

Zienswijzennota

Chw-bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' en
beleidsregels

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
1.1.	Aanleiding.....	4
1.2.	Zienswijzen	4
1.3.	Ambtshalve wijzigingen	4
1.4.	Leeswijzer	4
2.	Zienswijzen.....	5
2.1.	Overzicht ingediende zienswijzen	5
2.2.	Toelichting op de samenvatting en beantwoording van zienswijzen.....	6
3.	Samenvatting en beantwoording zienswijzen	7
3.1.	Zienswijze 1 Rijksvastgoedbedrijf (gemeentelijk registratienummer: 57394)	7
3.2.	Zienswijze 2 Provincie Zuid-Holland (gemeentelijk registratienummer: 58486).....	29
3.3.	Zienswijze 3 Gemeente Wassenaar (gemeentelijk registratienummer: 56991)	36
3.4.	Zienswijze 4 Hoogheemraadschap van Rijnland (gemeentelijk registratienummer: 57925)	49
3.5.	Zienswijze 5 Dunea (gemeentelijk registratienummer: 59785)	59
3.6.	Zienswijze 6 BPD Property Development (gemeentelijk registratienummer: 57407).....	67
3.7.	Zienswijze 7 Regio Holland Rijnland (gemeentelijk registratienummer: 55339).....	74
3.8.	Zienswijze 8 Cuypersgenootschap (gemeentelijk registratienummer: 55208)	77
3.9.	Zienswijze 9 Stichting Atlantikwall Katwijk (gemeentelijk registratienummer: 55822)	86
3.10.	Zienswijze 10 Stichting Menno van Coehoorn (gemeentelijk registratienummer: 57337)	88
3.11.	Zienswijze 11 Modelvliegclub Valkenburg (gemeentelijk registratienummer: 53717)	89
3.12.	Zienswijze 12 Leidsche Luchtvaart Club (gemeentelijk registratienummer: 55340)	90
3.13.	Zienswijze 13 Stichting Valkenburg Groen (gemeentelijke registratienummers: 57217, 57283 en 57400) 92	
3.14.	Zienswijze 14 Particulier (gemeentelijk registratienummer 57362).....	99
3.15.	Zienswijze 15 Vereniging van Vrienden van Wassenaar (gemeentelijk registratienummer: 56907) 100	
3.16.	Zienswijze 16 Wösten juridisch advies namens MOB (gemeentelijk registratienummer: 57354)	105
3.17.	Zienswijze 17 Particulier (gemeentelijke registratienummers: 55014 en 55015)	114
3.18.	Zienswijze 18 Particulier (gemeentelijke registratienummers 55199 en 57313)	117
3.19.	Zienswijze 19 Tankstations Jongeneel (gemeentelijk registratienummer: 56400)	119
3.20.	Zienswijze 20 Duin Architecten namens particulier (gemeentelijk registratienummer: 40779)	122
3.21.	Zienswijze 21 Particulier (gemeentelijke registratienummers 55833 en 55834)	124
3.22.	Zienswijze 22 Gasunie Transport Services (gemeentelijk registratienummer: 57315 en aanvulling 72922) 126	
3.23.	Zienswijze 23 Particulier (gemeentelijk registratienummer: 54083).....	133
3.24.	Zienswijze 24 Particulier (gemeentelijk registratienummer: 57084/58099)	134
3.25.	Zienswijze 25 Unmanned Valley (gemeentelijk registratienummer: 58424)	152
3.26.	Zienswijze 26 Stichting Duinbehoud (gemeentelijk registratienummer: 58425)	152
3.27.	Zienswijze 27 Wijkraad Stevenshof (gemeentelijk registratienummer: 57112/58485)	154

Zienswijzennota

Chw-bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' en beleidsregels

3.28	Zienswijze 28 Firan en Dunea Warmte en Koude (gemeentelijk registratienummer: 58746)	161
3.29	Zienswijze 29 Stichting Keer Verkeer (gemeentelijk registratienummer: 59051)	162
3.30	Zienswijze 30 Gemeente Leiden (gemeentelijk registratienummer: 59316)	163
4.	Overzicht wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen.....	166
5.	Ambtshalve wijzigingen.....	166

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Het Chw-bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' met kenmerk NL.IMRO.0537.bpVLKplv-ON01 maakt, na vaststelling, de realisatie van in totaal 5.600 woningen op de locatie van de voormalige Marine Vliegveld Valkenburg mogelijk. Voornoemd ontwerpbestemmingsplan heeft in de periode van 4 juni 2021 tot en met 15 juli 2021 ter inzage gelegen. Bij dit bestemmingsplan behoren beleidsregels die, na vaststelling, delen van de regels van het bestemmingsplan uitleggen maar die een eigen procedure doorlopen en separaat van het bestemmingsplan vastgesteld worden. Uit het oogpunt van volledigheid zijn de zienswijzen die ingaan op de beleidsregels ook in dit document samengevat en beantwoord.

Het ontwerp van het bestemmingsplan met alle bijbehorende stukken en de ontwerpversie van de beleidsregels lagen fysiek ter inzage op het gemeentehuis. Het ontwerpbestemmingsplan Chw-bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' was samen met de ontwerpbeleidsregels daarnaast digitaal beschikbaar op de verplichte landelijke voorziening www.ruimtelijkeplannen.nl. Gedurende de periode van 4 juni 2021 tot en met 15 juli 2021 kon eenieder schriftelijk of mondeling een zienswijze indienen op de gecoördineerde besluiten. Dat de ontwerpstukken ter inzage lagen en het formele deel van de bestemmingsplanprocedure gestart is, is ook toegelicht tijdens de digitale informatieavond op 15 juni 2021. Tijdens die avond zijn per chat gestelde vragen van kijkers beantwoord.

1.2. Zienswijzen

Gedurende de bovengenoemde periode van terinzagelegging zijn 30 zienswijzen en 43 steunbetuigingen van een zienswijzen ingediend. Alle zienswijzen zijn binnen de termijn van terinzagelegging ontvangen en daarmee ontvankelijk. In het volgende hoofdstuk worden de zienswijzen samengevat en beantwoord. Delen van zienswijzen zijn deels gegrond en hebben tot wijzigingen in het bestemmingsplan geleid.

1.3. Ambtshalve wijzigingen

Naast wijzigingen als gevolg van de ingediende zienswijzen, is er ook sprake van wijzigingen die niet voortvloeien uit de ingediende zienswijzen, dit zijn de zogenoemde ambtshalve wijzigingen. Een overzicht van deze wijzigingen is opgenomen in hoofdstuk 5.

1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt een overzicht gegeven van de binnengekomen zienswijzen. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op werkwijze van samenvatten en beantwoorden van zienswijzen. In hoofdstuk drie zijn alle binnengekomen zienswijzen samengevat en beantwoord. In hoofdstuk vier zijn de wijziging in het bestemmingsplan benoemd. In hoofdstuk vijf zijn de ambtshalve wijzigingen opgenomen. In hoofdstuk zes is het totaaloverzicht van wijzigingen in het bestemmingsplan opgenomen.

2. Zienswijzen

2.1. Overzicht ingediende zienswijzen

Tijdens de periode van terinzagelegging van 4 juni 2021 tot en met 15 juli 2021 zijn de volgende zienswijzen ingediend:

Tabel 2.1 Overzicht ingediende zienswijzen

Zienswijze	Reclamant	Datum verzonden	Datum ontvangen	Gemeentelijk(e) registratie-nummer(s)	Wordt behandeld in
1	Rijksvastgoedbedrijf	14 juli 2021	14 juli 2021	57394	Paragraaf 3.1
2	Provincie Zuid-Holland	14 juli 2021	14 juli 2021	58486	Paragraaf 3.2
3	Gemeente Wassenaar	14 juli 2021	14 juli 2021	56991	Paragraaf 3.3
4	Hoogheemraadschap van Rijnland	15 juli 2021	15 juli 2021	57925	Paragraaf 3.4
5	Dunea	14 juli 2021	15 juli 2021	59785	Paragraaf 3.5
6	BPD Property Development	14 juli 2021	15 juli 2021	57407	Paragraaf 3.6
7	Regio Holland Rijnland	7 juli 2021	13 juli 2021	55339	Paragraaf 3.7
8	Cuypersgenootschap	12 juli 2021	12 juli 2021	55208	Paragraaf 3.8
9	Stichting Atlantikwall Katwijk	12 juli 2021	13 juli 2021	55822	Paragraaf 3.9
10	Stichting Menno van Coehoorn	14 juli 2021	14 juli 2021	57337	Paragraaf 3.10
11	Modelvliegclub Valkenburg	9 juli 2021	9 juli 2021	53717	Paragraaf 3.11
12	Leidsche Luchtvaart Club	12 juli 2021	13 juli 2021	55340	Paragraaf 3.12
13	Stichting Valkenburg Groen	12 juli 2021	14 juli 2021	57217, 57283, 57400 en 57401	Paragraaf 3.14
14	Particulier	12 juli 2021	12 juli 2021	57362	Paragraaf 3.13
15	Vereniging van Vrienden van Wassenaar	13 juli 2021	14 juli 2021	56907	Paragraaf 3.15
16	Wösten juridisch advies namens MOB	14 juli 2021	14 juli 2021	57354	Paragraaf 3.16
17	Particulier	12 juli 2021	12 juli 2021	55014 en 55015	Paragraaf 3.17
18	Particulier	12 juli 2021	12 juli 2021	55199 en 57313	Paragraaf 3.18
19	Tankstations Jongeneel	14 juli 2021	14 juli 2021	56400	Paragraaf 3.19
20	Duin Architecten namens particulier	14 juni 2021	21 juni 2021	40779	Paragraaf 3.20
21	Particulier	13 juli 2021	13 juli 2021	55833 en 55834	Paragraaf 3.21
22	Gasunie Transport Services	15 juli 2021	15 juli 2021 Aangevuld : 12 augustus 2021	57315	Paragraaf 3.22
23	Particulier	12 juli 2021	12 juli 2021	54083	Paragraaf 3.23
24	Particulier	14 juli 2021	14 juli 2021	57084, 58099	Paragraaf 3.24
25*	Unmanned Valley	14 juli 2021	14 juli 2021	58424	Paragraaf 3.25
* Deze zienwijze is op 3 december 2021 schriftelijk ingetrokken door indiener.					
26	Stichting Duinbehoud	14 juli 2021	16 juli 2021	58425	Paragraaf 3.26
27	Wijkraad Stevenshof	14 juli 2021	15 juli 2021	57112, 57113 en 58485	Paragraaf 3.27

28	Firan en Dunea Warmte en Koude	15 juli 2021	15 juli 2021	58746	Paragraaf 3.28
29	Stichting Keer Verkeer	16 juli 2021	Mondeling ingediend: 15 juli 2021 Schriftelijke bevestiging inhoud mondelinge zienswijze: 16 juli 2021	59051	Paragraaf 3.29
30	Gemeente Leiden	13 juli 2021	13 juli 2021	59316	Paragraaf 3.30

Op grond van wet- en regelgeving over privacy bestaat er een verplichting tot het anonimiseren van de zienswijzennota. Om die reden zijn NAW-gegevens en andere gegevens van natuurlijke personen niet vermeld. De namen van overlegpartners van de gemeente, bedrijven en instellingen zijn wel vermeld in deze zienswijzennota.

Alle zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in hoofdstuk 3. In tabel 2.1 is per zienswijze aangegeven in welke paragraaf het samenvatten en beantwoorden van een specifieke zienswijze plaatsgevonden heeft. Zienswijzen zijn niet als bijlage bij deze zienswijzennota gevoegd.

2.2. Toelichting op de samenvatting en beantwoording van zienswijzen

In de paragrafen van hoofdstuk 3 zijn individuele zienswijzen per onderwerp samengevat. Vervolgens is per samenvatting een antwoord gegeven. De paragrafen in hoofdstuk 3 zijn steeds zo opgebouwd dat eerst alle onderdelen van de zienswijze samengevat worden. Na de samenvatting volgt de beantwoording. Waar nodig zijn de samenvatting en beantwoording van corresponderende nummers voorzien zodat duidelijk is welke delen van de samenvatting en beantwoording bij elkaar horen.

3. Samenvatting en beantwoording zienswijzen

3.1. Zienswijze 1 Rijksvastgoedbedrijf (gemeentelijk registratienummer: 57394)

Verdichting en versterking

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	De mate van verdichting die in het plan sluipt door verschillende bestuurlijke afspraken, opgenomen bepalingen aangaande archeologie, langzaam verkeer routes in combinatie met 50-km/uur-wegen en mogelijk straks ook de ruimtelijke consequenties van zienswijzen van derden maakt het dat de voorgestane ruime, groene en dorpse karakter van Valkenhorst steeds verder onder druk komt te staan.	De indiener geeft aan dat door de mate van verdichting die in het plan sluipt, het voorgestane ruime, groene en dorpse karakter van Valkenhorst steeds verder onder druk komen te staan. Dit komt volgens indiener door bestuurlijke afspraken over archeologie, langzaamverkeersroutes en mogelijk door ruimtelijke consequenties van zienswijze. De gemeente Katwijk stelt voor de eigenaren van het plangebied een bestemmingsplan op waarbij in totaal 5.600 woningen gerealiseerd worden. Dit heeft als gevolg dat het plangebied verdicht gaat worden. Hieraan liggen wettelijke voorwaarden en bestuurlijke afspraken ten grondslag waaronder ook de door indiener genoemde aspecten vallen. De planuitwerking dient rekening te houden met deze voorwaarden en afspraken.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Indiener stelt voor om in de zone waar het plangebied grenst aan de Groene Zone (nabij de gemeente Wassenaar) de bouwhoogte te maximeren op 5 bouwlagen. In deze zone moet verder sprake zijn van een lage woningdichtheid en woningen moeten in een groene omgeving staan. Indiener stelt verder voor om voor de overige gronden in de bestemmingen	Wij kunnen ons er in vinden om de bouwhoogte van gebouwen in de groene zone te maximeren op 5 bouwlagen. Dat in de groene zone sprake zal zijn van een lage bebouwingsdichtheid en dat de groene zone zo groen mogelijk moet zijn, zijn wij ook met indiener eens. De gemeente heeft hierin, in overleg met de gemeente Wassenaar, de	Voor de groene zone is op de verbeelding van het bestemmingsplan de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied - overgangszone groen woonmilieu' opgenomen. Binnen deze zone is in artikel 10.4.2 toegevoegd dat: <i>ter plaatse van de aanduiding</i>

	'Woongebied - 1' en 'Woongebied - 2' de huidige flexibiliteit te handhaven.	keuze gemaakt dat de bouwhoogte van woningen in de groen zone niet meer mag bedragen dan maximaal 15 meter.	<i>'specifieke vorm van woongebied - overgangszone groen woonmilieu' de bouwhoogte van nieuwe gebouwen met gestapelde woningen mag niet meer bedragen dan 15 meter;</i> Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	Indiener verzoekt om de gemeenteraad bij de vaststelling van het bestemmingsplan Woongebied Valkenhorst tegelijkertijd ook een delegatiebesluit te laten nemen.	Onze verwachting is dat de gemeenteraad een besluit wenst te nemen over het bestemmingsplan en alle bijbehorende onderwerpen die relevant zijn voor de ontwikkeling van het 'Woongebied Valkenhorst' die op dat moment voldoende concreet zijn. Dat betekent dat bij de besluitvorming over het bestemmingsplan nog geen besluit wordt genomen over eventuele delegatie naar het college van burgemeester en wethouders nu in dit kader nog niet alles voldoende concreet is. Met indieners verzoek wordt niet ingestemd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

Beleid

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Voor de inhoud van de beleidsregel 'Evenwichtig woningaanbod' heeft indiener met de gemeente Katwijk een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin bindende afspraken zijn gemaakt over het te realiseren programma. Indiener wil dat in de beleidsregel géén nadere eisen aan het	Binnen de gemaakte bestuurlijke afspraken over de totale aantallen te realiseren woningen en differentiatie op hoofdlijnen zijn op basis van het huidige beleid uit de Woonagenda Katwijk 2020-2024 en de doelgroepenverordening, de	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	programma worden gesteld, omdat in de samenwerking reeds is vastgelegd dat afspraken nagekomen worden.	uitgangspunten, gericht op het realiseren van gedifferentieerde en toekomstbestendige wijken, in de Beleidsregel Evenwichtig Woningaanbod geconcretiseerd. Binnen de bestuurlijke afspraken bestaat de mogelijkheid om meer betaalbare woningen toe te voegen.	
2.	Indiener stelt voor om de vergunningplichten voor aanlegactiviteiten om te zetten in meldplichten.	De indiener doelt op de artikelen 11 tot en met 14 van de regels van het bestemmingsplan. Deze regels hebben betrekking op de bescherming van gas- en waterleidingen binnen het plangebied. Voor deze bescherming heeft de gemeente Katwijk een beleidsstandaard opgesteld voor bestemmingsplannen. De gemeente Katwijk ziet geen aanleiding om voor het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' van deze standaard af te wijken.	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

Verkeer

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
	Indiener is van mening dat door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting met betrekking tot de verkeersdoorstroming vrijwel al het gebruik (huidig en toekomstig) binnen de functies Gemengd, Woongebied - 1 en Woongebied - 2 als strijdig wordt aangemerkt en de planontwikkeling afhankelijk wordt gesteld van een knelpunt buiten het plangebied dat zich pas op termijn zal voordoen.	De ontwikkeling van het plangebied is op het gebied van verkeer uitvoerbaar, maar leidt wel tot een geringe verkeerstoename. Die toename versterkt doorstromingsproblemen op de kruising N206-Molentuinweg die al voor de ontwikkeling van het plangebied aanwezig zijn. Om de doorstromingsproblemen niet groter te laten worden is het nemen van maatregelen nodig. Uitvoering van deze maatregelen was als voorwaardelijke verplichting geborgd in	Dit onderdeel van de zienschwijze heeft geleid tot wijziging van de regels van het bestemmingsplan. De voorwaardelijk verplichting is verwijderd. Daarnaast is de conclusie van paragraaf 5.2.13 van de toelichting op deze uitkomst gewijzigd.

	Indiener stelt voor om opnieuw met de provincie Zuid-Holland in overleg te treden over een bestuursovereenkomst die voldoende waarborgen biedt.	het ontwerpbestemmingsplan. In het vast te stellen bestemmingsplan is de voorwaardelijke verplichting vervangen door een bestuursovereenkomst tussen de provincie Zuid-Holland en de gemeente Katwijk die medio december 2021 gesloten is. De bestuursovereenkomst bepaalt onder meer dat de maatregelen tijdig uitgevoerd moeten worden, waarbij de huidige planning voorziet in de realisatie van de maatregelen aan het einde van het jaar 2024. Hiermee is verzekerd dat de bestaande doorstromingsproblemen niet groter worden gemaakt door de ontwikkeling van het plangebied. In het vast te stellen bestemmingsplan wordt ingegaan op de maatregelen die genomen worden.	
--	--	---	--

Ondergrond

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	De in het plan opgenomen regeling voor een transformatorstation op de gronden met de functie 'Gemengd' acht de indiener niet uitvoerbaar. Indiener vindt de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen regeling onwenselijk. Indiener denkt dat op andere locaties rond de woonlocatie voldoende mogelijkheden zijn om een onderstation tijdig te realiseren.	De netbeheerder onderzoekt op dit moment twee locaties voor het transformatorstation. Beide locaties zijn gelegen in de Mient Kooltuin. Onze wens is om het toekomstig woongebied zo min mogelijk te belasten met bijvoorbeeld een transformatorstation. Een transformatorstation is echter nodig om het energienet te kunnen laten functioneren en dat energienet heeft een bovengemeentelijke betekenis en de gebieden waar een dergelijk station in te passen is, zijn schaars. In het 'Woongebied	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		Valkenhorst' is ruimte aanwezig voor een dergelijk transformatorstation. Indien nodig maakt dit inpassing van de woningen rondom een eventueel transformatorstation in het plangebied in onze ogen goed mogelijk. Vanwege dit bovengemeentelijk belang en de beperkte beschikbaarheid van geschikte locaties blijven wij ruimte bieden aan de vestiging van een transformatorstation in 'Woongebied Valkenhorst'.	
2.	Indiener is van mening dat in het ontwerpbestemmingsplan ten onrechte geen onderscheid gemaakt is in de archeologische verwachtingswaardes binnen en buiten de Limeszone terwijl dit onderzoek wel naar voren komt in het archeologieonderzoek. Indiener constateert dat voor het hangaargebied op grond van de archeologische beleidskaart uit 2016 een ondergrens voor archeologisch onderzoek van 250 m² geldt. Dat betekent dat bij ingrepen die een oppervlakte van 250 m² of meer beslaan voorafgaand aan de ingreep archeologisch onderzoek plaats moet vinden. Voor de Limeszone is deze ondergrens 100 m². Indiener constateer dat de bestemming 'Waarde – Archeologie' die op de Limeszone van toepassing is geen ondergrens kent en dus iedere bodemingreep onderzoeksplichtig is. Indiener wijst er ook op dat de functie 'Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied' in het ontwerpbestemmingsplan een ondergrens kent van 100 m² terwijl dit volgens indiener 250 m²	Met de indiener is overleg gevoerd inzake de aanduidingen voor archeologie. Op basis van deze overleggen is een extra artikel toegevoegd aan de regels van het bestemmingsplan waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen: - Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied - 1 binnen de limeszone met daarbij een ondergrens voor onderzoek vanaf 100 vierkante meter. - Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied - 2 buiten de limeszone met daarbij een ondergrens voor onderzoek vanaf de 250 vierkante meter.	In de regels van het bestemmingsplan is een extra artikel toegevoegd aan de regels van het bestemmingsplan waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen: - Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied - 1 binnen de limeszone met daarbij een ondergrens voor onderzoek vanaf 100 vierkante meter. - Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied - 2 buiten de limeszone met daarbij een ondergrens voor onderzoek vanaf de 250 vierkante meter. Op basis van de bovenstaande splitsing zijn de begrenzingen van de functies op de verbeelding van het bestemmingsplan gewijzigd.

	moet zijn. Aldus stelt indiener dat de regels over archeologie strenger zijn dan nodig is op basis van de archeologische beleidskaart uit 2016. Tevens constateert indiener dat de regels over archeologie niet in overeenstemming zijn met het beleid. Deze twee constatering in acht nemende verzoekt indiener tot aanpassingen van de regels zodat zij overeenstemmen met het beleid en niet onnodig strenger zijn.		Voor het overige leidt deze zienswijze niet tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
3.	Indiener constateert dat op twee plekken in het plangebied de regels voor de bescherming van archeologische waarden niet in overeenstemming zijn met het gemeentelijk selectiebesluit. Indiener geeft aan dat de insitu vindplaats 5A niet geheel op de goede plek ligt en dat de vorm van deze vindplaats op de verbeelding verschilt van de vorm op het selectiebesluit. De archeologische functie voor deze vindplaats moet volgens indiener zo gesitueerd worden dat deze niet op de voormalige lange landingsbaan ligt. Indiener vindt de begrenzing van de vindplaats tevens hoekiger dan op het gemeentelijk selectiebesluit en doet een voorstel voor aanpassing van de begrenzing van de vindplaats. Ten aanzien van vindplaats 6A merkt indiener op dat deze verdeeld is in een oostelijk en westelijk deel. Aan het oostelijk deel is in het ontwerpbestemmingsplan de functie 'Waarde – Archeologie terrein van hoge archeologische waarde' toegekend. Aan het westelijk deel kent het ontwerpbestemmingsplan de functie 'Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied'	Indiener verzoekt tot aanpassing van de regels en begrenzing van de vindplaatsen 5A en 6A. In het archeologisch onderzoek (bijlage 4 van de toelichting) is deze vindplaats als in-situ te behouden opgenomen in figuur 3. In geval hier ontwikkelingen gepland zijn blijven deze gronden beschermd middels een dubbelbestemming voor archeologie. Het verzoek van de indiener is niet gehonoreerd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	toe. Indiener is van mening dat het westelijk deel ook de functie Waarde – Archeologie terrein van hoge archeologische waarde' moet krijgen. Indiener verzoekt tot aanpassing van de regels en begrenzing van de vindplaatsen 5A en 6A zoals voorgaand beschreven.		
4.	In het ontwerpbestemmingsplan zijn in artikel 15 de regels voor de functie 'Waarde – Archeologie terrein van hoge archeologische waarde' opgenomen. Lid 15.2.2 bepaalt dat op deze gronden geen bouwwerken gebouwd mogen worden. Indiener acht deze bepaling strijdig met de samenwerkingsovereenkomst die indiener gesloten heeft met de gemeente Katwijk, temeer daar artikel 15 geen mogelijkheid bevat om af te wijken van lid 15.2.2. Deze bepaling leidt ertoe dat de ruimte die lid 5.4.2, sub b van het ontwerpbestemmingsplan biedt om een gebouw met een oppervlakte van 500 m2 te bouwen in de functie 'Groen' (onder andere toegekend aan de archeologische vindplaats) niet benut kan worden. Indiener heeft over de bouw van dit gebouw afspraken gemaakt met de gemeente en gelet op die afspraak verzoekt indiener tot aanpassing van lid 15.2.2 zodat het desbetreffende gebouw gerealiseerd kan worden. Daarbij kan volgens indiener de delegatiebevoegdheid voor het bebouwen en benutten van de archeologische vindplaats vervallen, mits de voorwaarden die in paragraaf 2.2 van de toelichting aan de delegatiebevoegdheid gekoppeld zijn vertaald	De archeologische resten die in de bodem onder het plangebied aanwezig kunnen zijn, en in het bijzonder op de plek waar dit deel van indieners zienschwijze betrekking op heeft (de locatie van het Vindplaatspark waar indiener een gebouw wenst te realiseren) kunnen van grote historische waarde zijn. Dit blijkt ook uit de aanwijzing van de limes als UNESCO-werelderfgoed. Dit in acht nemende gaan wij niet akkoord met aanpassingen aan artikel 15.2.2 uit het ontwerpbestemmingsplan. Als compromis is bij het maken van het ontwerpbestemmingsplan reeds een voorstel gemaakt (en verwerkt in paragraaf 2.3 van de toelichting) voor een delegatiebevoegdheid die aanpassing van de beschermingszone voor archeologische waarden mogelijk maakt. Conform Europees en landelijk beleid is behoud in-situ de voorkeurs beschermingsmethode voor archeologische resten. Echter kunnen er maatschappelijke belangen zijn die zwaarder wegen en kan besloten worden tot behoud ex-situ. Wanneer indiener kan aantonen dat de gewenste functie/bebouwing op een	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	kunnen worden in de regels van het bestemmingsplan.	archeologische in-situ locatie niet buiten een in-situ locatie kan worden gerealiseerd dan kan een beroep op deze delegatiebevoegdheid worden gedaan, als de gemeenteraad besluit tot het op dit punt delegeren van bevoegdheden naar het college van burgemeester en wethouders. Het bevoegd gezag kan dan opnieuw een maatschappelijke afweging maken van de verschillende belangen en de beschermingszone eventueel zo aanpassen dat de realisatie van het door indiener gewenste gebouw/functie mogelijk wordt. Als uit onderzoek blijkt dat op de plek waar indieners zienswijze betrekking op heeft geen archeologische waarden aanwezig zijn geweest, dan kan met een beroep op die delegatiebevoegdheid (na een besluit tot delegatie van de gemeenteraad) de begrenzing van de beschermingszone zo aangepast worden dat de realisatie van het door indiener gewenste gebouw mogelijk wordt. Zoals ook aangegeven in de beantwoording van deze zienswijze verwachten wij dat de gemeenteraad een besluit wenst te nemen over het bestemmingsplan en alle bijbehorende onderwerpen die relevant zijn voor de ontwikkeling van het 'Woongebied Valkenhorst' die op dat moment voldoende concreet zijn. Dat betekent dat bij de besluitvorming over het bestemmingsplan	
--	--	--	--

		nog geen besluit wordt genomen over eventuele delegatie naar het college van burgemeester en wethouders nu in dit kader nog niet alles voldoende concreet is.	
5.	Indiener wenst dat de dubbelbestemming aan de kopse kant van de voormalige lange landingsbaan voor het grootste gedeelte komen te vervallen. De indiener geeft aan dat de archeologische waarden aldaar door middel van opgravingen vanaf september 2020 tot en met mei 2021 zijn veilig gesteld. Indiener geeft in bijlage C van de zienswijze de nog resterende zones met een archeologische dubbelbestemming aan.	Met indiener is een kaart besproken die toont waar archeologische opgravingen hebben plaatsgevonden. Waar de opgravingen afgerond zijn kan de functie die de archeologische waarden beschermt vervallen. Op grond van de kaart zijn deze functies aangepast voor het vastgestelde bestemmingsplan.	Op grond van de kaart (archeologische opgravingen) zijn op de verbeelding de functies aangepast voor het vastgestelde bestemmingsplan. Voor het overige leidt deze zienswijze niet tot wijziging van het MER en de beleidsregels.

Stedenbouwkundig raamwerk

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener constateert dat het stedenbouwkundig raamwerk voor diens gronden op diverse punten nog niet correct is verwerkt in de planverbeelding.	De verbeelding van het bestemmingsplan is met de indiener besproken op 1 oktober 2021. De verschillen tussen het stedenbouwkundig raamwerk en planverbeelding zijn aan de orde gekomen en er is aangegeven welke wijzigingen op de verbeelding van het bestemmingsplan doorgevoerd worden. Tijdens dit overleg is onder andere besproken hoe de verschillen die indiener constateerde opgelost kunnen worden.	De besproken aanpassingen zijn gewijzigd op de verbeelding van het bestemmingsplan en in overeenstemming gebracht met het stedenbouwkundig raamwerk. Voor het overige leidt deze zienswijze niet tot wijziging van het MER en de beleidsregels.
2.	Indiener stelt dat het bepaalde in artikel 29.7 van de regels niet aansluit bij het akoestisch onderzoek.	Artikel 29.7 van het ontwerpbestemmingsplan verplicht tot het nemen van geluidwerende maatregelen als de grenswaarden uit de Wet geluidhinder overschreden worden. Het artikel bepaalt onder andere dat wegen waar sprake is van	Artikel 29.7 is als volgt gewijzigd: Verwijzing naar diffractoren is verwijderd en maatregel is algemener benoemd. Als maatregel is opgenomen dat de

		een overschrijding van geluidnormen voorzien moeten worden van zogenoemde diffractoren als er geen geluidgevoelige gebouwen direct aan deze wegen grenzen. Diffractoren zijn in het maaiveld verzonden voorzieningen dan wel op maaiveld gelegen voorzieningen die het geluid van wegverkeer naar boven afbuigen teneinde geluidgolven over gebouwen heen te leiden. In het MER zijn diffractoren opgenomen als een zogenoemde optimaliserende maatregel, met als aanbeveling om bij vervolgonderzoek naar de geluidbelasting ook onderzoek te doen naar de haalbaarheid en/of doelmatigheid van de toepassing van diffractoren. Gelet op het voorgaande kan de toepassing van diffractoren niet in alle gevallen verplicht worden. Om die reden wordt de bepaling in artikel 29.7 zodanig gewijzigd dat de toepassing van diffractoren niet per definitie verplicht is.	geluidbelasting in de overdracht verminderd. Als gevolg van dit onderdeel van de zienswijze wordt artikel 29.7 (zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan) zodanig gewijzigd dat niet langer gesproken wordt over diffractoren, maar over maatregelen die de geluidbelasting in de overdracht verminderen. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of de MER.
3.	Indiener wijst erop dat het bepaalde in artikel 29.9 van de planregels een sterke samenhang kent met het bepaalde in artikel 33.1.2. Voor de leesbaarheid en duidelijkheid stellen wij voor om beide artikelen achter elkaar te plaatsen.	Het klopt dat de door indiener genoemde artikelen samenhang. Artikel 33.1.2 stelt de hogere waarden die in het kader van de ontwikkeling van 'Woongebied Valkenhorst' verleend moeten worden vast. Woningen waarvoor een hogere waarde verleend wordt moeten voldoen aan een aantal eisen. Die eisen worden in artikel 29.9 genoemd. Net als het eerdergenoemde artikel 29.7 is	Naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze wordt in de juridische planbeschrijving in de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan beschreven waarom de keuze voor integratie van alle geboden in één artikel gemaakt is.

		artikel 29.9 een gebod. Om alle (algemene) geboden gemakkelijk te kunnen vinden is er gekozen voor het opnemen van al deze geboden in één artikel (29). Het alternatief waarbij de nodige geboden per artikel genoemd worden (en waarbij de inhoud van artikel 29.9 verplaatst zou worden naar artikel 33) vinden wij minder gebruiksvriendelijk. Naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze zullen wij deze keuze toelichten in de juridische planbeschrijving.	Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of de MER.
--	--	---	---

Water

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener wijst erop dat hij met de gemeente afgesproken heeft dat watergangen niet privaat uitgegeven mogen worden voor zover watergangen onderdeel zijn van het primaire watersysteem. In indieners ogen mogen watergangen die geen onderdeel zijn van het primaire watersysteem wel privaat uitgegeven worden. De toelichting bij het ontwerpbestemmingsplan wekt echter een andere impressie. Derhalve verzoekt indiener tot aanpassingen van de toelichting zodat duidelijk beschreven wordt dat watergangen die niet tot het primaire watersysteem behoren privaat uitgegeven mogen worden. Indiener doet de suggestie om het onderscheid tussen primaire en secundaire watergangen duidelijk te benoemen in de toelichting.	De gemeente acht het privaat uitgeven van watergangen niet wenselijk. In het plangebied wordt derhalve geen uitgeefbaar water gerealiseerd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

2.	Indiener verzoekt om de bepalingen met betrekking tot de doorvaarthoogte zodanig aan te passen dat uitsluitend voor bruggen over de watergangen die recreatief gebruikt zullen worden een minimumhoogte geldt.	Voor de watergangen die niet recreatief gebruikt worden, kan er ook een minimumdoorvaarthoogte van toepassing zijn in verband met het varend onderhoud aan de gemeentelijke watergangen (de secundaire watergangen in het plangebied). In de gemeentelijke LIOR en DALI wordt in dit soort situaties een minimale doorvaarthoogte van 1,10 meter geëist. Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft soortgelijke regels/eisen voor het (varend) onderhoud aan de primaire watergangen in het gebied. De watergangen in de hoofstructuur van Valkenhorst zijn de primaire watergangen. Of een watergang ook geschikt is om vanaf de oever te onderhouden, kan niet zonder concreet (stedenbouwkundig) plan worden gezegd. Hierover dient in de ontwerpfase afstemming plaats te vinden met de beheerder(s). Het is dus noodzakelijk om in deze fase van de planvorming de optie voor varend onderhoud open te houden en dus uit te gaan van een minimumdoorvaarthoogte voor alle bruggen in het gebied en dit niet te beperken tot alleen de watergangen die recreatief worden gebruikt. Voor alle bruggen in het gebied dient op grond van de Dali en regels van	In de regels van het bestemmingsplan (artikel 4.4.3, 6.3.3, 7.3.3, 8.3.2, 9.4.3 en 10.4.3) wordt de minimale doorvaarthoogte van 1,10 meter opgenomen conform de gemeentelijke LIOR en DALI. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
----	---	--	---

		hoogheemraadschap i.v.m. het mogelijk varend onderhoud een minimale doorvaarthoogte van 1,10 meter te worden gehanteerd. De doorvaarthoogte in het bestemmingsplan wordt hiermee gelijkgesteld. De indiener streeft recreatieve vaarroutes na in het plangebied. Initiatiefnemer onderbouwt in het vervolg ontwerpproces of deze minimale doorvaarthoogte ook voldoet voor deze recreatieve routes. Deze onderbouwing wordt afgestemd met de Gemeente Katwijk.	
--	--	--	--

Planregels

1.	Indiener wijst op lid 4.3.2, sub g van de regels van het ontwerpbestemmingsplan. Deze bepaling stelt dat het gezamenlijk bruto vloeroppervlak van maatschappelijke voorzieningen in de functies 'Gemengd' en 'Woongebied-2' niet groter mag zijn dan 5.000 m². Bij een melding op grond van lid 4.3.2 moet aangetoond worden dat aan deze voorwaarde voldaan wordt. Indiener vindt dat de regel zo opgesteld is dat geen rekening gehouden kan worden met de mogelijkheid die lid 4.2.1, sub d biedt om juist meer dan 5.000 m² aan maatschappelijke voorzieningen te realiseren. Hetzelfde geldt voor lid 10.3.2, sub g van de regels van het ontwerpbestemmingsplan.	Indieners constatering is terecht. Lid 4.3.2, sub g wordt naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze aangevuld met een bepaling die stelt dat als er op grond van lid 4.2.1, sub d meer dan 5.000 vierkante meter aan maatschappelijke voorzieningen in de functie 'Gemengd' of 'Woongebied - 2' mogelijk gemaakt wordt, bij melding aangetoond moet worden dat de oppervlakte aan maatschappelijke voorzieningen deze maximale waarde niet overschrijdt. Naar analogie van deze wijziging in artikel 4 wordt een soortgelijke wijziging doorgevoerd in artikel 10 teneinde indieners constatering ten aanzien van lid 10.3.2, sub g op te lossen.	Naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze worden lid 4.3.2 en 10.3.2 gewijzigd zodat bij melding aangetoond moet worden dat het in de bepalingen gestelde maximum niet overschreden wordt, dan wel dat een toevoeging op grond van andere artikelen niet overschreden wordt. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, het MER of de beleidsregels.
----	---	--	---

	Indiener verzoekt tot aanpassing zodat wel rekening gehouden kan worden met de mogelijkheid die lid 4.2.1, sub d biedt.		
2.	Indiener merkt op dat het bepaalde in artikel 9.2.1 sub b onder 3 van de regels, waarin wordt voorgeschreven dat minimaal 1.125 sociale huurwoningen gerealiseerd moeten worden, afwijkt van het bepaalde in artikel 9.4.2. Indien dit aantal wordt vergeleken met de aantallen die in artikel 9.4.2 sub a onder 4 en in artikel 9.4.2 sub b (tabel, 3e kolom) gezamenlijk worden genoemd, dan is sprake van een verschil van 165 sociale huurwoningen. Indiener stelt dat beide planregels, behorende bij dezelfde functie, andere minimumaantallen voorschrijven voor het aantal sociale huurwoningen. Indiener verzoekt dit punt te verwerken in het vast te stellen bestemmingsplan "Woongebied Valkenhorst".	In de tabel is een minimum en maximum (per aanduidingsvlak aangegeven) aantal opgenomen. De 1125 totaal valt binnen deze bandbreedte. Het doel is dat er minimaal 1125 sociale huurwoningen worden gerealiseerd. Dit aantal is vastgelegd in het ontwerpbestemmingsplan. De gemeente ziet geen aanleiding hier van af te wijken.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	Ten aanzien van lid 9.4.2, sub h van het ontwerpbestemmingsplan stelt indiener dat de beleidsregel 'Beeldkwaliteit' niet toont waar in het plangebied bouwhoogten tot 30 meter toegestaan zijn. Mogelijk gaat uit het nog op te stellen Kwaliteitsboek blijken waar deze bouwhoogten toegestaan zijn, maar dit biedt indiener onvoldoende zekerheid. Daarom stelt indiener voor om het bestemmingsplan zodanig aan te passen dat lid 9.4.2, sub b bepaalt dat een bouwhoogte van 30 meter toegestaan is.	In de beleidsregel 'Beeldkwaliteit' wordt verwezen naar het Kwaliteitsboek. Daarin worden op verschillende plekken aanwijzingen gegeven over de gewenste bouwhoogte. Zo is op de 'Essentiekaarten' m.b.t. de bebouwing aangegeven waar in 3 tot 6 lagen gebouwd kan worden en waar hoekaccenten mogelijk zijn. Ook in de beeldkwaliteitsregels voor de randen is de gewenste bouwhoogte uitgewerkt. Deze aanwijzingen geven voldoende houvast.	De bepaling in lid 9.4.2, sub h is als volgt aangepast: de bouwhoogte van nieuwe woningen mag niet meer bedragen dan 30 meter mits het kwaliteitsteam instemt met een bouwhoogte tussen de 13 en 30 meter. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van het

		Het is uiteraard niet de bedoeling op deze plekken steeds 30 meter hoog wordt gebouwd, het gaat erom dat op bepaalde locaties de hoogte van 13 meter overschreden mag worden binnen de voorwaarden die het kwaliteitsboek daaraan stelt. De bepalingen in de regels die betrekking hebben op deze overschrijding van de 'standaard' bouwhoogte worden op dit punt verduidelijkt.	bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
4.	Indiener geeft aan dat in bijlage 18 (samenvatting en beantwoording vooroverlegreacties) in de gemeentelijke reactie onder de nummers 4 en 8, is aangegeven dat voor een testveld evenals voor verdere doorgroeimogelijkheden van Unmanned Valley een delegatiebevoegdheid is opgenomen in hoofdstuk 2 van het bestemmingsplan. Dat is echter niet (meer) het geval. Indiener vraagt deze weer in overeenstemming te brengen met het bestemmingsplan.	De opmerking van de indiener is overgenomen. De bijlage is in overeenstemming gebracht met de inhoud van het bestemmingsplan.	De opmerking van de indiener wordt overgenomen in bijlage 18.

Redactionele punten en inconsistenties

Plantoelichting			
1.	In paragraaf 2.2 komt de mogelijkheid om het opstellen van een exploitatieplan door te schuiven naar de aanvraag om omgevingsvergunning aan de orde en is toegelicht dat deze mogelijkheid wordt gebruikt voor de gronden die in bezit zijn van partijen waarmee nog geen privaatrechtelijke afspraken	De gemeente heeft in het bestemmingsplan (paragraaf 2.2) opgenomen dat voor twee partijen privaatrechtelijke afspraken zijn gemaakt waarmee het kostenverhaal is verzekerd. Zekerheidshalve is voor eventuele veranderingen in grondeigendommen de mogelijkheid tot het doorschuiven van	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	over kostenverhaal gemaakt zijn. Omdat alle in het plangebied te ontwikkelen gronden in eigendom zijn van het Rijksvastgoedbedrijf respectievelijk BPD, stelt de indiener dat deze mogelijkheid niet relevant is voor het bestemmingsplan "Woongebied Valkenhorst". Hetzelfde geldt voor een deel van de tekst in paragraaf 7.1 van de toelichting.	kostenverhaal opgenomen in het bestemmingsplan. Het verzoek van de indiener wordt niet gehonoreerd.	
2.	In paragraaf 5.2.3 onder "Bodem opbouw" wordt heel specifiek de mogelijke bodemopbouw beschreven zonder dat er veel onderzoek beschikbaar is. Vervolgens zijn daaraan conclusies verbonden over de waterdoorlatendheid. Voor het plan is dit te scherp en overbodig. De indiener stelt voor om deze teksten te nuanceren.	Voor het bestemmingsplan is een bodem en wateronderzoek uitgevoerd. De conclusies van dit onderzoek zijn overgenomen in het paragraaf 5.2.3. Het verzoek van de indiener wordt niet gehonoreerd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	In paragraaf 5.2.6 onder "Onderzoek" wordt eerst gesproken over drie hogedruk aardgastransportleidingen, terwijl in de daaropvolgende alinea en in de tabel vier leidingen worden benoemd.	De opmerking van de indiener is juist en is in de toelichting gewijzigd van drie naar vier hogedruk aardgastransportleidingen.	De toelichting (paragraaf 5.2.6) is het aantal van drie naar vier hogedruk aardgastransportleidingen gewijzigd.
4.	In paragraaf 5.2.7.2 wordt onder "Broedvogels van bouselementen met jaarrond beschermde nesten" gesproken over het omzomen van het drone veld met zonnepanelen. Dit is slechts een mogelijkheid die ooit is overwogen voor broedvogels van het open gebied, maar is nu niet meer van toepassing, in ieder geval niet vastgesteld. Indiener wenst dat deze tekst wordt aangepast.	In toelichting van het bestemmingsplan wordt niet gesproken over het omzomen van het droneveld met zonnepanelen. Wel wordt benoemd dat bezien wordt of er maatregelen te nemen zijn waarmee voorkomen wordt dat vogels op het droneveld gaan nestelen. De opmerking van indiener is gebaseerd op een eerdere versie van het bestemmingsplan voor het ontwerpbestemmingsplan. In het ontwerpbestemmingsplan komt het	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		omzomen van het droneveld met zonnepanelen niet meer ter sprake. Het verzoek van de indiener behoeft hier niet gewijzigd te worden en staat al volgens wens van de indiener geformuleerd.	
5.	paragraaf 5.2.11 staat onder "Beoogde ontwikkeling in relatie tot milieu" de volgende zin: <i>"Zijn in of nabij het plangebied ontwikkelingen geprojecteerd die invloed hebben op de luchtkwaliteit van het plangebied?"</i>. Dat lijkt een vraag die bij het opstellen van het bestemmingsplan aan de gemeente Katwijk is gesteld en ten onrechte niet in de plantoelichting is verwerkt.	De opmerking van de indiener is correct. De zin is gebruikt bij opstellen van het bestemmingsplan. De zin is gewijzigd en hiermee is voldaan aan de wens van de indiener.	De volgende zin: <i>"Zijn in of nabij het plangebied ontwikkelingen geprojecteerd die invloed hebben op de luchtkwaliteit van het plangebied?"</i> is verwijderd uit de toelichting van het bestemmingsplan.
6.	In paragraaf 5.2.13 sluit de tekst niet aan bij de afbeelding en ook niet bij de tekst in hoofdstuk 4. Er dient te worden verwezen naar het interne verkeersonderzoek van Goudappel Coffeng dat uitgaat van 30-km/urwegen inclusief modellering.	De opmerking van indiener is terecht. De afbeelding en tekst is verwijderd uit de toelichting. Daarnaast is verwijzing opgenomen naar het verkeersonderzoek van Goudappel Coffeng.	De afbeelding en tekst is verwijderd uit de toelichting. Daarnaast is verwijzing opgenomen naar het verkeersonderzoek van Goudappel Coffeng.
7.	In paragraaf 6.4.8.2 is, onder "Verkeer", aangegeven dat de wegen die op gronden met deze functie worden aangelegd als gebiedsontsluitingswegen (GOW's) worden aangemerkt. Dat is niet correct, zo komen op de Lange Landingsbaan en de Broekweg uitsluitend fietspaden en is een deel van de wegen in het stedenbouwkundig raamwerk als erftoegangsweg (ETW) aangemerkt.	Om een heldere duiding te geven van de functie van de wegen, zal dit in paragraaf 6.4.8.2 nader worden beschreven. De gebiedsontsluitingswegen zullen de bestemming 'Verkeer' krijgen. Alle overige wegen, dus ook fietsroutes, krijgen de bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied'. Concreet betekent dit dat de lange en korte landingsbaan, de Oude Broekweg en deels de Woortmanlaan langs het Limespark de	In paragraaf 6.4.8.2 is, onder "Verkeer" is verwijderd: <i>Op de lange landingsbaan en op de Broekweg zijn uitsluitend fietspaden voorzien. Deze fietspaden komen weliswaar in de bestemming Verkeer' te liggen maar zijn geen gebiedsontsluitingsweg. Aanleg van fietspaden in deze bestemming is mogelijk.</i>

		bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied krijgen.	Op de verbeelding van het bestemmingsplan hebben de lange en korte landingsbaan, de Oude Broekweg en deels de Woortmanlaan langs het Limespark de bestemming 'Verkeer-Verblijfsgebied' verkregen. Voor overige leidt deze zienswijze niet tot wijzigingen.
8.	In paragraaf 6.4.8.2 wordt, in de laatste alinea van "Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied", afgesloten met de volgende zin: <i>"De nuancerings die hieruit volgen worden meegenomen binnen de herzieningen van oude en bij het opstellen van nieuwe ruimtelijke besluiten."</i> Naast dat niet geheel duidelijk is wat hiermee wordt bedoeld, zou het beter zijn om melding te maken van de delegatiebevoegdheid om de archeologische bestemming op te heffen.	Bedoeld wordt dat als archeologisch onderzoek er aanleiding toe geeft, de begrenzing van de beschermingszones gewijzigd kan worden. Hier zal dan een delegatiebevoegdheid voor ingezet worden nadat de gemeenteraad heeft besloten tot toepassing van delegatie voor dit onderwerp naar het college van burgemeester en wethouders. Maar de tekst beschrijft ook dat de archeologische dubbelbestemmingen gewijzigd kunnen worden bij (bijvoorbeeld) een herziening van het bestemmingsplan (een nieuw ruimtelijk besluit).	Wij hebben de volgende wijzigingen opgenomen in paragraaf 6.4.8.2: Nieuwe inzichten kunnen verwerkt worden in (bijvoorbeeld) een herziening van het bestemmingsplan of door de delegatiebevoegdheid (zie paragraaf 2.2) te benutten om de begrenzing van deze functie te wijzigen.
9.	In paragraaf 6.4.8.3 wordt, onder "Geluid", in de laatste zin van de tweede alinea uitgegaan van 33 bestaande woningen waarvoor een hogere grenswaarde wordt vastgesteld. Dat moet echter geen 33 zijn, maar 3.	Deze zin is op basis van de opmerking / voortschrijdend inzicht verwijderd uit paragraaf 6.4.8.3.	In paragraaf 6.4.8.3 van de toelichting, onder "Geluid", is de laatste zin van de tweede alinea is verwijderd.
Planregels			
10.	Artikel 9.4.2, het in de tabel opgenomen programma dient te worden aangepast in	Indiener heeft het nieuwe programma aangeleverd. De gemeente heeft dit	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging

	verband met de uitkomst van de onderhandelingen met BPD.	programma beoordeeld houdt vast aan het programma zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan.	van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
Planverbeelding			
11.	De westelijke aansluiting van het plangebied op de N206 is nog niet goed in de planverbeelding verwerkt. Het Rijksvastgoedbedrijf draagt zorg voor de juiste onderlegger zodat de planverbeelding hierop kan worden aangepast	De verbeelding van het bestemmingsplan is met de indiener besproken op 1 oktober 2021. De verschillen tussen het stedenbouwkundig raamwerk en planverbeelding zijn aan de orde gekomen en er is aangegeven welke wijzigingen op de verbeelding van het bestemmingsplan doorgevoerd worden. Tijdens dit overleg is onder andere besproken hoe de verschillen die indiener constateerde opgelost kunnen worden. Op basis van dit overleg en de door de indiener aangeleverde onderlegger van het vastgestelde raamwerk is de planverbeelding gewijzigd.	De besproken aanpassingen zijn op basis van de onderlegger van de indiener gewijzigd op de verbeelding van het bestemmingsplan. De westelijke aansluiting is hierbij in overeenstemming gebracht met het stedenbouwkundig raamwerk. Voor het overige leidt deze zienswijze niet tot wijziging van het MER en de beleidsregels.
Beleidsregels			
12.	Verzocht wordt om de vijfde alinea van paragraaf 1.5 te herschrijven en dan nauwkeuriger toe te lichten hoe wordt omgegaan met aanvragen om omgevingsvergunning en/of schetsontwerpen indien de beleidsregels tijdens de aanvraag wijzigen. Nu kan dat niet goed uit de toelichting worden opgemaakt.	Het kwaliteitsteam geeft een advies over plannen die aan hen voorgelegd worden. Dit soort plannen zijn schetsontwerpen. Als er na verlening van een dergelijk advies een omgevingsvergunning aangevraagd wordt, dan wordt deze behandeld door de relevante afdelingen van de gemeente en door welstand (als de aanvraag betrekking heeft op de beeldkwaliteit van bouwwerken). Bij de welstandstoets wordt het advies van het kwaliteitsteam betrokken. Het voorgaande betekent dat in paragraaf	In de beleidsregels is paragraaf 1.5 herschreven en toelichting gegeven op hoe wordt omgegaan met aanvragen om omgevingsvergunning en/of schetsontwerpen indien de beleidsregels tijdens de aanvraag wijzigen. Naar aanleiding van de wijzigingen in paragraaf 1.5 van de beleidsregels is ook artikel 33 van het vast te

		1.5 van de vast te stellen beleidsregels bepaald wordt dat de beleidsregels die gelden op het moment van indiening het schetsontwerp gebruikt moeten worden bij de beoordeling door het kwaliteitsteam, welstand en de gemeentelijke organisatie. Deze beleidsregels moeten ook gebruikt worden als beoordelingskader voor een aangevraagde omgevingsvergunning als na afgifte van een advies door het kwaliteitsteam een dergelijke omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Naar aanleiding van de wijzigingen in paragraaf 1,5 van de beleidsregels is ook artikel 33 van het vast te stellen bestemmingsplan (regelt onder andere de procedure voor de toetsing met behulp van beleidsregels) gewijzigd.	stellen bestemmingsplan (regelt de procedure voor de vaststelling van de beleidsregels) gewijzigd. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijziging van het bestemmingsplan en het MER.
13.	In paragraaf 3.4 van de Beleidsregel 'Inrichting openbare ruimte' staat dat in hoofdstuk 3 van de regels van het Chw-bestemmingsplan "Woongebied Valkenhorst" de procedurele bepalingen voor het wijzigen van beleidsregels zijn opgenomen. Dat is echter niet het geval. In artikel 27.3 van de regels wordt enkel het bevoegd gezag bepaald, niet de procedure die doorlopen moet worden om een beleidsregel te kunnen wijzigen.	Hoofdstuk 3 van het ontwerpbestemmingsplan bevat twee bepalingen over de beleidsregels. Zoals indiener terecht constateert beschrijft lid 27.3 wie het bevoegd gezag is. Hoofdstuk 3 bevat ook een artikel 31 dat de procedure voor het wijzigen van de beleidsregels vaststelt. De regels over het wijzigen van de beleidsregels zijn procedureregels en derhalve opgenomen in een separaat artikel in hoofdstuk 3 van het ontwerpbestemmingsplan. De tekst in paragraaf 3.4 van de beleidsregel is derhalve correct en behoeft naar aanleiding van indieners opmerking geen aanpassing.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

14.	In tabel 5.1 van de Beleidsregel 'Evenwichtig woningaanbod' is ten onrechte nog opgenomen dat 76 woningen in het topmilieu in Woongebied - 1 zijn toegestaan.	In totaal zijn 500 woningen toegestaan in het toplocatie woonmilieu. In de beleidsregels is de volgende verdeling van de topmilieu woningen opgenomen: - 76 woningen in Woongebied -1 - 348 woningen in Woongebied -2 - 76 woningen in Gemengd De vraag van de indiener is correct. De aantallen zijn conform bovenstaande gewijzigd. De woningen van Woongebied - 1 zijn overgeplaatst in Woongebied-2. In het totaal zijn in Woongebied -2 424 topmilieu woningen toegestaan.	In tabel 5.1 van de Beleidsregel 'Evenwichtig woningaanbod' is de verdeling van de topmilieu woningen gewijzigd naar: - 424 woningen in Woongebied -2 - 76 woningen in Gemengd Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan of het MER.
15.	In artikel 5.2.3 sub a van de Beleidsregel 'Evenwichtig woningaanbod' is bepaald dat woningen dienen te voldoen aan het Politiekeurmerk veilig wonen. In het stedenbouwkundig raamwerk is gewerkt vanuit het principe duurzame stedenbouw, met specifiek aandacht voor het creëren van een veilige woonomgeving. Het Politiekeurmerk veilig wonen stuurt meer in detail op materialen en producten die bouwers wel/niet kunnen gebruiken. Wij vinden het niet wenselijk en niet doelmatig om door een verplichting van dit keurmerk op een dermate detailniveau te sturen, terwijl daar het proces van de omgevingsvergunning voor is bedoeld.	De wens van de indieners is bekend bij de gemeente. Dit onderwerp komt uit de Woonagenda en is daarmee vastgesteld beleid. De gemeente heeft als uitgangspunt dit beleid in de beleidsregels op te nemen. Het verzoek van de indiener wordt derhalve niet gehonoreerd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
16.	Wij merken op dat het kwaliteitsboek reeds is uitgewerkt voor de Limes-, Vindplaats- en Watertuinenbuurt. De Centrubuurt is op dit moment nog niet uitgewerkt in het kwaliteitsboek. Op basis van de SOK wordt de	Op grond van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet is uitsluitend de gemeenteraad bevoegd om te oordelen over beleidsregels die betrekking hebben op de beeldkwaliteit. Indiener heeft het over een aanvulling op	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	aanvulling van het kwaliteitsboek goedgekeurd door het college van burgemeester en wethouders. Omdat in paragraaf 2.4 van de Beleidsregel 'Beeldkwaliteit' is bepaald dat die beleidsregel uitsluitend door de gemeenteraad kan worden gewijzigd, stemt de beleidsregel niet overeen met de afspraken die wij hierover met elkaar hebben vastgelegd.	het kwaliteitsboek. Dat kwaliteitsboek wordt op grond van een samenwerkingsovereenkomst tussen het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeente, ook door de gemeenteraad vastgesteld. De uitwerking van het kwaliteitsboek ten behoeve van de verkoopprocedure mag gelet op de bovengenoemde samenwerkingsovereenkomst wel door het college van burgemeester en wethouders gedaan worden. Gelet op het voorgaande moet de vertaling van die aanvulling naar de beleidsregels over beeldkwaliteit vastgesteld worden door de gemeenteraad. In art 6.11.ii van de SOK staat dat de raad bevoegd is om een kwaliteitsboek vast te stellen.	
Bijlagen			
17.	In het onderzoek "Bodem en Water Valkenhorst" zijn de goede hectares beschreven en de juiste berekeningen opgenomen. In de 3e alinea van p. 25 is de zin "Hiervan is 1,1 ha bestaand water" opgenomen, dat kan nog tot discussie leiden. Wij stellen voor om deze zin te wijzigen in: "De 17,0 ha open water is opgebouwd uit 1,1 ha te behouden (bestaand) boezemwateren minimaal 15,9 ha nieuw te realiseren open water".	De opmerking van de indiener is overgenomen in het onderzoek.	De opmerking van de indiener is overgenomen in het onderzoek op de door indiener beschreven plaats.
18.	In bijlage 13 is het oude vooronderzoek niet-gesprongen conventionele explosieven opgenomen. Het recent uitgevoerde onderzoek dient te worden opgenomen.	Het onderzoek in ontvangen en toegevoegd als bijlage 16 van de toelichting van het bestemmingsplan.	Het onderzoek in ontvangen en toegevoegd als bijlage 16 van de toelichting van het bestemmingsplan.

19.	In paragraaf 4.1 van het stikstofonderzoek is voor de testlocatie van drones ook rekening gehouden met een testveld van 500 x 1.000 m ² , dat moet enkel een testveld van 500 x 500 m ² zijn. Gelijk zoals dat is aangegeven in de laatste alinea van paragraaf 4.3 van het MER.	In paragraaf 4.1 van het stikstofonderzoek is voor de testlocatie een ruimte opgenomen voor een minimum van 500 x 500 m ² en maximaal 500 x 1000 m ² . Gestelde van de indiener is correct. Het maximale aantal vierkante meter is bijgesteld naar 500 x 500 meter.	Het maximale aantal vierkante meter is in het stikstofonderzoek bijgesteld naar 500 x 500 meter. Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
20.	In paragraaf 4.3 van het MER is een tabel opgenomen met de omvang van de voorzieningen. De daarin aangegeven vierkante meters wijken af van het interne verkeersonderzoek van Goudappel Coffeng dat leidend is. De tabel dient te worden aangepast en afgevraagd wordt of, en zo ja welke gevolgen dit kan hebben voor de uitgevoerde milieuonderzoeken.	In het verkeersonderzoek zijn de voorzieningen verder geconcretiseerd. De tabel in het MER is slechts een indicatieve weergave van de hoofdcategorieën. In de milieuonderzoeken zijn de verkeerscijfers uit het verkeersonderzoek gebruikt. De vraag van indiener geeft dan ook geen gevolgen voor de uitgevoerde onderzoeken.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

3.2. Zienswijze 2 Provincie Zuid-Holland (gemeentelijk registratienummer: 58486)

Verkeer

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Geconstateerd wordt dat op basis van het ontwerpbestemmingsplan de benodigde busbaan niet aangelegd kan worden. De gronden die benodigd zijn voor de aanleg, zijn in dit ontwerpbestemmingsplan bestemd als 'Groen' en 'Woongebied – 1'. Indiener constateert dat deze functies de aanleg van een busbaan niet toestaan. Derhalve verzoekt indiener tot het mogelijk maken van een busbaan in het plangebied conform een door indiener aangeleverd ontwerp.	De begrenzing van het plangebied ter plaatse van de N206 sluit aan de op grens van het provinciaal inpassingsplan met de naam 'RijnlandRoute' (nieuw besluit) (onherroepelijk geworden op 23 maart 2016). Dit provinciaal inpassingsplan kent aan de hele N206 en omgeving een verkeersbestemming toe die in de gehele bestemming openbaarvervoervoorzieningen toestaat. Wij constateren daarmee dat het provinciaal inpassingsplan voldoende ruimte	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		biedt om de door indiener gewenst busbaan in het plangebied van het provinciaal inpassingsplan te realiseren. In de functie 'Woongebied – 1' is onder andere de activiteit 'verkeer en verblijven' toegestaan. In onze ogen biedt dit in het bestemmingsplan voldoende ruimte voor de aanleg van een busbaan in deze functie. Activiteiten die verband houden met verkeer en verblijven zijn ook toegestaan in de functie 'Groen'. Wij constateren derhalve dat de aanleg van de busbaan in het plangebied van het bestemmingsplan, anders dan indiener constateert, evenwel mogelijk is. Wij hebben geen onderzoek gedaan naar de effecten van de busbaan in het plangebied (een toekomstig woongebied) omdat de aanleg van de busbaan niet binnen de scope zit en grotendeels buiten het plangebied wordt aangelegd. Er is een bestuursovereenkomst gesloten tussen partijen waarbij de busbaan gebundeld langs de N206 en de wijk Valkenhorst komt te liggen. De inpassing van de busbaan wordt planologisch mogelijk gemaakt met een provinciaal inpassingsplan of projectbesluit onder de omgevingswet.	
2.	Ten aanzien van het gebod dat opgenomen is in artikel 29.5 van de regels van het	De ontwikkeling van het plangebied is op het gebied van verkeer uitvoerbaar, maar leidt	Dit onderdeel van de zienschwijze heeft geleid tot wijziging van de

	ontwerpbestemmingsplan (borging van maatregel ter verbetering van de doorstroming van het verkeer) stelt indiener voor dit gebod te laten vervallen nadat hij met de gemeente Katwijk contractuele afspraken over de realisatie van een vrijliggende HOV-busbaan vastgelegd heeft in een overeenkomst.	wel tot een geringe verkeerstoename. Die toename versterkt de bestaande congestie op de kruising N206-Molentuinweg die al voor de ontwikkeling van het plangebied aanwezig zijn. Om de doorstromingsproblemen niet groter te laten worden is het nemen van maatregelen nodig. Uitvoering van deze maatregelen was als voorwaardelijke verplichting geborgd in het ontwerpbestemmingsplan. In het vast te stellen bestemmingsplan is de voorwaardelijke verplichting vervangen door een bestuursovereenkomst tussen de provincie Zuid-Holland en de gemeente Katwijk die medio december 2021 gesloten is. De bestuursovereenkomst bepaalt onder meer dat de maatregelen tijdig uitgevoerd moeten worden, waarbij de huidige planning voorziet in de realisatie van de maatregelen aan het einde van het jaar 2024. Hiermee is verzekerd dat de bestaande doorstromingsproblemen niet groter worden gemaakt door de ontwikkeling van het plangebied. In het vast te stellen bestemmingsplan wordt ingegaan op de maatregelen die genomen worden.	regels van het bestemmingsplan. De voorwaardelijke verplichting is verwijderd. Daarnaast is de conclusie van paragraaf 5.2.13 van de toelichting op deze uitkomst gewijzigd.
--	--	--	--

Natuur

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Het Bunkerbos en de westelijke rand van het plangebied zijn aangewezen als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland en heeft de functie	De regeling in het bestemmingsplan ter plaatse van Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in overeenstemming gebracht met	De regeling in het bestemmingsplan ter plaatse van Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in

	'Groen'. De in artikel 5 van de planregels genoemde functiebestemming 'Groen' komt echter onvoldoende tegemoet aan de regels voor NNN in de Omgevingsverordening.	de regels voor NNN in de Omgevingsverordening. In het bestemmingsplan is hiervoor de bestemming 'Natuur' opgenomen en is de begrenzing van het NNN in overeenstemming gebracht met de Omgevingsverordening.	overeenstemming gebracht met de regels voor NNN in de Omgevingsverordening. Daarnaast is op de verbeelding de begrenzing van het NNN in overeenstemming gebracht met de Omgevingsverordening en is hiervoor de bestemming 'Natuur' opgenomen op de verbeelding en regels van het bestemmingsplan. Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot wijzigingen van de MER of de beleidsregels.
2.	Indiener adviseert om de tankgracht op te nemen en te beschermen en gebruiks- en bouw mogelijkheden binnen de NNN-structuur in overeenstemming te brengen met het bepaalde in de provinciale Omgevingsverordening.	De waarden van de tankgracht worden onderkent en opgenomen in het bestemmingsplan. De regeling in het bestemmingsplan ter plaatse van Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in overeenstemming gebracht met de regels voor NNN in de Omgevingsverordening. In het bestemmingsplan is hiervoor de bestemming 'Natuur' opgenomen en is de begrenzing van het NNN in overeenstemming gebracht met de Omgevingsverordening.	De regeling in het bestemmingsplan ter plaatse van Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in overeenstemming gebracht met de regels voor NNN in de Omgevingsverordening. Daarnaast is op de verbeelding de begrenzing van het NNN in overeenstemming gebracht met de Omgevingsverordening en is hiervoor de bestemming 'Natuur' opgenomen op de verbeelding en regels van het bestemmingsplan. Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot wijzigingen van de MER of de beleidsregels.
3.	In het ontwerpbestemmingsplan vallen de groen- en waterstructuur momenteel onder de	Het ontwerpbestemmingsplan kent twee woonbestemmingen toe aan evenzoveel	Opgenomen is in het artikel 10.2.1 van de regels van het

	bestemming woongebied, dat is een onvoldoende waarborg voor de borging van de ligging en omvang en de uiteindelijke realisatie daarvan. Verzocht wordt in het bestemmingsplan vast te leggen waar de groen- en waterverbindingen komen te liggen.	delen van het plangebied. De bestemming 'Woongebied - 1' is gegeven aan gronden waarvoor reeds een stedenbouwkundig raamwerk vastgesteld is. Op grond van dit raamwerk is ook een hoofdgroen- en -waterstructuur specifiek bestemd in het ontwerpbestemmingsplan. Aanvullend hierop is in lid 9.2.1, sub k van het ontwerpbestemmingsplan bepaald dat een bepaald percentage van de bestemming 'Woongebied – 1' moet bestaan uit groen- en watervoorzieningen. Voor gronden met de bestemming 'Woongebied – 2' moet nog een stedenbouwkundig raamwerk gemaakt worden. De groen- en waterstructuren die op de gronden met die bestemming gerealiseerd worden kunnen op dit moment daarom nog niet ingetekend worden. Zij zijn mogelijk gemaakt in de regels van de bestemming 'Woongebied – 2'. Naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze wordt in deze bestemming een bepaling opgenomen die een vergelijkbare werking heeft als het bovengenoemde lid 9.2.1, sub k teneinde de realisatie van bepaalde hoeveelheden groen- en watervoorzieningen te realiseren in de bestemming 'Woongebied – 2'.	bestemmingsplan dat in Woongebied 2 minimaal 3% water, waarvan 3.7 hectare hoofdwaterstructuur en 3% groen (7 vierkante meter openbaar groen per woning) is vereist. Dit onderdeel van de zienswijze leidt niet tot wijzigingen van de MER of de beleidsregels.
--	--	--	---

Archeologie

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	In het ontwerpbestemmingsplan is niet geheel voldaan aan artikel 6.27 Archeologie en Romeinse Limes uit de provinciale omgevingsverordening.	De gemeente is zich bewust van het uitzonderlijke erfgoed dat zich hier in de bodem bevindt. Het is onze taak om deze te beschermen, maar we zien het ook nadrukkelijk als onze taak om het uit te dragen, beleefbaar te maken en te benutten. Bij de bescherming van de archeologie is de uiteindelijke vorm van bescherming een combinatie van een maatschappelijke afweging van belangen (insitu- vs. exsitu-behoud) en de laatste archeologische kennis en inzichten. Daarbij is de gemeente zich ervan bewust dat de maatschappelijke belangen kunnen veranderen, maar ook dat de archeologische inzichten en kennis zijn aan ontwikkeling onderhevig zijn. Het huidige bestemmingsplan is dan ook een momentopname waarvan de gemeente meent met de kennis van nu de beste bescherming van het erfgoed te bewerkstellen. Met behulp van de delegatiebevoegdheid, als de gemeenteraad besluit tot delegatie van bevoegdheden op dit punt, zorgen we ervoor dat we altijd kunnen aanpassen mocht dat in de toekomst wenselijk/noodzakelijk zijn.	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Gelet op het internationale belang van de vondst van het castrum in het noordelijk plangebied dient de gemeente het selectiebesluit te heroverwegen.	Indieners suggestie om op en nabij de gronden waar het castrum gevonden is uit te gaan van insitubehoud is niet onlogisch. De gemeente verwacht echter dat op de gronden nog bodemingrepen plaatsvinden	Op basis van de resultaten van archeologisch onderzoek is gebleken dat er nader onderzoek nodig is voor dit deel van het plangebied. Op deze gronden is een

		(die voorafgaand daarvan om archeologisch onderzoek vragen) en/of dat gronden opgehoogd worden. Daarom blijft wat de gemeente betreft het standpunt dat er exsitubehoud plaatsvindt. Indien nodig kan later door middel van een beroep op de delegatiebevoegdheden, als de gemeenteraad die in wenst te zetten, over archeologie het uitgangspunt van exsitubehoud worden gewijzigd in insitubehoud, mocht gedurende de ontwikkeling van het plangebied blijken dat eventuele archeologische resten in de bodem de ontwikkeling van 'Woongebied Valkenhorst' niet in de weg zitten.	dubbelbestemming toegevoegd ten opzicht van het ontwerpbestemmingsplan. Voor het overige geeft deze zienswijze geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	Indiener verwijst naar de achtergrondrapportage over archeologie zoals die bij het ontwerpbestemmingsplan gevoegd is. De naam van deze rapportage is 'Woongebied Valkenhorst: Archeologie onderzoek t.b.v. bestemmingsplan en MER', de rapportage is gedateerd op 22 maart 2021. Op pagina 13 van deze rapportage staat de volgende gecursiveerde tekst: <i>"Ontwikkeling van woningbouw wordt mogelijk op de locatie van vindplaats 1 als er aanvullend 600 woningen gebouwd moeten worden."</i> Indiener verzoekt tot verwijdering van deze tekst uit de genoemde achtergrondrapportage omdat hij strijdig met de verbeelding en regels van het bestemmingsplan.	Gelet op het belang van de bescherming van archeologische waarden en om strijdigheid tussen de regels en verbeelding van het bestemmingsplan en achtergrondrapportages te voorkomen schrappen wij de gecursiveerde tekst uit de achtergrondrapportage over archeologie.	De tekst <i>"Ontwikkeling van woningbouw wordt mogelijk op de locatie van vindplaats 1 als er aanvullend 600 woningen gebouwd moeten worden."</i> wordt verwijderd van bladzijde 13 (paragraaf 3.8) van de rapportage 'Woongebied Valkenhorst: Archeologie onderzoek t.b.v. bestemmingsplan en MER' zoals die bij onderhavig bestemmingsplan gevoegd is. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

Overig

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener verzoekt om, conform eerdere bestuurlijke toezeggingen, te onderzoeken of het mogelijk is om het plangebied in te zetten voor bijvoorbeeld de tijdelijke huisvesting van bijzondere doelgroepen of de opwekking van duurzame energie. Dergelijke tijdelijke activiteiten hoeven alleen plaats te kunnen vinden als dit de voortgang in de ontwikkeling van het plangebied niet beperkt.	De bestuurlijke afspraken zijn ons bekend. De gemeente Katwijk is ten tijde van opstellen van dit document met betrokken partijen in gesprek. Op dit moment heeft de planvorming voor het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' de hoogste prioriteit.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

3.3. Zienswijze 3 Gemeente Wassenaar (gemeentelijk registratienummer: 56991)**Stedenbouwkundig raamwerk**

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener stelt als voorwaarde aan het toevoegen van de 600 extra woningen dat deze moeten worden gerealiseerd in fase 1, zonder dat dit leidt tot een toename van woningen in fase 2.	Alvorens in te gaan op de beantwoording van dit onderdeel van de zienswijze merken wij op dat in de bestuurlijke afspraken uit 2018 en 2020 opgenomen is dat de medewerking van de gemeente Wassenaar aan de realisatie van 600 extra woningen afhankelijk is gesteld van de uitkomsten van technisch onderzoek naar de effecten van die extra woningen. De in de zienswijze genoemde voorwaarden gaan niet over dit technisch onderzoek naar de effecten en passen daarom niet in de bovengenoemde bestuurlijke afspraken. Derhalve gaan wij niet uitgebreid inhoudelijk in op de voorwaarden die indiener noemt. Waar relevant geven wij wel uitleg over ons	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		voornemen en de wijze waarop dit zich verhoudt dat indieners wensen. Wij gaan ervan uit dat indiener met 'fase 1' en 'fase 2' doelt op de functies 'Woongebied – 1' en 'Woongebied -2' zoals die voorzien zijn in het onderhavig bestemmingsplan. Wij wijzen er daarbij op dat in het ontwerpbestemmingsplan de functie 'Woongebied – 1' van toepassing is op de gronden nabij de N206 en de functie 'Woongebied – 2' onder meer grenst aan de gronden die tot de gemeente Wassenaar behoren. In de bestemming 'Woongebied – 1' is in het ontwerpbestemmingsplan de bouw en het gebruik van minimaal 3.250 woningen mogelijk gemaakt. Om flexibiliteit te bieden in de ontwikkeling van het 'Woongebied Valkenhorst' is het mogelijk om van de woningen die in de functie 'Woongebied – 1' gebouwd mogen worden (maximaal 3.500) er 100 door te schuiven naar de functie 'Woongebied – 2'. In laatstgenoemde bestemming mogen maximaal 2.100 + maximaal 100 woningen gerealiseerd worden. Uit het voorgaande volgt dat de 600 woningen grotendeels toebedeeld zijn aan de functie 'Woongebied – 1' en dat van die 600 woningen er maximaal 100 in de functie 'Woongebied – 2' gerealiseerd mogen worden. Wij benadrukken hierbij dat de functie 'Woongebied -2' ook de functie is waarin	
--	--	--	--

		500 woningen in het zogenoemde 'top wonen milieu' gerealiseerd worden.	
2.	Indiener stelt als voorwaarde voor de extra 600 woningen dat de ontwikkeling van de groen- en waterstructuur, het doortrekken van de Tankgracht en de koppeling van watergangen gelijktijdig met fase 1 moet worden opgestart.	Het verzoek van de indiener is om de ontwikkeling van de groen – en waterstructuur, het doortrekken van de tankgracht en de koppeling van de watergang gelijktijdig met fase 1 op te starten. In het bestemmingsplan is voor fase 1 een stedenbouwkundig raamwerk opgesteld waaraan bij ontwikkeling van fase 1 voldaan dient te worden. Hiervoor is In lid 9.2.1, sub k van het ontwerpbestemmingsplan bepaald dat een bepaald percentage van de bestemming 'Woongebied – 1' moet bestaan uit groen- en watervoorzieningen. Dit is niet afhankelijk van de toevoeging van de extra 600 woningen zoals de indiener aangeeft. Voor gronden met de bestemming 'Woongebied – 2' moet nog een dergelijk stedenbouwkundig raamwerk gemaakt worden (zie artikel 10.2.1 voor de voorwaarden). De groen- en waterstructuren die op de gronden met die bestemmingen gerealiseerd worden kunnen op dit moment daarom nog niet ingetekend worden. Zij zijn mogelijk gemaakt in de regels van de bestemming 'Woongebied – 2'. De tankgracht waar indiener op wijst ligt grotendeels op zijn grondgebied. Een klein	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		deel van de tankgracht ligt in het plangebied van onderhavig bestemmingsplan. Wij kunnen de tankgracht daarom niet zelfstandig verlengen. Daarnaast is de tankgracht aangewezen als cultuurhistorisch waardevol object, met die aanwijzing dient eveneens rekening gehouden te worden.	
3.	Indiener wil als voorwaarde voor de extra 600 woningen opnemen dat Katwijk samenwerkt met Wassenaar aan de verdere uitwerking van de aangepaste begrenzing van fase 2 (vanaf start opstellen stedenbouwkundig raamwerk begin 2022), inclusief het woongebied langs de grens met de Groene Zone en het top wonen milieu.	De in dit onderdeel van de zienswijze genoemde wens is een aanvullende voorwaarde op de bestuurlijke afspraken die in het onderdeel van de zienswijze over het stedenbouwkundig raamwerk onder 1 genoemd. Deze afspraken zijn een uitgangspunten voor het bestemmingsplan en worden aangehouden bij het opstellen van het bestemmingsplan. Deze aanvullende voorwaarde is geen onderdeel van die bestuurlijke afspraken en wordt derhalve voor kennisgeving aangenomen.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
4.	Indiener stelt als voorwaarde voor de 600 extra woningen dat het bestemmingsplan Valkenhorst, in de Groene Zone en rond het Valkenburgse Meer geen windturbines mogelijk mag maken.	Er bestaan reeds lange tijd plannen voor de ontwikkeling van windturbines nabij het Valkenburgse Meer. Windturbines bieden, als zij gerealiseerd worden, kansen voor de (verdere) verduurzaming van Valkenhorst. Voor de ontwikkeling van het plangebied geldt echter dat ook op andere manieren in de behoefte aan duurzame energie voorzien kan worden. De windturbines worden daarom niet mogelijk gemaakt door dit bestemmingsplan. Het MER beschouwt deze windturbines daarom als een autonoom raakvlakproject.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

5.	Indiener stelt als voorwaarde aan de voorgenomen realisatie van de 600 extra woningen dat het eventueel realiseren van extra woningen in De Woerd/ Zijlhoek/nabij het Valkenburgse Meer is alleen acceptabel is als dit gepaard gaat met evenredige uitbreidingen en versterking van de relevante groen- en natuurgebieden.	De eventuele realisatie van woningen in De Woerd/ Zijlhoek/nabij het Valkenburgse Meer maakt geen onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
6.	Indiener stelt dat er samenhang is tussen Woongebied Valkenhorst, de Groene Zone (ook op grondgebied van de gemeente Wassenaar) en de geplande ontwikkelingen in Mient Kooltuin, De Woerd/ Zijlhoek en nabij het Valkenburgse Meer. Indiener geeft aan dat de samenhang ontbreekt in het bestemmingsplan en verzoekt deze samenhang en de benodigde onderzoeken toe te voegen aan het bestemmingsplan.	Het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' maakt de ontwikkeling van de gelijknamige woonwijk mogelijk. Zoals in voorgaand antwoord aangegeven maken de door indiener genoemde locaties geen onderdeel uit van dit bestemmingsplan. In het MER dat bij het bestemmingsplan hoort wordt ingegaan op de relaties tussen de ontwikkeling van het Woongebied Valkenhorst en andere ontwikkelingen/gebieden in de omgeving van het plangebied. Daarnaast gaat hoofdstuk 4 van de toelichting van het bestemmingsplan in op de relatie tussen 'Woongebied Valkenhorst, de groene zone en de Mient-Kooltuin.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

Beleid

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	De bestuurlijke afspraken 2018 en 2020 moeten als randvoorwaarden worden opgenomen in het	In overleg met indiener is gekomen tot een nadere duiding en invulling van de	In het bestemmingsplan is hiervoor in artikel 32.2 opgenomen dat tot

	bestemmingsplan Valkenhorst, inclusief de begrenzing en vormgeving van de overgang naar de Groene Zone, afspraken met Unmanned Valley (testveld). De wens is om deze afspraken ook in de regels en verbeelding te verwerken.	overgangszone (zijde Katwijk). Op de verbeelding wordt voor de overgangszone een gebiedsaanduiding opgenomen. In de regels wordt aangegeven wat de mogelijkheden in deze gebiedsaanduiding zijn, alsmede wordt er een bijlage bij de regels opgenomen waarin het ontwikkelprincipe binnen de gebiedsaanduiding wordt weergegeven. Voor wat betreft de mogelijkheid van een testveld wordt op de verbeelding een gebiedsaanduiding opgenomen. Hieraan wordt een regeling gekoppeld die recht doet aan de gemaakte afspraken.	mei 2028 geen nieuwe bebouwing mogelijk is. Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
2.	De wijze waarop de bestuurlijke afspraken 2018 en 2020 op het moment zijn opgenomen in het plan geven geen zekerheid dat deze afspraken nagekomen worden. Ze dienen via randvoorwaarden te worden opgenomen.	Zie beantwoording onder 1.	Zie beantwoording onder 1.
3.	Indiener stelt als voorwaarde aan de realisatie van de 600 extra woningen dat de kosten voor de compenserende maatregelen in de Groene Zone worden gedragen door de in Valkenhorst ontwikkelende partijen.	Deze punten worden ter kennisgeving aangenomen.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
4.	Indiener geeft aan dat op grond van art. 7c lid 6 van Besluit Crisis- en herstelwet in het bestemmingsplan verbrede reikwijdte regels gesteld worden waarvan de uitleg afhankelijk wordt gesteld van beleidsregels. Indiener geeft aan dat de beleidsregels na vaststelling van het bestemmingsplan kunnen wijzigen waardoor de daarin opgenomen randvoorwaarden kunnen	Het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' moet, na vaststelling de realisatie van 5.600 woningen en 5 hectare bedrijvigheid mogelijk maken. Voor Katwijkse begrippen, maar ook voor regionale begrippen, hebben we hier te maken met een plan van grote omvang. Het sturen van een adaptieve ontwikkeling van	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	komen te vervallen. Indien er geeft aan dat randvoorwaarden van het plan niet via de beleidsregels mogen worden opgenomen.	een dergelijke omvang vraagt om regels. Wij zijn van mening dat wij gelet op de omvang van de ontwikkeling zeer weinig beleidsregels opgesteld hebben. Eisen aan het te realiseren programma, de maatvoering daarvan en de plek waar woningen (niet) gerealiseerd mogen worden zijn grotendeels opgenomen in de regels van het bestemmingsplan zelf. Onze ervaring leert dat onderwerpen als beeldkwaliteit, de inrichting van de openbare ruimte, duurzaamheid en de kwalitatieve invulling van het woningbouwprogramma thema's zijn waar innovaties elkaar in hoog tempo opvolgen en de wensen van de individuele burger/de samenleving als geheel even snel wijzigen. Wij willen speelruimte om op die veranderende wensen in te kunnen spelen en daarom hebben we ten aanzien van die thema's bepaalde voorwaarden vervat in beleidsregels. Dit biedt ons de mogelijkheid om de adaptieve ontwikkeling in de toekomst bij te kunnen sturen als veranderende wensen dat vragen. We merken op dat de hoeveelheid voorwaarden die in de beleidsregels gesteld wordt, relatief klein is in relatie tot de regels die direct opgenomen zijn in de regels van het bestemmingsplan. We hebben dus niet alleen weinig beleidsregels opgesteld, maar ook zoveel mogelijk eisen direct opgenomen in de regels van het bestemmingsplan. Alleen bij(deel)aspecten waarvan wij weten	
--	---	--	--

		dat ze snel veranderen en dus om enige mate van juridische flexibiliteit vragen hebben wij de keuze gemaakt om ze te vervatten in beleidsregels. De indiener geeft aan de rechtszekerheid van het bestemmingsplan in twijfel te trekken. Op basis van recente jurisprudentie (ECLI:NL:RVS:2021:2388, 27 oktober 2021, Maastricht) zijn criteria af te leiden voor de mate waarin open normen (regels in het bestemmingsplan die uitgelegd moeten worden door beleidsregels) concreet en objectief moeten zijn om rechtszekerheid te bieden. Wat de criteria voor de open normen zijn is benoemd in de juridische plantoelichting die onderdeel is van het bestemmingsplan. De beleidsregels zijn opgenomen in één document en iedere beleidsregel heeft een separaat hoofdstuk in dat document. De eerste paragraaf van dat hoofdstuk licht de overwegingen bij het stellen van voorwaarden die de open normen toe. Die eerste paragraaf is te lezen als een toelichting op de daadwerkelijke voorwaarden die steeds opgenomen zijn in de tweede paragraaf van de beleidsregel. In de eerdergenoemde uitspraak overweegt de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat beleidsregels bepalingen moeten bevatten die de open normen uit het bestemmingsplan uitleggen. Zoals reeds aangegeven moeten deze normen concreet	
--	--	---	--

		en objectief zijn. In het geval van dit bestemmingsplan wordt hier aan voldaan. Zo is bijvoorbeeld wat er wordt verstaan onder een hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte (de open norm die gesteld wordt over de inrichting van het openbaar gebied in 'Woongebied Valkenhorst' geconcretiseerd in eisen in een kwaliteitsboek dat uitleg geeft aan de beleidsregel 'Inrichting openbare ruimte'. Het kwaliteitsboek stelt onder andere eisen aan de maatvoering van wegprofielen en de krekken in het plangebied. Ook stelt het kwaliteitsboek onder meer eisen aan de grootte van bomen die toegepast mogen worden op verschillende plekken in het plangebied en worden eisen gesteld aan de hellingshoek van taluds. De beleidsregel 'Duurzaamheid' gebruikt onder meer de scoringsmethodiek van GPR-Gebouw en een minimale score verplicht bij de nieuwbouw van woningen. Daarnaast stelt die beleidsregel eisen aan het waterbeheer waarvan gemeten kan worden of voldaan wordt aan die eisen. Op vergelijkbare manieren hebben wij ook de (onderdelen van) de beleidsregels vervat in meetbare en/of concrete eisen die in onze ogen voldoende objectief zijn. Wij delen indieners mening dat sprake is van onvoldoende rechtszekerheid daarom niet. Verder bepaalt het bestemmingsplan hoe de beleidsregel gebruikt moet worden bij de toetsing van	
--	--	--	--

		aangevraagde omgevingsvergunningen. Een beleidsregel moet op grond van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' niet worden betrokken (zie de eerdergenoemde uitspraak), maar maakt onderdeel uit van het beoordelingskader. In de procedureregels van het bestemmingsplan is verder bepaald hoe de toetsing met behulp van de beleidsregels plaatsvindt en welke beleidsregels als uitgangspunt moeten worden gebruikt bij bijvoorbeeld het ontwerpen van een bouwplan. Het bestemmingsplan maakt daarmee in onze ogen aan derden voldoende duidelijk hoe toetsing plaatsvindt en welke beleidsregels zij moeten gebruiken als ze de daarin gestelde voorwaarden als uitgangspunt voor hun initiatief willen gebruiken. Bij initiatieven die straks op grond van het bestemmingsplan vormgegeven en beoordeeld worden moeten de beleidsregels, zowel door initiatiefnemers als door beoordelaars, altijd in samenhang gelezen worden met de regels van het bestemmingsplan. Waar in het bestemmingsplan geen open normen gebruikt zijn, is gekozen voor gesloten normen (regels die direct bepalen wat er wel/niet mag en waar nodig concrete eisen stellen aan bijvoorbeeld oppervlakten en maatvoering). Gezamenlijk vormen al die regels duidelijke randvoorwaarden en borgen zij daarmee de rechtszekerheid. Dus	
--	--	--	--

		ook vanwege de samenhang tussen de open en gesloten normen, en de relatief beperkte hoeveelheid open normen in het bestemmingsplan, achten wij de rechtszekerheid voldoende geborgd.	
--	--	--	--

Groen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Het deel van het plan dat kwalificeert als Groene Zone is opgenomen de functie 'Woongebied – 2'. In deze bestemming mogen volgens de planregels 2.100 woningen gerealiseerd worden. Daarnaast mogen in de functie 'Woongebied – 2' woningen die niet in 'Woongebied – 1' gerealiseerd worden gebouwd en gebruikt worden. Van de woningen die in 'Woongebied – 2' gerealiseerd mogen worden, mogen er maximaal 500 in het zogenoemde 'top wonen milieu' gerealiseerd worden. De bouwhoogte van de woningen in de functie 'Woongebied – 2' mag niet meer bedragen dan: 30 meter voor gestapelde woningen en 13 meter voor grondgebonden woningen. Indiener wenst een randvoorwaarde op te laten nemen die voorziet in een geleidelijke overgang tussen de groene zone en het intensief bebouwde deel van het 'Woongebied Valkenhorst'. Indiener wenst de groene zone open en agrarisch te houden terwijl de overgang naar het plangebied veelal beplant zal zijn.	Indieners samenvatting van de mogelijkheden die de functies 'Woongebied – 1' en 'Woongebied – 2' bieden klopt. In overleg met indiener is bepaald dat de bouwhoogte voor de Katwijkse zijde van de overgangszone teruggebracht wordt naar maximaal 15 meter. Deze wijziging wordt gekoppeld aan de eerdergenoemde aanduiding teneinde hem te vertalen naar de regels van het vast te stellen bestemmingsplan. De Groene zone ligt ook op grondgebied van de gemeente Wassenaar. Voor die gronden is de gemeente Wassenaar bevoegd om randvoorwaarden te stellen. Voor de delen van de groene zone die in het plangebied van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' liggen is bepaald dat de gemeente Wassenaar betrokken wordt bij de stedenbouwkundige uitwerking daarvan. Naar aanleiding van deze zienswijze hebben wij samen met de indiener bepaald hoe de groene zone ontworpen kan worden. Een ontwerpprincipe is in overleg uitgewerkt en	Voor de groene zone is op de verbeelding van het bestemmingsplan de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied - overgangszone groen woonmilieu' opgenomen. Binnen deze zone is in artikel 10.4.2 toegevoegd dat: <i>ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied - overgangszone groen woonmilieu' de bouwhoogte van nieuwe gebouwen met gestapelde woningen mag niet meer bedragen dan 15 meter;</i> Op de verbeelding van het bestemmingsplan is de aanduiding opgenomen 'specifieke vorm van woongebied - overgangszone groen woonmilieu'. In artikel 10.2.1 is opgenomen dat, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied – overgangszone groen woonmilieu', bij het opstellen van het stedenbouwkundig raamwerk en de aanvulling van de beleidsregel

		er is naar aanleiding van deze zienswijze een bepaling toegevoegd aan lid 101.1 die verplicht tot naleving van dit ontwerpprincipe.	'Inrichting openbare ruimte', die onderdeel uitmaakt van de 'Beleidsregels Woongebied Valkenhorst', het ontwikkelprincipe zoals dat is opgenomen in een bijlage bij de regels, die onderdeel uitmaakt van deze regels, in acht wordt genomen. Daarnaast is in artikel 10.4.2 opgenomen dat ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied – overgangszone groen woonmilieu' de bouwhoogte van nieuwe gebouwen met gestapelde woningen mag niet meer bedragen dan 15 meter. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	--

Verkeer

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener stelt als voorwaarde aan de realisatie van de 600 extra woningen dat als er sprake is van toename van gemotoriseerd verkeer op de N441 met meer dan 10%, dat de provincie of wegbeheerder maatregelen neemt na instemming van de gemeenteraad van gemeente Wassenaar, die leiden tot vermindering van intensiteiten tot het huidige niveau.	Het bestemmingsplan is gebaseerd op bestuurlijke afspraken die gemaakt zijn met het college van gemeente Wassenaar (afspraken 2018 en 2020). De in de zienswijze gestelde voorwaarden van de gemeenteraad van Wassenaar zijn aanvullende voorwaarden. Omdat bestuurlijke afspraken worden aangehouden	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		worden deze punten ter kennisgeving aangenomen. Indiener wijst verder op voorwaarden die onder de verantwoordelijkheid van de provincie vallen, wij raden indiener aan om over dit onderdeel van de zienswijze contact op te nemen met de provincie.	
2.	Indiener stelt als voorwaarde aan de realisatie van de 600 extra woningen dat de gemeente Katwijk samen met de gemeente Wassenaar bij de provincie Zuid-Holland inzet op het afwaarderen van de N441 op het moment dat de RijnlandRoute in gebruik wordt genomen.	Het bestemmingsplan is gebaseerd op bestuurlijke afspraken die gemaakt zijn met het college van gemeente Wassenaar (afspraken 2018 en 2020). De in de zienswijze gestelde voorwaarden van de gemeenteraad van Wassenaar zijn aanvullende voorwaarden. Omdat bestuurlijke afspraken worden aangehouden worden deze punten ter kennisgeving aangenomen. Zoals reeds beschreven in de gebiedsvisie 'Bestemming Mient Kooltuin' van onze gemeente (door de gemeenteraad in maart 2021 vastgesteld) zetten we, op de langere termijn, in op het afwaarderen van de N441. We hebben in die visie ook aangegeven dat wij hier samen met u over in gesprek gaan met de provincie.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	De indiener stelt dat er een randvoorwaarde opgenomen dient te worden die sluipverkeer door Wassenaar tegengaat. Indiener wijst daarbij op een onderzoek dat hij uit heeft laten voeren en waarin adviezen opgenomen zijn om dit sluipverkeer tegen te gaan. De adviezen bestaan	De bevindingen uit het in opdracht van indiener uitgevoerde onderzoek worden voor kennisgeving aangenomen. Wij onderschrijven het belang van het in regionaal verband tegengaan van sluipverkeer. Wij zijn van mening dat de	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	(onder meer) uit snelheidsverlaging op de N441 en het qua reistijd onaantrekkelijk maken van alternatieven routes door Wassenaar. Ook mogen er geen aanvullende ontsluitingen van Valkenhorst via de N441 worden gerealiseerd.	ontwikkeling voldoende maatregelen treft om eventueel sluijverkeer door Wassenaar tegen te gaan. Wij wijzen er in dit verband op dat 'Woongebied Valkenhorst' voor gemotoriseerd verkeer uitsluitend ontsloten wordt op de N206/RijnlandRoute en verkeer daarmee al weggeleid wordt uit de richting van Wassenaar. Sluijverkeer door Wassenaar wordt hiermee al tegengegaan. Het huidige stedenbouwkundige raamwerk voorziet geen verkeersontsluiting op de N441. Het bestemmingsplan maakt derhalve ook geen (aanvullende) ontsluitingen voor regulier gemotoriseerd verkeer op de N441 mogelijk. Reeds in het stedenbouwkundig raamwerk is hiermee tegemoet gekomen aan laatstgenoemde wens.	
--	--	--	--

3.4. Zienswijze 4 Hoogheemraadschap van Rijnland (gemeentelijk registratienummer: 57925)

Regels van bestemmingsplan

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	In paragraaf 8.2.2 staat vermeld dat een aantal activiteiten zonder melding of omgevingsvergunning is toegestaan. Indien er wil erop wijzen dat voor een aantal activiteiten wel een melding of vergunning van het hoogheemraadschap van Rijnland nodig is.	Voor de activiteiten waarvoor een vergunning of melding van het hoogheemraadschap van Rijnland noodzakelijk is wordt door de gemeente Katwijk een aanvraag voor een overkoepelende vergunning opgesteld. In deze vergunningaanvraag wordt beschreven wat er wel en niet mogelijk binnen het watersysteem. In de vergunning zal het beleid van hoogheemraadschap van Rijnland worden opgenomen en worden geborgd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

--	--	--	--

Toelichting van het bestemmingsplan

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	In de toelichting worden de waterstructuren binnen de plangrens aangegeven. Indien er wordt verzoekt altijd de gevolgen van voor het gehele watersysteem in ogenschouw te nemen.	Dank voor de aanvulling. In de toelichting zijn de gevolgen van het gehele watersysteem aangepast en zijn aanvullingen gegeven.	In de toelichting is het punt voor de gevolgen van het gehele watersysteem aangepast en een verwijzing opgenomen naar het de watertoets zoals opgenomen in de bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van het de beleidsregels of het MER.
2.	Paragraaf 5.2.14 Water Grondwater: In de waterparagraaf staat in de eerste alinea over het grondwaterbeheer dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor grondwateroverlast. Wij stellen u voor hier de volgende zinsnede aan toe te voegen "op particulier terrein". De gemeente is immers wel verantwoordelijk voor de grondwaterstand onder openbaar terrein.	Dank voor de toevoeging. De gemeente is inderdaad verantwoordelijk voor de grondwaterstand onder openbaar terrein. Het punt is toegevoegd aan het bestemmingsplan.	Bestemmingsplan is op dit punt gewijzigd. In de waterparagraaf is de zinsnede 'op particulier terrein' toegevoegd. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
3.	Paragraaf 5.2.14 Water In de paragraaf wordt vermeld dat overtollig grondwater direct op het oppervlaktewater geloosd mag worden. Dit is niet correct, er dienen aan voorwaarden van hoogheemraadschap (zie zienswijze) voldaan te worden.	Dank voor de toevoeging. Lozingen van overtollig grondwater worden alleen uitgevoerd als voldaan wordt aan voorwaarden van hoogheemraadschap Rijnland. Conform de voorwaarden wordt de ledigingstijd van de bergingen aangepast naar 48 uur.	Bestemmingsplan is op dit punt gewijzigd. In paragraaf 5.2.14 Water is de voorwaarde van de bergingen aangepast naar 48 uur. Daarnaast is deze wijziging ook doorgevoerd in hoofdstuk 4 van de beleidsregels.

			Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van het MER.
4.	Omschrijving watersysteem aanpassen: voldoen aan de normen voor wateroverlast, klimaatverandering op te kunnen vangen en optimaal gebruik maken van waterberging in de openbare ruimte.	Dank voor de toevoeging. De omschrijving van watersysteem in de waterparagraaf wordt met behulp van deze suggestie aangepast. Het punt is toegevoegd aan het bestemmingsplan.	Bestemmingsplan is op dit punt gewijzigd. In paragraaf 4.1 van de toelichting van het bestemmingsplan onder kopje 'peil' is het punt toegevoegd. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
5.	Waterneutraal bouwen: regel 1 is niet correct: Ten aanzien de strategie voor waterneutraal bouwen merkt indiener op dat het gehanteerde uitgangspunt van het voorkomen van afvoer een nuancering verdient. Het moet volgens indiener gaan om een minimalisatie van versnelde afvoer van hemelwater afkomstig van verhard oppervlak.	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering wordt aangebracht. Bestemmingsplan wordt op dit punt gewijzigd.	Bestemmingsplan is op dit punt gewijzigd. In paragraaf 5.2.14 van de toelichting van het bestemmingsplan onder kopje 'waterneutraal bouwen' is punt 1 gewijzigd. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
6.	Indiener wijst op toepassing van de 15%-regel. Op dit punt stelt indiener een nuancering voor. In regels van Hoogheemraadschap van Rijnland staat dat een compensatieplicht geldt voor het aanleggen van meer dan 500 m ² , de eis van toename staat hierbij niet genoemd. In de	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering wordt aangebracht. Bestemmingsplan wordt op dit punt gewijzigd.	Bestemmingsplan is op dit punt gewijzigd. In paragraaf 5.2.14 van de toelichting van het bestemmingsplan onder kopje 'waterneutraal bouwen' gewijzigd.

	algemene regel en beleidsregel van het Hoogheemraadschap van Rijnland is vervolgens geregeld dat een afname van verharding kan worden ingezet om aan de compensatieplicht te voldoen. Maar dan geldt de compensatieplicht dus wel.		Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
7.	Voor de inrichting van RVB-terrein: Het vigerend beleid van Hoogheemraadschap van Rijnland staat toe dat binnen 5 kilometer gecompenseerd mag worden. Echter is dit alleen toegestaan wanneer dit niet tot ontoelaatbare peilstijgingen leidt. Het is wenselijk dat de watercompensatie binnen het plangebied en/of nabij omgeving wordt gerealiseerd.	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering wordt aangebracht. Bestemmingsplan is op dit punt gewijzigd: toevoegen dat compensatie niet mag leiden tot ontoelaatbare peilstijgingen.	Bestemmingsplan is op dit punt gewijzigd. In paragraaf 5.2.14 van de toelichting is de opmerking toegevoegd. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
8.	Indiener wijst op een zinsnede in de toelichting die bepaalt dat watergangen gedempt mogen worden. Deze mogelijkheid wordt ook geboden door de regels van het bestemmingsplan. Indiener vraagt om toe te voegen dat de demping van bestaande watergangen in hetzelfde peilvak gecompenseerd moet worden.	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering is aangebracht. Overgenomen is dat compensatie in hetzelfde peilvak dient plaats te vinden.	Bestemmingsplan is op dit punt gewijzigd. In paragraaf 5.2.14 van de toelichting is de opmerking toegevoegd. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
9.	Oppervlaktewater: Voor de toekomstige situatie rondom het hangaargebied en het Bunkerbos moeten nog nadere afspraken gemaakt worden over het peil. Daar voegt indiener aan toe, dat er ook nog nadere afspraken gemaakt moeten worden over beheer, peilbeheer en eventuele bemaling van deze gebieden, die in de toekomst mogelijk als apart peilgebied worden ingericht.	Het bestemmingsplan stelt bouw- en gebruiksmogelijkheden voor de gronden van Valkenhorst. De afspraken voor beheer, peilbeheer en eventuele bemaling van deze gebieden zijn geen onderdeel van het bestemmingsplan.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

10.	Indiener stelt voor dat in figuur 5.2.14.4 (Figuur 5.2.14.2 in het ontwerpbestemmingsplan toont de isohypsen en zegt niets over de ligging van (nieuwe) watergangen. Indiener bedoelt figuur 5.2.14.4 in het ontwerpbestemmingsplan, want die toont wel de (nieuwe) watergangen). Duidelijker aangegeven wordt hoe het toekomstig watersysteem bevaarbaar zal zijn. Nu staat er dat de verbinding richting Tankgracht niet bevaarbaar zal zijn vanwege de aanwezige waterleiding. Er zijn meer watergangen die niet bevaarbaar zullen zijn, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van vele duikers of omdat ze te smal of te ondiep zijn. Het is wenselijk hier inzicht in te geven, niet alleen in tekst, maar ook op een kaart.	De bevaarbaarheid van de watergangen wordt nader bepaald in het ontwerp van de te realiseren situatie. Bij het maken van het ontwerp wordt rekening gehouden met alle beperkingen en het waterbelang. Binnen deze voorwaarden zal worden nagegaan of de figuur 5.2.14.4 verduidelijkt kan worden. Vooralsnog blijft het bestemmingsplan op dit punt ongewijzigd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
11.	Indiener vraagt wat de status is van de dunne blauwe lijn figuur 5.2.14.4 van de Grote Watering naar de Wassenaarsche Watering en waarom deze specifiek op de kaart is aangegeven, aangezien deze serie smalle watergangen met vele duikers geen belangrijke functie heeft voor aan- en afvoer van water uit Valkenhorst. Deze is niet apart vermeld in de legenda.	De status van de blauwe lijn is dat het een voornemen is voor verbinding tussen de Grote Watering naar de Wassenaarsche Watering. De afbeelding is afkomstig uit het vastgestelde stedenbouwkundig raamwerk. In de toelichting van het bestemmingsplan is een verduidelijking opgenomen waarin beschreven wordt dat de lijn een verbinding betreft in één peilgebied (en geen belangrijke functie heeft in het watersysteem).	In de toelichting van het bestemmingsplan is een verduidelijking opgenomen waarin beschreven wordt dat de lijn een verbinding betreft in één peilgebied (en geen belangrijke functie heeft in het watersysteem).
12.	Ten aanzien van de waterberging en compensatie plaatst indiener een aanvulling op de teksten. Compensatie voor nieuw aan te brengen verharding mag in het geval van boezemland en conform de Keur van het hoogheemraadschap gedeeltelijk in het plangebied worden gegraven	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering is aangebracht in de delegatiebevoegdheid.	Bestemmingsplan is op dit punt gewijzigd.

	en gedeeltelijk in de directe omgeving, maar wel binnen een straal van 5 kilometer vanaf de plangrens.		
--	--	--	--

MER

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener verwijst naar het 'Onderzoek bodem- en water Valkenhorst' van 6 april 2021 dat in het kader van het opstellen van het MER bij het ontwerpbestemmingsplan uitgevoerd is en stelt dat het van belang is om in paragraaf 2.3 van dat onderzoek te vermelden dat compensatie voor het realiseren van verharding ofwel binnen hetzelfde peilvak of in geval van boezemland binnen een straal van 5 kilometer moet worden gerealiseerd. Ditzelfde dient te worden aangepast in paragraaf 4.2.2 van eerdergenoemd onderzoek.	Het punt van de indiener gaat over het bodem- en wateronderzoek. De gevraagde nuancering is toegevoegd in het onderzoek. Vermeld wordt dat compensatie voor het realiseren van verharding ofwel binnen hetzelfde peilvak of in geval van boezemland binnen een straal van 5 kilometer moet worden gerealiseerd.	Het 'Onderzoek bodem- en water Valkenhorst' en het MER zijn op dit punt gewijzigd. Voor het overige leidt deze zienswijze niet tot aanpassing van de bestemmingsplan en de beleidsregels.
2.	In paragraaf 4.2.1 worden de twee mogelijke onderbemalingsgebieden aangegeven, het hangaargebied en het Bunkerbos. Hierover moeten nog nadere afspraken worden gemaakt over zowel inrichting als toekomstig beheer. Ook is er een nadere detaillering noodzakelijk rondom het Bunkerbos, waar wordt gesproken over een ander peil terwijl tegelijkertijd de hoofdafvoer vanuit de wijk langs het Bunkerbos naar de tankgracht loopt. Aanwezigheid van een drinkwaterleiding in deze omgeving en de doorvaarbaarheid staan nu niet helder op de kaart.	Het MER geeft inzicht in de milieueffecten voor de gronden van Valkenhorst. De afspraken voor beheer, peilbeheer en eventuele bemaling van deze gebieden zijn geen onderdeel van het MER. De bevaarbaarheid van de watergangen wordt nader bepaald in het ontwerp van de te realiseren situatie. Bij het maken van het ontwerp wordt rekening gehouden met alle beperkingen en het waterbelang. Het MER blijft op dit punt ongewijzigd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

3.	In tabel 5.1 is de afweging verwoord tussen toekomstig boezempeil, polderpeil en flexibel polderpeil, waarbij indiener twee opmerkingen plaatst. Door te kiezen voor boezempeil is er niet alleen geen gemaal nodig, maar wordt er ook aanzienlijk bespaard op het energieverbruik van een dergelijk gemaal. En volgens de tabel wordt het risico op instroom van minder schoon water uit de Oude Rijn voorkomen. Dit laatste argument is van beperkt effect, aangezien ouderijnwater naar alle waarschijnlijkheid niet het woongedeelte van de wijk zal bereiken, zoals elders in de MER ook aangegeven. In tabel 5.2 worden de bestaande belangen beschreven. Bij de optie boezempeil ontbreekt ten aanzien van de omliggende gebieden dat er op enkele laag gelegen percelen in de Mient Kooltuin enige vernatting kan optreden, die overigens past binnen de bestaande normering.	Dank voor de toevoeging. De volgende gevraagde nuancering is aangebracht in tabel 5.1: 1. het energieverbruik van het gemaal zal omlaag gaan als het gemaal niet meer nodig blijkt te zijn. 2. Er is een nuance opgenomen voor de instroom van ouderijnwater. 3. tabel 5.2 is aangevuld met het genoemde.	Het bodem en wateronderzoek is op de hiernaast genoemde punten aangepast. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van de beleidsregels het bestemmingsplan of de MER.
4.	In tabel 5.3 worden de overige aspecten beoordeeld. Hier is meer informatie nodig omtrent bevaarbaarheid, zoals ook eerder in deze brief aangegeven. En verder is ook een secundair stelsel in beheer bij het hoogheemraadschap. Er is alleen een verschil tussen primair en overig water, maar dat kan zowel in een boezem- als een poldersysteem aanwezig zijn (zie deze link met toelichting: https://www.rijnland.net/regels-op-een-rij/onderhoud-water/). Indiener geeft aan dat over het beheer van de watergangen nog afspraken gemaakt moeten worden.	Het MER geef inzicht in de milieueffecten voor de ontwikkeling van Valkenhorst. De afspraken voor beheer, peilbeheer en eventuele bemaling van deze gebieden zijn geen onderdeel van het MER. Het MER blijft op dit punt ongewijzigd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

5.	In paragraaf 6.2.4 wordt toelichting gegeven op het toekomstig watersysteem. Hier wordt gesproken over een subwatersysteem. Indien er gebruikt hiervoor de term: 'overig water'. Wadi's worden door indier niet aangemerkt als watergangen, aangezien zij niet structureel mee doen in de waterberging van het systeem. Wadi's worden dan ook niet meegeteld als oppervlaktewater en kunnen alleen een rol spelen in het vertragen van de afvoer, wat in sommige gevallen een nuttige aanvulling kan zijn op het watersysteem.	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering wordt aangebracht en het MER wordt op dit punt gewijzigd. Overigens zijn wij van mening dat wadi's en andere klimaatadaptieve maatregelen belangrijk zijn in onze opgave rond klimaatadaptatie.	Het MER is op dit punt aangepast. Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan en de beleidsregels.
6.	De detailinrichting van het Bunkerbos moet nog bepaald worden en er moeten nog afspraken gemaakt worden rondom beheer en onderhoud. Het hoogheemraadschap wil hier graag bij betrokken worden. De inrichting van dit gebied heeft mogelijk invloed op de afvoer van water vanuit de gehele wijk.	Het MER geeft inzicht in de milieueffecten voor de ontwikkeling van Valkenhorst. De afspraken voor beheer, peilbeheer en eventuele bemaling van deze gebieden zijn geen onderdeel van het MER. Het MER blijft op dit punt ongewijzigd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
7.	In de tekst over alternatieve waterberging is de volgende zinsnede opgenomen: Voor tuinen hanteert Rijnland standaard 50% verharding, maar hiervan kan worden afgeweken als bijvoorbeeld voor grote tuinen aannemelijk kan worden gemaakt dat er minder verharding zal ontstaan, of als neerslag op verharding niet versneld zal afstromen naar een HWA-riool of watergang. Dit is niet conform de Beleidsregels van het hoogheemraadschap. De beleidsregels hanteren een gemiddelde van 50% voor alle	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering wordt aangebracht en het MER wordt op dit punt gewijzigd.	Het MER is op dit punt aangepast. Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan en de beleidsregels.

	tuinen, waarbij wordt verrekend dat kleine tuinen vaak meer van 50% verharding hebben, en grote tuinen vaak minder. Deze passage moet komen te vervallen.		
8.	Aan de zin: Deze opgave zal worden gerealiseerd in de Groene zone, het Valkenburgse Meer en eventueel andere gedeelten van het boezemsysteem moet worden toegevoegd 'in ieder geval binnen een straal van 5 km, maar bij voorkeur zodanig gesitueerd dat peilstijgingen en overlast in het omliggende gebied wordt voorkomen. De berekeningen uitgevoerd door Wareco bieden hierbij goede handvatten.' En de zin: 'Er is wel een vooruitgang ten opzichte van de huidige situatie' doet niet geheel recht aan de situatie. De realisatie van een aanzienlijke hoeveelheid verharding leidt in dit gebied tot een minder goede situatie voor het watersysteem, aangezien infiltratie van water niet meer mogelijk is. Maar door de realisatie van voldoende oppervlaktewater, zowel binnen de wijk als in de directe omgeving, wordt dit effect wel gecompenseerd.	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering wordt aangebracht.	Het MER is op dit punt aangepast. Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan en de beleidsregels.
9.	Op bladzijde 35 wordt vermeld dat sommige verharde paden kunnen worden uitgezonderd van compensatieplicht indien de neerslag zal infiltreren in aangrenzende groenstroken. Indiener geeft aan dat de aanleg van lijnvormige verhardingen, zoals fietspaden, altijd door	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering is aangebracht in het bodem- en wateronderzoek dat als bijlage is opgenomen bij de toelichting van het bestemmingsplan. Opgenomen is dat de aanleg van lijnvormige verhardingen, zoals	Het bodem en wateronderzoek is op de hiernaast genoemde punten aangepast. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding

	Hoogheemraadschap van Rijnland getoetst moet worden.	fietspaden, altijd door Hoogheemraadschap van Rijnland getoetst moet worden.	tot wijziging van de beleidsregels het bestemmingsplan of de MER .
10.	Ten aanzien van de waterkwaliteit geeft indiener het belang van de sanering van de PFAS-locatie aan. In de toekomstige situatie komt er een watergang door dit gebied, waardoor PFAS uit de bodem, indien niet goed gesaneerd, zich mogelijk zou kunnen verspreiden naar het oppervlaktewatersysteem en via die weg verder in het milieu.	Artikel 29 van het bestemmingsplan borgt dat de bodemkwaliteit moet aansluiten bij het beoogde gebruik. Het risico voor verspreiding van verontreiniging naar het oppervlakte watersysteem wordt daardoor beperkt.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
11.	In de beleidsregels pagina 12 onder kop (tabel 4.1: Eisen waterbeheer projectlocatie Valkenburg) De randvoorwaarden voor alternatieve waterbergingen sluiten niet geheel aan bij het beleid waar Rijnland op toetst om deze bergingen mee te kunnen rekenen als compensatie voor de toename van verhard oppervlak. Vanuit het watersysteem is het wenselijk om de bergingsvoorziening meer geleidelijk te legen (ca 0.6 l/uur/m² oftewel 14 mm/dag), in plaats van 40 mm/dag.	De opmerking van indiener is correct. In de beleidsregels pagina 12 onder kop (tabel 4.1: Eisen waterbeheer projectlocatie Valkenburg) zijn de eisen die de indiener aan de geleidelijke ledigingstijd stelt opgenomen.	In de beleidsregels pagina 12 onder kop (tabel 4.1: Eisen waterbeheer projectlocatie Valkenburg) zijn de eisen die de indiener aan de geleidelijke ledigingstijd opgenomen. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan of het MER.

3.5. Zienswijze 5 Dunea (gemeentelijk registratienummer: 59785)

Veiligstelling openbare drinkwatervoorziening

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat het bestemmingsplan inhoudelijk in lijn gebracht dient te worden met de recent opgestelde ontwerpomgevingsvisie Katwijk 2021 i.p.v. de gebruikte Katwijkse omgevingsvisie 2018.	Het bestemmingsplan wordt getoetst aan het vastgesteld beleid van de gemeente Katwijk en andere overheden. In hoofdstuk 5.1.5.1 van de toelichting van het bestemmingsplan is getoetst aan de Omgevingsvisie Katwijk 2021 die op 7 oktober 2021 is vastgesteld. Naar aanleiding daarvan is het hoofdstuk over beleid in het bestemmingsplan geactualiseerd.	Naar aanleiding van deze zienswijze is in paragraaf 5.1.5 van de toelichting de in september 2021 behandelde omgevingsvisie verwerkt. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

Voldoende drinkwater nu en in de toekomst

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat in hoofdstuk 4.1 de relatie van de transformatie van het woongebied Valkenhorst met het Valkenburgse Meer en de toekomstige drinkwaterfunctie benoemd dient te worden.	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering is aangebracht in hoofdstuk 4.1 van de toelichting van het bestemmingsplan. Aangegeven is wat de relatie van woongebied Valkenhorst met het Valkenburgse Meer en de toekomstige drinkwaterfunctie is.	Naar aanleiding van deze zienswijze wordt in paragraaf 4.1 van de toelichting ingegaan op de relatie van de ontwikkeling van 'Woongebied Valkenhorst' met de drinkwatervoorziening. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Indiener geeft aan dat in hoofdstuk 4.1 benoemd dient te worden dat de Mient-Kooltuin en Groene Buffer zoekgebied zijn voor toekomstige drinkwatervoorziening.	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering is aangebracht in hoofdstuk 4.1 van de toelichting van het bestemmingsplan. Aangegeven is dat de Mient-Kooltuin en Groene Buffer zoekgebied zijn voor toekomstige drinkwatervoorziening.	Naar aanleiding van deze zienswijze wordt in paragraaf 4.1 van de toelichting ingegaan op de relatie van de ontwikkeling van 'Woongebied Valkenhorst' met de drinkwatervoorziening. Voor het

			overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	Indiener geeft aan dat in hoofdstuk 4.1 een verwijzing opgenomen dient te worden naar de samenwerkingsovereenkomst tussen Dunea en gemeente Katwijk en hierbij benoemen dat het hier gaat om recreatie, natuur, erfgoed én drinkwater.	In het bestemmingsplan wordt een verwijzing opgenomen naar de samenwerkingsovereenkomst tussen Dunea en gemeente Katwijk. Daarbij worden de doelen voor recreatie, natuur, erfgoed en drinkwater beschreven in hoofdstuk 4.1	Naar aanleiding van deze zienswijze wordt in paragraaf 4.1 van de toelichting ingegaan op de relatie van de ontwikkeling van 'Woongebied Valkenhorst' met de drinkwatervoorziening. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
4.	Indiener wenst dat in het bestemmingsplan rekening gehouden wordt met toekomstige waterzuiveringslocatie vanuit het Valkenburgse Meer en de daarbij behorende milieucontouren. Indiener wenst hiervoor een delegatie-bevoegdheid op te nemen. Daarnaast is de wens om in paragraaf 5.2.2. te benoemen dat het plangebied (bedrijventerrein Unmanned Valley) of de directe omgeving één van deze potentiële zoeklocaties is.	Het plangebied van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' wordt ontwikkeld tot een hoogwaardig woongebied. Logischerwijs heeft het woonfunctie dan ook het primaat in het plangebied. Milieubelastende functies zoals een waterzuivering passen niet/slecht in een dergelijk woongebied. Voor de locatie van het bedrijventerrein Unmanned Valley geldt dat deze bedoeld is voor de vestiging van high-techbedrijvigheid. Noch het primaire woongebied, noch Unmanned Valley zijn daarmee geschikt als locatie voor de door indiener gewenste zuiveringsvoorziening. Wij zien wel mogelijkheden om een dergelijke voorziening buiten het plangebied van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' te vestigen en verzoeken u derhalve niet	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		langer uit te gaan van vestiging van de zuiveringsvoorziening in het plangebied van onderhavig bestemmingsplan.	
--	--	---	--

Grondwater

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan in paragraaf 5.2.3. (toelichting van het bestemmingsplan) bij de bodemkwaliteit de diepere ondergrond en het daar aanwezige grondwater te betrekken evenals de functies die dit grondwaterlichaam vervult voor drinkwater en bodemenergie.	Paragraaf 5.2.3 van de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan gaat over de bodemkwaliteit (en de mate van geschiktheid) voor de nieuwe functies. We onderkennen het belang van de bodemkwaliteit en de kwaliteit van het grondwater als belangrijke factoren in het opwekken van bodemenergie. De milieuwet- en -regelgeving voorziet in criteria om te toetsen of de bodem en het grondwater de opwekking van bodemenergie toestaan en zo ja, binnen welke voorwaarden. Dit is een separate juridische toetsing die los staat van het bestemmingsplan, dat een uitvloeisel is van wet- en regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	In par 5.2.3. opnemen dat de bodemkwaliteit zodanig wordt beheerd dat deze geen bedreiging is voor de functie van drinkwaterwinning in de aangrenzende delen van het grondwaterlichaam.	In aanvulling op het antwoord op onderdeel 1 geldt dat in de toelichting van het bestemmingsplan beschreven wordt dat het beheer en onderhoud van de bodem in het plangebied zodanig plaats gaan vinden dat er geen risico's ontstaan voor de drinkwaterwinning.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	Indiener wenst in de beleidsregels duurzaamheid op te nemen dat bij de toepassing van WKO	Maatregelen om risico's te beperken en grondwatervervuiling te voorkomen is geregeld in het Wijzigingsbesluit Bodemenergiesystemen. Deze regels zijn ook	Op basis van de zienswijze is in de beleidsregel voor duurzaamheid (energie) het volgende toegevoegd:

	maatregelen worden voorgeschreven om risico's op vervuiling van grondwater beheersbaar te maken.	opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) dus hoeven niet specifiek te worden opgenomen in het omgevingsplan i.c. het bestemmingsplan. In het wijzigingsbesluit wordt onderscheid gemaakt tussen open en gesloten bodemenergiesystemen. De gemeente is bevoegd gezag voor de aanleg van gesloten systemen en beoordeelt de meldingen dan wel de aanvragen voor Omgevingsvergunningen. Weigeringsgronden zijn interferentie en ondoelmatig gebruik van bodemenergie. Naast de meldingsplicht gelden er ook algemene regels voor bodemenergiesystemen waarmee een algemeen beschermingsniveau wordt bewerkstelligd. Dit houdt in dat het pakket aan algemene regels het belang van de bodem beschermen en invulling geven aan doelmatig gebruik van bodemenergie. De algemene regels bieden een algemeen beschermingsniveau voor heel Nederland dat is gericht op de bescherming van bodem en water en de bevordering van een doelmatig gebruik van bodemenergie, met inbegrip van het voorkomen van negatieve interferentie. Voor Valkenhorst zal een bodemenergieplan en een bodeminterferentieplan worden opgesteld (c.q. worden aangepast).	<i>Toepassing van warmte en koude opslag ten behoeve van warmtevoorziening</i> Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan of het MER.
--	---	--	--

		In de beleidsregels is het gewenste voorstel overgenomen onder de regels voor duurzaamheid (energie). Toegevoegd is: Toepassing van warmte en koude opslag ten behoeve van warmtevoorziening moeten voldoen aan het bodemenergieplan en het bodeminterferentieplan.	
4.	De optie van gesloten bodemsystemen alleen toestaan onder een 'nee, tenzij'- benadering en in het geval een gecontroleerde oplossing met een open bodemsysteem tekort schiet.	Dit wordt voldoende ondervangen in de bepalingen van het hiervoor genoemde Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen en de genoemde aanvulling op de beleidsregel, waarbij middels toetsing aan een bodemenergieplan en bodeminterferentieplan de beoordeling van vergunningaanvragen zal plaatsvinden.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
5.	In par 5.2.3. opnemen dat de bodemkwaliteit zodanig wordt beheerd dat er geen bedreiging is voor de functie van drinkwaterwinning in de aangrenzende delen van het grondwaterlichaam.	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering wordt aangebracht. Toegevoegd wordt dat de bodemkwaliteit zodanig wordt gebruikt dat er geen (grond)waterverontreiniging kan optreden.	De gevraagde nuancering wordt aangebracht. Toegevoegd wordt dat de bodemkwaliteit zodanig wordt gebruikt dat er geen (grond)waterverontreiniging kan optreden.

Ondergrondse infrastructuur

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener wil inzicht of de kreek Weltevree naast de belemmeringsstrook inpasbaar is.	Op de huidige verbeelding valt de belemmeringsstrook voor de 'Leiding Water-1' deels in de bestemming 'Woongebied -1' en deels in de bestemming 'Water'. Op basis van het stedenbouwkundig raamwerk van BPD wordt controle uitgevoerd waarbij specifiek naar de	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		belemmeringenstrook en de inpasbaarheid van de kreek Weltevree wordt gekeken. De belemmeringenstrook voor Leiding - Water 1 ligt deels binnen de bestemming 'Water'. In de bestemming 'Water' en leiding en belemmeringstrook toegestaan.	
2.	In de beleidsregels de openbare ruimte benoemen en dat deze dient te worden vorm gegeven in samenhang met de ondergrond en de daar aanwezige infrastructuur. Specifiek aandachtspunt is hierbij het voorkomen van opwarming van het drinkwaternet. Indiener adviseert dit risico te benoemen en een afstand, tussen drinkwaterinfrastructuur en warmtenetten op te nemen in de warmtevisie van Katwijk cf. de zienswijze van Dunea op de Transitievisie Warmte Katwijk.	Indiener adviseert een afstand op te nemen tussen drinkwaterinfrastructuur en warmtenetten. Momenteel wordt onderzocht wat deze afstand zou moeten zijn. In de beleidsregel is opgenomen dat er voldoende afstand tussen drinkwaterinfrastructuur en warmtenetten gewaarborgd moet worden. In de regels van het ontwerpbestemmingsplan (artikel 29.6) is opgenomen dat voldaan moet worden aan de Dali, Lior en Vork. Daarmee zijn de afstanden voldoende geborgd.	In de beleidsregel is opgenomen dat er voldoende afstand tussen drinkwaterinfrastructuur en warmtenetten gewaarborgd moet worden. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan of het MER.

Functiecombinaties drinkwater en natuur

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	In hoofdstuk 4.1 Mient-Kooltuin verwijzen naar de ligging in het (toekomstige) Nationaal Park Hollandse Duinen.	Dank voor de toevoeging. De gevraagde nuancering wordt aangebracht. Toegevoegd wordt een verwijzing naar de ligging van (toekomstige) Nationaal Park Hollandse Duinen.	Naar aanleiding van deze zienswijze wordt in paragraaf 4.1 van de toelichting ingegaan op de ligging van het plangebied in het (toekomstig) Nationaal Park Hollandse Duinen. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze

			niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	In de beleidsregels duurzaamheid onder natuurinclusief bouwen opnemen dat de reikwijdte hiervan zich ook uitstrekt over de openbare ruimte, gericht op het aanleggen van groene verbindingen in de wijk die de natuur rond de woning verbindt met omliggende groene gebieden en aansluit op de groene ontwikkeling van de Mient-Kooltuin, de Groene Zone Wassenaar en het Valkenburgse Meer.	Het voorstel van de indiener wordt overgenomen. Hiermee wordt verbinding gezocht met de omgeving waardoor de ecologische structuur in de wijk mogelijk beter kan aansluiten bij de omgeving.	In de beleidsregels onder 'Duurzaamheid is onder natuurinclusief bouwen toegevoegd onder b: <i>Dit strekt zich ook uit tot de openbare ruimte en richt zich op het aanleggen van groene verbindingen in de wijk die de natuur rond de woning verbinden met omliggende groene gebieden en aansluiten op de groene ontwikkeling van de omgeving van het plangebied.</i>

Faciliteren van toepassing van technieken voor duurzaam omgaan met water

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	In de beleidsregels voor duurzaamheid en openbare ruimte een toets opnemen voor de mate waarin de inrichting van de wijk de toepassing van bewuste omgang met water door bewoners faciliteert.	Het voorstel van de indiener wordt overgenomen. In de beleidsregels voor duurzaamheid en openbare ruimte is bij circulariteit opgenomen dat hieronder ook wordt verstaan het hergebruik van schoon (drink)water.	In de beleidsregels onder 'Duurzaamheid en openbare ruimte is in de toelichting onder circulariteit toegevoegd: <i>Onder circulariteit valt ook het zuinig gebruik van schoon drinkwater en de beperking van (huishoudelijk) afvalwater en de wijze waarop dit wordt gezuiverd en zo mogelijk wordt hergebruikt (nieuwe sanitatie).</i>

2.	In de toelichting en de beleidsregels duurzaamheid verwijzen naar het concept van 'nieuwe sanitatie'.	Bij brief van 16 november 2021 (kenmerk Z8761D2752391) heeft het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad laten weten dat in het plangebied vooralsnog geen concepten op het gebied van 'nieuwe sanitatie' toegepast worden. Toepassing van deze concepten is op dit moment helaas niet mogelijk omdat ontwikkelende partijen de kosten voor inpandige aanpassingen en de aansluitingen de nodig zijn op de gescheiden rioleringen die nodig zijn om te concept te realiseren niet kunnen dragen. Het betrokken hoogheemraadschap en de gemeente waren wel bereid hun deel van de kosten te dragen. Een lobbytraject voor subsidie heeft helaas ook niet tot resultaat geleid. Omdat het concept 'nieuwe sanitatie (nog) niet toegepast wordt in het plangebied, is er niets over opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan. Wel blijven wij met partijen zoeken naar mogelijkheden om dit concept later in de planvorming alsnog toe te passen. In 4.2.5 van de beleidsregels is een toevoeging gedaan waardoor hemelwater volledig moet worden afgekoppeld van de riolering (tabel 4.1). Daarnaast moet voor het huishoudelijk afvalwater onderzocht zijn of en hoeverre scheiding in verschillende stromen en hergebruik aan de orde zou kunnen zijn.	In 4.2.5 van de beleidsregels is een toevoeging gedaan waardoor hemelwater volledig moet worden afgekoppeld van de riolering (tabel 4.1). Daarnaast moet voor het huishoudelijk afvalwater onderzocht zijn of en hoeverre scheiding in verschillende stromen aan de orde is. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
----	---	--	---

--	--	--	--

3.6. Zienswijze 6 BPD Property Development (gemeentelijk registratienummer: 57407)

Verbeelding/Bestemmingsplankaart

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Bij de aansluiting van het plangebied van onderhavig bestemmingsplan op de toekomstige HOV-baan maakt de verbeelding de beoogde ontwikkeling van Valkenhorst niet (volledig) mogelijk. Om woongebied én HOV te kunnen realiseren dient de woonbestemming ('Woongebied - 1') doorgezet te worden tot minimaal de plangrens en waar dan nog ruimte overblijft tussen de plangrens en de provinciale PIP-grens, tot de huidige provinciale PIP-grens.	De begrenzing van het plangebied ter plaatse van de N206 sluit aan de op grens van het provinciaal inpassingsplan met de naam 'RijnlandRoute' (nieuw besluit) (onherroepelijk geworden op 23 maart 2016). Dit provinciaal inpassingsplan kent aan de hele N206 en omgeving een verkeersbestemming toe die in de gehele bestemming openbaarvervoervoorzieningen toestaat. Wij constateren daarmee dat het provinciaal inpassingsplan voldoende ruimte biedt om de door indiener gewenst busbaan in het plangebied van het provinciaal inpassingsplan te realiseren. In de functie 'Woongebied – 1' is onder ander de activiteit 'verkeer en verblijven' toegestaan. In onze ogen biedt dit in het bestemmingsplan voldoende ruimte voor de aanleg van een busbaan in deze functie. Activiteiten die verband houden met verkeer en verblijven zijn ook toegestaan in de functie 'Groen'. Wij constateren derhalve dat de aanleg van de busbaan in het plangebied van het bestemmingsplan,	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		anders dan indiener constateert, evenwel mogelijk is. Wij hebben geen onderzoek gedaan naar de effecten van de busbaan in het plangebied (een toekomstig woongebied) omdat de aanleg van de busbaan niet binnen de scope valt en grotendeels buiten het plangebied wordt aangelegd. Er is een bestuursovereenkomst gesloten tussen partijen waarbij de busbaan gebundeld langs de N206 en de wijk Valkenhorst komt te liggen. De inpassing van de busbaan wordt planologisch mogelijk gemaakt met een provinciaal inpassingsplan of projectbesluit onder de omgevingswet.	
2.	Daar waar de functies 'Verkeer' en 'Water' elkaar kruisen, wordt nu de functie 'Water' doorgezet. Het lijkt ons duidelijker als daar de bestemming Verkeer (en Groen) wordt doorgezet. Beide functies dienen in ieder geval mogelijk gemaakt te worden.	De keuze is de functie 'Water' door te laten lopen daar waar deze kruist met de functie 'Verkeer' is bewust gemaakt om uitdrukking te geven aan de doorlopende waterstructuur die in het plangebied gerealiseerd moet worden. Activiteiten die te maken hebben met groen én verkeer en verblijven zijn mogelijk gemaakt in de functie 'Water'. De functies die indiener mogelijk gemaakt wil zien, zijn dus reeds mogelijk gemaakt in het ontwerpbestemmingsplan.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

Boerderij Van Leeuwen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	De locatie boerderij Van Leeuwen is niet volledig binnen het bestemmingsplangebied opgenomen.	De stelling van de indiener is hier onjuist. Voor interne stikstofsaldering zijn alleen de	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging

	Dat is voor de interne stikstofsaldering wel noodzakelijk. Verzoek om de volledige boerderij Onderdeel van Rabobank (incl. landerijen) binnen het bestemningsgebied als Woongebied-2 op te nemen.	stallen noodzakelijk en bepalend. Deze zijn ook in het bestemningsplan opgenomen. Het beweiden van het vee van Van Leeuwen is geen onderdeel van de emissies die in het plangebied beschouwd zijn. De landerijen/weilanden worden bij een stikstofberekening dan ook niet gebruikt en hoeven daardoor ook niet noodzakelijkerwijs in het bestemningsplan te worden opgenomen voor de interne saldering (zie ook paragraaf 3.1 van het onderzoek stikstofdepositie waarin beschreven is dat de locatie van boerderij Van Leeuwen in het plangebied is opgenomen). Dat betekent dat de stalemissies van boerderij Van Leeuwen wel onderdeel zijn van het onderzoek naar stikstofdepositie. Met die stalemissies en enkele andere emissies die in het plangebied plaatsvinden saldeert de voorgenomen ontwikkeling.	van het bestemningsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	--

Commerciële voorzieningen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemningsplan
1.	Het ontwerp maakt binnen de BPD-locatie 500 m2 commerciële voorzieningen mogelijk. Om een levendige plint (begane grond) op het HOV plein (nabij halte) mogelijk te maken is in onze visie circa 50 meter (gevellengte) x 20 meter (winkeldiepte) : 1 .000 m2 vloeroppervlak aan kleinschalige voorzieningen benodigd. Wij	Ten behoeve van het opstellen van het ontwerpbestemningsplan heeft onder andere onderzoek plaatsgevonden naar het retailprogramma dat in het plangebied gerealiseerd kan worden. Dit onderzoek is als bijlage 10 bij het ontwerpbestemningsplan gevoegd. Uit het	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemningsplan, de beleidsregels of het MER.

	verzoeken u om in het bestemmingsplan (bepaling 9.2.1. i.) (maximaal) 750 m2 (kleinschalig) commerciële voorzieningen en 250 m2 horeca mogelijk te maken.	onderzoek (bladzijde 15) blijkt dat de ontwikkeling van Valkenhorst vraagt om het realiseren van zo min mogelijk commerciële voorzieningen buiten het centrum van Valkenhorst om kannibalisatie te voorkomen. De commerciële voorzieningen die daarmee, realistisch gezien, toegevoegd kunnen worden zijn bijvoorbeeld koffiepunten en/of kiosken bij de HOV-locatie in het plangebied. Om die reden is in lid 9.2.1, sub i van commerciële voorzieningen op de BPD-locatie gemaximeerd op 500 vierkante meter. Aanvullend biedt lid 9.2.1, sub j de mogelijkheid om maximaal 1.000 vierkante meter aan kleinschalige detailhandelsactiviteiten en/of kleinschalige horeca-activiteiten te realiseren. Dit is echter een algemene mogelijkheid die voor de gehele functie 'Woongebied – 1' geldt en dus niet uitsluitend voorbehouden is aan de BPD-locatie. Indiener verzoekt in essentie tot het toekennen van een extra 500 vierkante meter voor (kleinschalige) commerciële voorzieningen. Het genoemde onderzoek naar het retailprogramma voorziet, na toevoeging van de eerdergenoemde 600 woningen, de realisatie van maximaal 7.500 vierkante meters aan commerciële voorzieningen. Dit aantal is reeds mogelijk gemaakt in het ontwerpbestemmingsplan.	
--	--	---	--

		De toevoeging van extra vierkante meters ten behoeve van commerciële activiteiten zoals gevraagd door indiener past derhalve niet in de programmatische ruimte die aan het bestemmingsplan ten grondslag ligt en wordt daarom niet ingewilligd.	
--	--	---	--

Voorwaardelijke verplichting watercompensatie artikel 29.3

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Het stedenbouwkundig raamwerk maakt volledige watercompensatie binnen de BPD-locatie niet mogelijk. Verzoek om aan de regel toe te voegen: <i>'d) het is toegestaan om de watercompensatie elders binnen hetzelfde waterbeheersingsgebied te realiseren.'</i>	Bij het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan was het uitgangspunt voor de watercompensatiebepalingen die van toepassing zijn op de BPD-locatie dat de watercompensatie wel volledig op de BPD-locatie plaats zou vinden. De compensatie was op dat moment van een dusdanige omvang dat de realisatie hiervan op de BPD-locatie fysiek mogelijk was. Indiener doet dit verzoek echter na wijziging van het woningaantal dat hij mag realiseren. Deze wijziging is het gevolg van afspraken tussen partijen. Wijziging van het woningaantal leidt tot intensivering van de bebouwing op de locatie van indiener en dat wijzigt het uitgangspunt voor de watercompensatie. Indien door onderzoek aangetoond wordt dat watercompensatie niet binnen de BPD-locatie kan plaatsvinden geeft de gemeente de mogelijkheid om het water te compenseren onder voorwaarde dat:	Op basis van de zienswijze is artikel 29.3 en artikel 29.4 van de regels van het bestemmingsplan gewijzigd. Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van de beleidsregels of het MER.

		1. Watercompensatie plaatsvindt binnen hetzelfde peilgebied; 2. Er geen ontoelaatbare peilstijgingen plaatsvinden; 3. Compensatie buiten het plangebied mag plaatsvinden, maar binnen een afstand van vijf kilometer van de plangrens. De bovenstaande voorwaarden zijn in de opgenomen in artikel 29.3 en artikel 29.4 van het bestemmingsplan.	
--	--	---	--

A4 sociale huurwoningen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Het is voor indiener wenselijk om de mogelijkheid open te houden om de socialehuurwoningen te kunnen verdelen over twee aanduidingsvlakken. Derhalve verzoekt indiener tot het wijzigen van de bepaling in artikel 9.4.2, sub a, onder 4 van het ontwerpbestemmingsplan die verplicht tot het realiseren van socialehuurwoningen in één aanduidingsvlak.	In het bestemmingsplan (artikel 9.4.2) is opgenomen dat de sociale huurwoningen in één aanduidingsvlak gerealiseerd dienen te worden. Op verzoek van de indiener is mogelijk gemaakt dat sociale huurwoningen ook in twee aanduidingsvlakken gerealiseerd kunnen worden.	In het bestemmingsplan (artikel 9.4.2) is opgenomen dat sociale huurwoningen in maximaal twee aanduidingsvlakken gerealiseerd kunnen worden.

Voorwaardelijke verplichting verkeersdoorstroming

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan begrip te hebben voor de voorwaardelijke verplichting zoals deze vervat is in lid 29.5 van het ontwerpbestemmingsplan. Indiener betreurt het dat de in dat lid genoemde maatregelen niet uitgevoerd zijn voor de planvorming die moet leiden tot de vaststelling van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' begonnen is. Daarmee had deze	De ontwikkeling van het plangebied is op het gebied van verkeer gezien uitvoerbaar, maar leidt wel tot een geringe verkeerstoename. Die toename versterkt doorstromingsproblemen op de kruising N206-Molentuinweg die al voor de ontwikkeling van het plangebied aanwezig zijn. Om de doorstromingsproblemen niet	Dit onderdeel van de zienswijze heeft geleid tot wijziging van de regels van het bestemmingsplan. De voorwaardelijk verplichting is verwijderd. Daarnaast is de conclusie van paragraaf 5.2.13 van de toelichting op deze uitkomst gewijzigd.

	voorwaardelijke verplichting immers achterwege kunnen blijven. Graag wordt de indiener van de voortgang van de voorbereiding en uitvoering van deze maatregelen (in het vervolg) op de hoogte gehouden.	groter te laten worden is het nemen van maatregelen nodig. Uitvoering van deze maatregelen was als voorwaardelijke verplichting geborgd in het ontwerpbestemmingsplan. In het vast te stellen bestemmingsplan is de voorwaardelijke verplichting vervangen door een bestuursovereenkomst tussen de provincie Zuid-Holland en de gemeente Katwijk die medio december 2021 gesloten is. De bestuursovereenkomst bepaalt onder meer dat de maatregelen tijdig uitgevoerd moeten worden, waarbij de huidige planning voorziet in de realisatie van de maatregelen aan het einde van het jaar 2024. Hiermee is verzekerd dat de bestaande doorstromingsproblemen niet groter worden gemaakt door de ontwikkeling van het plangebied. In het vast te stellen bestemmingsplan wordt ingegaan op de maatregelen die genomen worden.	
--	---	--	--

Beleidsregel 'Evenwichtig woningaanbod'

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	De inhoud van de beleidsregel 'Evenwichtig woningaanbod' is niet in overeenstemming met de samenwerkingsovereenkomst. Het verzoek is om deze Beleidsregel in overeenstemming te brengen met de in de samenwerkingsovereenkomst gemaakte afspraken.	De samenwerkingsovereenkomst tussen indiener en gemeente richt zich op de gronden van de indiener. De beleidsregel 'Evenwichtig woningaanbod' is opgesteld voor het gehele plangebied. De gemeente zien geen aanleiding om de beleidsregel toe te spitsen op de samenwerkingsovereenkomst. Indien noodzakelijk zijn er mogelijkheden om van	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		de beleidsregel af te wijken. Zodra van toepassing beziet de gemeente met indiener of afwijken van de beleidsregel van meerwaarde is.	
--	--	---	--

3.7. Zienschwijze 7 Regio Holland Rijnland (gemeentelijk registratienummer: 55339)

Woningen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener benadrukt het belang van een specificatie in het aanbod van financieringscategorieën in de te realiseren woningbouw. In de Regionale Woonagenda is afgesproken dat elke gemeente met het woningbouwprogramma zorgt voor een netto toevoeging van 25% sociale huur en een toevoeging van 20% van woningen voor de middeninkomens. Indiener verwacht dat op deze locatie voldoende betaalbare woningen worden gebouwd.	Aanvankelijk is de bouw van 4.500 woningen in het plangebied voorzien. Dit is exclusief de 500 woningen in het topmilieu. 1.125 woningen van die 4.500 woningen worden een sociale huurwoning. Dat betekent dat 25% van de woningen in de sociale huursector gerealiseerd werd. In dit voornemen werd 6% van de woningen een woning in het middensegment. Vervolgens heeft de gemeente zich ingespannen voor de realisatie van 600 extra woningen. Daarmee komt het totale aantal woningen in het plangebied op 5.600 (4.500 + 500 + 600). Deze 600 extra woningen worden gerealiseerd in het middensegment dat daarmee in omvang stijgt van 6% van het totale aantal woningen naar circa 16% van het totale aantal woningen. Hiermee wordt het plangebied een locatie met een groter potentieel voor woningzoekenden met een middeninkomen. Het nadeel van het bovenstaande is dat het percentage sociale huur daalde. Een ander programma bleek echter niet uit te onderhandelen met de	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		andere partijen die bij de ontwikkeling van het plangebied betrokken zijn. Met het Rijksvastgoedbedrijf is afgesproken wat eventuele financiële meevallers alsnog ingezet kunnen worden voor de realisatie van meer betaalbare woningen. Aanvullend hierop gaan we gaan wij in overleg met ontwikkelaars over het realiseren van een meer betaalbaar programma. Dit kan bijvoorbeeld door te werken met erfpachtconstructies. Met het voorgaande proberen wij het aandeel betaalbare woningen in het plangebied te vergroten. Met de motie Grinwis c.s. (KST II, 2021/22, 45925, nr. 94) bestaat een inspanningsplicht voor het Rijksvastgoedbedrijf om te proberen het percentage koop- en huurwoningen in de sociale sector te verhogen tot minimaal 50%. Dit gelet op de ambitie die het Rijksvastgoedbedrijf heeft om een <i>"hefboom voor verandering te zijn"</i>. Deze motie sterkt de ontwikkelende partijen en ons in de ambitie om in het plangebied meer betaalbare woningen te realiseren dan op grond van het bestemmingsplan nodig is.	
2.	Meenemen van de regionale plannen die op korte termijn worden vastgesteld (Regionale Omgevingsagenda en Regionale Strategie	Het bestemmingsplan wordt getoetst aan vastgesteld beleid van de gemeente en andere overheden. Omdat het door indiener genoemde beleid nog niet vastgesteld was	Naar aanleiding van deze zienswijze worden in paragraaf 5.1.4 van de toelichting de Regionale omgevingsagenda, de Regionale

	Mobiliteit) en de RES 1.0 in de verdere planvorming.	op het moment van oplevering van het ontwerpbestemmingsplan is er in dat ontwerpbestemmingsplan niet aan het desbetreffende beleid getoetst. Het beleid dat indiener noemt is vastgesteld. Om die reden is de ontwikkeling van 'Woongebied Valkenhorst' in paragraaf 5.1.4 van de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan aan dit beleid getoetst.	Strategie Mobiliteit en de RES 1.0 van de RES-regio Holland-Rijnland verwerkt. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienschwijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	---

Mobiliteit en verkeer

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener heeft kennis genomen van de voorwaardelijke verplichting die bepaalt dat de aanleg van een vrijliggende en functionerende HOV-baan naast de N206 nodig is voor de ontwikkeling van een woonwijk die op het gebied van mobiliteit goed functioneert.	We nemen de bevindingen van indiener ter kennisgeving aan.	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Indiener vraagt om concreet te maken welke maatregelen getroffen worden om van Valkenhorst een wijk te maken met een lage parkeernorm in relatie tot maatregelen duurzame mobiliteit.	In het bestemmingsplan wordt het door de gemeente Katwijk vastgestelde parkeerbeleid gehanteerd. Dit zorgt ervoor dat er niet meer of minder parkeerplekken dan nodig gerealiseerd worden. In het bestemmingsplan worden daarnaast voldoende mogelijkheden gegeven om, conform het stedenbouwkundig raamwerk, langzaamverkeerverbindingen te realiseren. Deze routes moeten bewoners stimuleren om bijvoorbeeld met de fiets of te voet naar het centrum van Valkenburg te gaan in plaats van met de auto.	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		Aanvullend op het voorgaande heeft de gemeente besloten om voor het plangebied parkeerregulering in te voeren om parkeernormen verder te verlagen.	
--	--	--	--

3.8. Zienswijze 8 Cuypersgenootschap (gemeentelijk registratienummer: 55208)

Cultuurhistorie

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat een aantal rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten ontbreekt in het bestemmingsplan. De ontwikkeling van Valkenhorst is voorzien op een locatie waar rijksmonumenten voorkomen. Indiener geeft aan dat het gebied dat aan te merken is als 'schootsveld' gevrijwaard moet worden van bebouwing zodat de bouwwerken in een groene omgeving gehandhaafd kunnen worden.	In het ontwerpbestemmingsplan is een paragraaf over cultuurhistorie opgenomen. De paragraaf is een samenvatting van het cultuurhistorisch onderzoek uit 2020. Daarnaast gaat het MER ook in op de cultuurhistorische waarden in het plangebied. Het is onzes inziens niet nodig om de volledige inhoud van deze onderzoeken over te nemen in de cultuurhistorieparagraaf in de toelichting. De monumenten in en nabij het plangebied zijn eveneens te vinden op de gemeentelijke website. Daarnaast wordt in het vastgestelde stedenbouwkundig raamwerk dat ten grondslag ligt aan het ontwerpbestemmingsplan ook ingegaan op cultuurhistorie. De cultuurhistorieparagraaf maakt duidelijk dat het aspect cultuurhistorie in de planvorming voor de ontwikkeling van 'Woongebied Valkenhorst' onderzocht is en betrokken is in de belangenafwegingen die	Naar aanleiding van deze zienswijze zijn de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten die in het plangebied aanwezig zijn aangeduid (dubbelbestemming 'Waarde – Cultuurhistorie') op de verbeelding en genoemd in de toelichting van het bestemmingsplan. De op de verbeelding aangeduide monumenten zijn gekoppeld aan regels (artikel 20) die aantasting van de monumentale waarden voorkomen. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		ten aanzien van dit bestemmingsplan gemaakt (moeten) worden. Naar aanleiding van deze zienswijze worden de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten die in het plangebied aanwezig zijn aangeduid op de verbeelding. Voor het aanduiden van de rijksmonumenten wordt gebruik gemaakt van de gegevens die de Rijksdienst voor Cultuurhistorisch Erfgoed ter beschikking stelt. Voor het aanduiden van de gemeentelijke monumenten wordt gebruik gemaakt van gegevens van de gemeente Katwijk. Ten aanzien van het schootsveld wijst indiener op een grasvlakte/in het Bunkerbos waarin de bovengenoemde monumenten liggen. Het monument fungeerde als luchtafweerstelling (een zogenoemde FLAK-stelling) die over een vrij schootsveld moest beschikken om te kunnen functioneren. Het schootsveld wordt niet genoemd in het besluit waarmee de FLAK-stelling als rijksmonument aangewezen is. Het moeten vrijhouden van dergelijke schootsvelden rondom het voormalige vliegveld zou betekenen dat het vliegveld in het geheel niet bebouwd kan worden. Dit is strijdig met de reeds lang bestaande ambitie om het voormalige vliegveld te transformeren tot woningbouwlocatie. In dit geval is sprake	
--	--	--	--

		van een belangenafweging waarin het ontwikkelen van nieuwe woningen zwaarder weegt dan het behoud van het schootsveld dat niet expliciet aangewezen is als rijksmonument. In aanvulling op dit laatste wijzen wij u erop dat de FLAK-stelling in de functies 'Groen' en 'Woongebied – 2' ligt. De functie 'Groen' biedt geen ontwikkelmogelijkheden. De functie 'Woongebied – 2' mag pas ontwikkeld worden zodra er een stedenbouwkundig raamwerk voor deze gronden vastgesteld is en de inhoud van dit raamwerk vertaald is naar vastgestelde beleidsregels. Het opstellen van het raamwerk maakt het mogelijk om bij de uitwerking van dit deel van de functie 'Woongebied – 2' de biotoop van de te beschermen monumenten nader vorm te geven in het ontwerp van de toekomstige situatie. Wellicht ten overvloede wijzen wij indiener er op dat een deel van het schootsveld in het gebied De Zijlhoek/De Woerd reeds bebouwd is. Deze gronden maken geen deel uit van het plangebied. Er is dus geen sprake meer van een schootsveld dat in tact is en voor de eerste keer aangetast zou worden door dit bestemmingsplan.	
2.	Indiener geeft aan dat geen aandacht gegeven is aan de geschiedenis van de contouren van het militaire landschap 1939-1945. Daarnaast geeft	Op basis van deze zienswijze is de cultuurhistorieparagraaf in het bestemmingsplan uitgebreid. Bij die	Als reactie op deze zienswijze is een beschrijving van het militair landschap opgenomen in paragraaf

	indiener aan dat onderzoek naar cultuurhistorische waarden en waardering van de objecten uit de periode 1945-2005 ontbreekt.	uitbreiding is op basis van de uitgevoerde cultuurhistorieonderzoeken ook dieper ingegaan op de militaire geschiedenis van het plangebied, in het bijzonder de militaire geschiedenis uit de periode 1954-2005 omdat in die periode de grootste ingrepen in het landschap gedaan zijn. We wijzen er op dat met het terugbrengen van de contouren van de voormalige landingsbanen zoals dat in het vastgestelde stedenbouwkundig raamwerk gedaan is, al een verwijzing wordt gemaakt naar de (recente) militaire historie van het plangebied.	3.1 en 5.2.4 van de toelichting van het bestemmingsplan. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	---	--	---

Gemeentelijke monumenten

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat er in het plangebied twee gemeentelijke monumenten zijn gelegen. Indiener is van mening dat het agrarisch karakter met de monumentale opstallen behouden dient te blijven. Opnemen van de boerderijen in een dichtbebouwde woonwijk waarbij de groene omgeving van de opstallen verdwijnt is zeer ongewenst.	Zoals reeds aangegeven worden de gemeentelijke monumenten ook aangeduid op de verbeelding van het vast te stellen bestemmingsplan en is in de regels een verbod op het bouwen op/in/bij deze objecten opgenomen. Dit bouwen is alleen toegestaan met een omgevingsvergunning. Die omgevingsvergunning wordt alleen verleend als aangetoond is dat er geen sprake is van aantasting van het object. Deze wijziging is een toevoeging ten opzichte van het sloopverbod voor bestaande bebouwing zoals dat in artikel 23 van het ontwerpbestemmingsplan zat. Dit	De op de verbeelding aangeduide monumenten zijn gekoppeld aan regels (artikel 20) die aantasting van de monumentale waarden moeten voorkomen. Verder is de cultuurhistorieparagraaf in het bestemmingsplan uitgebreid met een beschrijving van de belangenafweging die plaatsgevonden heeft over het wel/niet behouden van de boerderijen in relatie tot het belang van woningbouw.

		sloopverbod beschermt alle bestaande bebouwing in het plangebied. Het is dus niet zo dat zonder de toevoeging van de aanduiding het gemeentelijk monument op grond van het bestemmingsplan zomaar gesloopt mocht worden. Ten aanzien van het behoud van het monument geldt hetzelfde als ten aanzien van het behoud van het schootsveld. Voor de omgeving van de monumenten in de functie 'Woongebied – 2' is nog geen stedenbouwkundig raamwerk vastgesteld'. Er kan derhalve nog niet aangegeven worden hoe de monumenten exact ingepast worden, dit is een ontwerpogave. Wederom geldt hier dat het belang van het aanbieden van voldoende woningen in dit geval prevaleert boven het behoud van het monument in de context zoals die door zijn bestaande omgeving gevormd wordt.	Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	---

Verkeerstoren en omgeving zuidelijke startbaan

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat de verkeerstoren behouden dient te blijven. Aangezien het nog niet als monument is aangewezen, dient het wel in het bestemmingsplan als cultuurhistorisch object onder cultuurhistorie vermeld te worden waarbij een sloopverbod dient te worden opgenomen.	Het klopt dat de verkeerstoren geen rijksmonument of gemeentelijk monument is. De cultuurhistorische waarde van de verkeerstoren wordt, als onderdeel van het militaire verleden van het plangebied, door ons onderkend. Om die reden wordt naar aanleiding van dit onderdeel van de	Naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze wordt in het vast te stellen bestemmingsplan een onderzoeksplicht opgenomen die cultuurhistorische waardevolle gebouwen die geen rijksmonument of gemeentelijk monument zijn

		zienswijze een bepaling toegevoegd aan het vast te stellen bestemmingsplan die cultuurhistorische waarden die niet zijn aangeduid als rijksmonument of gemeentelijk monument beschermt tegen aantasting. Ingrenen aan dit soort objecten worden op grond van deze bepaling alleen toegestaan als uit onderzoek blijkt dat cultuurhistorische waarden niet aangetast worden/hersteld kunnen worden. Voor het bevoegd gezag een omgevingsvergunning kan verlenen voor ingrenen aan dit soort gebouwen, wordt advies ingewonnen bij de gemeentelijke erfgoedcommissie.	beschermt tegen ingrenen die de cultuurhistorische waarden van het object aan kunnen tasten. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Daarnaast het verzoekt indiener nader cultuurhistorisch onderzoek te doen naar eventuele militaire werken/objecten in het open gebied aan weerszijden van de thans opgebroken zuidelijk deel van de korte startbaan.	Voor de projectlocatie is cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd door Lantschap. Dit onderzoek betreft het gehele plangebied van het bestemmingsplan. De gemeente acht nader onderzoek voor de door de indiener benoemde locatie niet noodzakelijk. In cultuurhistorisch onderzoek zijn bepaalde gronden aan weerszijden van de landingsbaan niet onderzocht. Voor die gronden is naar aanleiding van deze zienswijze een onderzoeksplicht opgenomen in het vast te stellen bestemmingsplan.	In artikel 20 van de regels van het bestemmingsplan is een onderzoeksplicht opgenomen voor de gronden aan weerszijden van het de landingsbaan. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijziging in bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

Objecten Marineluchtvaartdienst (MLD)

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat in het gedeelte met de bestemming 'Gemengd' nader cultuurhistorisch onderzoek noodzakelijk is waarbij de nog aanwezige infrastructuur en gebouwen (w.o. de	Het klopt dat in een deel van het plangebied nog geen onderzoek naar cultuurhistorische waarden plaats heeft gevonden. Naar aanleiding van dit onderdeel van de	Naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze wordt op de verbeelding aangeduid waar in het plangebied nog nader onderzoek

	huidige theaterhangaar) voor het grootste deel behouden blijven en worden herbestemd.	zienschwijze wordt dit onderdeel van het plangebied aangeduid in het vast te stellen bestemmingsplan. Deze aanduiding wordt gekoppeld aan een bepaling die een onderzoeksplicht instelt alvorens ingrepen in het aangeduide gebied plaats mogen vinden. De rapportage over dit onderzoek moet worden overgelegd aan het bevoegd gezag. Bij de beoordeling van het onderzoek wint het bevoegd gezag advies in van de gemeentelijke erfgoedcommissie en pas na accordering van het onderzoek door het bevoegd gezag mogen de desbetreffende gronden ontwikkeld worden ten behoeve van de relevante functie.	naar cultuurhistorie plaats moet vinden. Deze aanduiding wordt in de regels van het bestemmingsplan gekoppeld aan een onderzoeksplicht. Pas na het volbrengen van deze plicht en na akkoord van het bevoegd gezag op de rapportage over het onderzoek, mogen de desbetreffende gronde ontwikkeld worden zoals dit bestemmingsplan voorschrijft. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienschwijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	--

Contouren Militaire landschap

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	In het ontwerpbestemmingsplan worden de contouren van het vliegveld uit de periode 1939-1945 niet hersteld. De reden waarom is niet duidelijk. Indiener verzoekt tot herstel van de rondweg rondom het vliegveld dat door de Duitse bezetter is aangelegd.	De zienschwijze richt zich op het patroon van de landingsbanen en de verkaveling van het vliegveld uit de genoemde periode. Het bestemmingsplan is een vertaling van het stedenbouwkundig raamwerk dat in 2020 vastgesteld is. In dat opzicht vertaalt het bestemmingsplan een eerder gemaakte keuze naar een publiekrechtelijk besluit. Indiener stelt in essentie een eerdere ontwerpkeuze ter discussie. Die keuze is echter al gemaakt en bekrachtigd door de gemeenteraad. Om die reden wordt in het bestemmingsplan niet ingezet op het terugbrengen van de contouren van het	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		vliegveld zoals die in de periode 1939-1945 bestonden. Zoals reeds aangegeven is het bestemmingsplan ook een product van belangenafwegingen. Waar mogelijk en/of nodig zijn cultuurhistorische waarden zo goed mogelijk in dit bestemmingsplan vertaald. Een onderdeel van de belangenafweging was echter ook de vraag hoe het vervullen van een deel van de woningbehoefte zich verhoudt tot het beschermen van alle cultuurhistorische waarden. Er wordt gekozen voor woningbouw met een zo goed mogelijke inpassing van de cultuurhistorische waarden. Die belangenafweging betekent echter ook dat het niet mogelijk is om de contouren van het voormalig vliegveld te herstellen op de manier die indiener wenst, dat zou woningbouw in het nu voorziene aantal van 5.600 woningen belemmeren. Er is gekozen voor het behoud van de twee landingsbanen in het stedenbouwkundig raamwerk. Het gebruik van het vliegveld door de Marine Luchtvaartdienst heeft meer dan 50 jaar plaatsgevonden: daarom is het behoud van de relictten van deze geschiedenis van het vliegveld van groter belang geacht dan behoud van alle relictten als gevolg van gebruik van het vliegveld tijdens de Tweede Wereldoorlog.	
--	--	---	--

2.	Indiener geeft aan dat het ontwerpbestemmingsplan op het onderwerp cultuurhistorie gebreken bevat die hersteld moeten worden in het definitieve plan. Daarbij is een cultuur- en bouwhistorisch onderzoek naar het terrein en de bouwwerken uit de periode 1939-2005 noodzakelijk om te voorkomen dat belangrijke elementen uit de geschiedenis verloren gaan.	Naar aanleiding van indieners zienswijze zijn in het vast te stellen bestemmingsplan extra bepalingen omtrent de bescherming van cultuurhistorische waarden opgenomen, twee daarvan zien op het instellen van onderzoeksplichten. Naar aanleiding van deze zienswijze wordt in de toelichting van het bestemmingsplannen ook dieper ingegaan op het aspect cultuurhistorie en de belangenafwegingen die plaats hebben gevonden. De gebreken waar indiener op wijst zijn derhalve hersteld.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

3.9. Zienswijze 9 Stichting Atlantikwall Katwijk (gemeentelijk registratienummer: 55822)

Militair erfgoed

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat in de cultuurhistorische paragraaf van het ontwerpplan onvoldoende aandacht is besteed aan de mogelijkheden om het militair erfgoed een plaats te geven in het ontwerp. Indiener stelt voor om de volledige aanwezigheid van het militair erfgoed op de voorgenomen bouwlocatie te inventariseren en gezamenlijk te bepalen hoe en welk militair erfgoed in het ontwerp kan worden ingepast en hoe die inpassing financieel mogelijk kan worden gemaakt.	In het ontwerpbestemmingsplan een paragraaf over de cultuurhistorie van het plangebied opgenomen is. De paragraaf is een samenvatting van het cultuurhistorisch onderzoek uit 2020. Daarnaast gaat het MER ook in op de cultuurhistorische waarden in het plangebied. Het is onzes inziens niet nodig om de volledige inhoud van deze onderzoeken over te nemen in de cultuurhistorieparagraaf in de toelichting. Naar aanleiding van deze zienwijze wordt de cultuurhistorieparagraaf in het vast te stellen bestemmingsplan uitgebreid. Bij die uitbreiding wordt op basis van de uitgevoerde cultuurhistorieonderzoeken ook dieper ingegaan op de militaire geschiedenis van het plangebied, in het bijzonder de militaire geschiedenis uit de periode 1954-2005 omdat in die periode de grootste ingrepen in het landschap gedaan zijn. We wijzen er op dat met het terugbrengen van de contouren van de voormalige landingsbanen zoals dat in het vastgestelde stedenbouwkundig raamwerk gedaan is, al een verwijzing wordt gemaakt naar de (recente) militaire historie van het plangebied.	Naar aanleiding van deze zienswijze wordt in de cultuurhistorieparagraaf in het bestemmingsplan dieper ingegaan op het aspect cultuurhistorie en daarbij wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de militaire geschiedenis uit de periode 1954-2005. Tevens worden onderzoeken naar de cultuurhistorische waarden in het plangebied als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan gevoegd. Naar aanleiding van deze zienswijze wordt op de verbeelding aangeduid waar in het plangebied nog nader onderzoek naar cultuurhistorie plaats moet vinden. Deze aanduiding wordt in de regels van het bestemmingsplan gekoppeld aan een onderzoeksplicht. Pas na het volbrengen van deze plicht en na akkoord van het bevoegd gezag op de rapportage over het onderzoek, mogen de desbetreffende gronde ontwikkeld

		Het bestemmingsplan is een vertaling van het stedenbouwkundig raamwerk dat in 2020 vastgesteld is. In dat opzicht vertaalt het bestemmingsplan een eerder gemaakte keuze naar een publiekrechtelijk besluit. Het stedenbouwkundig raamwerk laat ruimte voor een verdere uitwerking van Valkenhorst in één of meerdere deelplannen. Die ruimte wordt ook geboden door het bestemmingsplan. Dit betekent dat er bij concrete woningbouwinitiatieven gezien kan worden of en hoe eventueel aanwezig (militair) erfgoed ingepast kan worden in de voorziene ontwikkeling. Tot slot is het ons bekend welk militair erfgoed in het plangebied aanwezig is. Naar de aanwezigheid van dit erfgoed hebben onderzoeken plaatsgevonden. Die onderzoeken worden naar aanleiding van deze zienswijze toegevoegd aan het vast te stellen bestemmingsplan en toegevoegd aan de cultuurhistorieparagraaf. Op één deel van het plangebied na is het gehele plangebied onderzocht op cultuurhistorische waarden. Voor het gebied dat nog niet onderzocht is wordt naar aanleiding van deze zienswijze een onderzoeksplicht ingesteld.	worden zoals dit bestemmingsplan voorschrijft. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	---

3.10. Zienswijze 10 Stichting Menno van Coehoorn (gemeentelijk registratienummer: 57337)

Cultuurhistorie

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Bij het vaststellen van bestemmingsplannen is een cultuurhistorische paragraaf verplicht. In het ontwerpplan is de cultuurhistorische paragraaf onvoldoende weergegeven. Zo ontbreken in het plan de rijks- en gemeentelijke monumenten en is zelfs woningbouw gepland op een locatie waarin een aantal rijksmonumenten aanwezig is. Daarnaast wordt geen aandacht gegeven aan de geschiedenis van de contouren van het militaire landschap 1939-1945 en ontbreekt een cultuurhistorische waardenonderzoek en waardering van de objecten uit de periode 1945-2005. Een nader overleg en een cultuur- en bouwhistorisch onderzoek lijkt noodzakelijk om te voorkomen dat objecten en structuren vanuit de genoemde periodes verdwijnen of hun context verliezen.	In het ontwerpbestemmingsplan een paragraaf over de cultuurhistorie van het plangebied opgenomen is. De paragraaf is een samenvatting van het cultuurhistorisch onderzoek uit 2020. Daarnaast gaat het MER ook in op de cultuurhistorische waarden in het plangebied. Het is onzes inziens niet nodig om de volledige inhoud van deze onderzoeken over te nemen in de cultuurhistorieparagraaf in de toelichting. Naar aanleiding van deze zienswijze wordt de cultuurhistorieparagraaf in het vast te stellen bestemmingsplan uitgebreid. Bij die uitbreiding wordt op basis van de uitgevoerde cultuurhistorieonderzoeken ook dieper ingegaan op de militaire geschiedenis van het plangebied, in het bijzonder de militaire geschiedenis uit de periode 1954-2005 omdat in die periode de grootste ingrepen in het landschap gedaan zijn. Naar aanleiding van deze zienswijze worden de rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten die in het plangebied aanwezig zijn aangeduid op de verbeelding. Voor het aanduiden van de rijksmonumenten wordt gebruik gemaakt van de gegevens die de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed ter beschikking stelt. Voor	Naar aanleiding van deze zienswijze wordt in de cultuurhistorieparagraaf in het bestemmingsplan dieper ingegaan op het aspect cultuurhistorie en daarbij wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de militaire geschiedenis uit de periode 1954-2005. Tevens worden onderzoeken naar de cultuurhistorische waarden in het plangebied als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan gevoegd. De op de verbeelding aangeduide monumenten worden gekoppeld aan regels (artikel 20) die aantasting van de monumentale waarden moeten voorkomen. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		het aanduiden van de gemeentelijke monumenten wordt gebruik gemaakt van gegevens van de gemeente Katwijk.	
--	--	---	--

3.11. Zienswijze 11 Modelvliegclub Valkenburg (gemeentelijk registratienummer: 53717)

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	De huidige activiteiten van Modelvliegclub Valkenburg, zoals genoemd in Tijdelijk gebruik locatie Valkenburg en de omgevingsvergunning milieu, worden niet genoemd in het Ontwerpbestemmingsplan Valkenhorst en dit maakt het voortzetten van deze activiteiten in dit gebied onmogelijk. Een oplossing kan zijn het meeschuiven van onze activiteiten met de bebouwing.	Dank voor uw zienswijze. Het bestemmingsplan stelt bouw- en gebruiksmogelijkheden voor de gronden van het woongebied Valkenhorst. Wij begrijpen de wens om deze activiteiten voort te kunnen zetten. Hierover kan de gemeente geen beslissing nemen omdat de gemeente geen grondeigenaar is. Indien u de activiteiten wenst voort te zetten adviseren wij u om hierover met de grondeigenaar contact op te nemen.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Het ontwerpbestemmingsplan Valkenhorst geeft geen duidelijkheid m.b.t. de fasering voor het hele gebied en dat maakt de mogelijkheid tot het voortzetten van de activiteiten op lange termijn onzeker.	Op bladzijden 100 en 101 van het door de gemeenteraad vastgestelde stedenbouwkundig raamwerk voor het plangebied is de fasering opgenomen. Er kan overigens pas gestart worden met ontwikkelen als voor de desbetreffende gronden een stedenbouwkundig raamwerk en kwaliteitsboek vastgesteld zijn en de inhoud van die documenten vertaald is in vastgestelde beleidsregels voor de beeldkwaliteit en de inrichting van de openbare ruimte in het plangebied.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

3.	Alternatieve oplossingen voor het definitief voorzetten van de activiteiten worden in het ontwerpbestemmingsplan Valkenhorst niet genoemd waardoor Modelvliegclub Valkenburg het gevoel heeft dat niets is geregeld voor de toekomst van de club.	Het doel van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' is om de transformatie van de voormalige Marine Vliegveld Valkenburg naar een duurzame en hoogwaardige woonwijk mogelijk te maken. Dit doel verhoudt zich slecht tot het toestaan van modelvliegactiviteiten want die brengen immers een bepaalde milieubelasting met zich mee die het woon- en leefklimaat aan kan tasten. Om die reden wordt in het bestemmingsplan geen mogelijkheid geboden om de modelvliegactiviteiten in het plangebied definitief voort te zetten. Zoals reeds aangegeven is het uw organisatie bekend dat er woningbouw en de ontwikkeling van UMV voorzien zijn op de plek waar u nu gevestigd bent. Ook is uw organisatie bekend dat u zich in tijdelijk en in afwachting van bovengenoemde ontwikkeling in het plangebied kon vestigen.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
----	---	---	---

3.12. Zienswijze 12 Leidsche Luchtvaart Club (gemeentelijk registratienummer: 55340)

Medegebruik van het testveld

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener wenst, parallel aan de Gebiedsvisie Mient Kooltuin, het medegebruik voor modelvliegen op het testveld UMV in het voorliggende bestemmingsplan Valkenhorst opnemen.	Het doel van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' is om de transformatie van de voormalige Marine Vliegveld Valkenburg naar een duurzame en hoogwaardige woonwijk mogelijk te maken. Dit doel verhoudt zich slecht tot het toestaan van modelvliegactiviteiten want die	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		brengen immers een bepaalde milieubelasting met zich mee die het woon- en leefklimaat aan kan tasten. Om die reden wordt in het bestemmingsplan geen mogelijkheid geboden om de modelvliegactiviteiten in het plangebied definitief voort te zetten. Het is uw organisatie bekend dat er woningbouw en de ontwikkeling van UMV voorzien zijn op de plek waar u nu gevestigd bent. Ook is uw organisatie bekend dat u zich in tijdelijk en in afwachting van bovengenoemde ontwikkeling in het plangebied kon vestigen. Dit alles betekent dat u op termijn uw huidige locatie moet verlaten en ook dat is u bekend. In de gebiedsvisie voor de Mient Kooltuin is een dronetestveld voorzien, maar dit is bedoeld voor business-to-businessgebruik. Immers, het testveld is bedoeld voor de bedrijfsactiviteiten van Unmannend Valley. In het vast te stellen bestemmingsplan is ook een zoekgebied voor het dronetestveld opgenomen. Wat voor de optie van een dronetestveld in de Mient Kooltuin geldt, geldt ook voor de optie van een zoekgebied in het plangebied van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'. Dit testveld is bedoeld voor business-to-business gebruik. Over eventueel medegebruik door uw	
--	--	--	--

		vereniging kan op dit moment geen uitsluitel worden gegeven.	
--	--	--	--

3.13. Zienswijze 13 Stichting Valkenburg Groen (gemeentelijke registratienummers: 57217, 57283 en 57400)

De planopzet en bufferzone

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener maakt bezwaar tegen het ontbreken van een planologische aanpak in de afweging bouwvlek grootte - bufferzone breedte. De indiener stelt dat de gebrekkige afweging wordt veroorzaakt omdat het ontwerpbestemmingsplan zich beperkt tot alleen het woongebied Valkenhorst maar dat er allerlei voor dat gebied belangrijke ontwikkelingen in de directe omgeving (Zijlhoek/de Woerd, Valkenburgse Meer, Mient Kooltuin, Groene Zone e.d.) niet worden meegenomen. Indiener geeft aan dat het plangebied groter had moeten zijn.	Het belangrijkste doel van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' is het mogelijk maken van de ontwikkeling van de locatie tot een hoogwaardige en duurzame woonwijk die ruimte biedt aan 5.600 woningen. Dit brengt een bepaald ruimtebeslag met zich mee. De bestuurlijke afspraken tussen het Rijksvastgoedbedrijf, de gemeente Wassenaar en de gemeente Katwijk gaan uit van de ontwikkeling van de groene zone tussen de kernen Wassenaar en Katwijk. Gelet op afspraken wordt een groot deel van de Groene Zone op het grondgebied van de gemeente Wassenaar gerealiseerd. Dit maakt het mogelijk om in het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' en dan in het bijzonder in de functie 'Woongebied - 2' op een aantal plekken dicht bij de gemeentegrens te bouwen. Op die plekken wordt de Groene Zone op grondgebied van de gemeente Wassenaar gerealiseerd zodat er sprake blijft van een bufferzone tussen Wassenaar en Katwijk.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		Overigens wordt bij de verdere uitwerking van (de rand van) dit woongebied rekening gehouden met de Groene Zone en zal zorg gedragen worden voor een vloeiende overgang van groen naar woongebied. Bij deze uitwerking worden de provincie Zuid-Holland en de gemeente Wassenaar betrokken. Deze betrokkenheid is geborgd in de regels van het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is gericht op Valkenhorst. In het MER wordt de samenhang met raakvlakprojecten beschouwd. In het MER is onderzocht wat de gevolgen / effecten van de raakvlakprojecten kunnen zijn voor Valkenhorst. Van deze projecten zijn de cumulatieve effecten in beeld gebracht.	
2.	Indiener geeft aan dat B&W en de Raad zullen moeten kiezen voor een aanmerkelijke verbreding van de stedenbouwkundig noodzakelijke bufferzone door ook op Katwijks grondgebied een forse strook onbebouwd te laten en tot groen te bestemmen. Op twee kaartjes wordt een voorstel voor een bredere buffer gegeven.	In overleg met de gemeente Wassenaar is gekomen tot een nadere duiding en invulling van de overgangszone (zijde Katwijk). Op de verbeelding wordt voor de overgangszone een gebiedsaanduiding opgenomen. In de regels wordt aangegeven wat de mogelijkheden in deze gebiedsaanduiding zijn, alsmede wordt er een bijlage bij de regels opgenomen waarin het ontwikkelprincipe binnen de gebiedsaanduiding wordt weergegeven.	Op de verbeelding van het bestemmingsplan is de aanduiding opgenomen 'specifieke vorm van woongebied - overgangszone groen woonmilieu'. In artikel 10.2.1 is opgenomen dat, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied – overgangszone groen woonmilieu', bij het opstellen van het stedenbouwkundig raamwerk en de aanvulling van de beleidsregel 'Inrichting openbare ruimte', die onderdeel uitmaakt van de 'Beleidsregels Woongebied

			Valkenhorst', het ontwikkelprincipe zoals dat is opgenomen in een bijlage bij de regels, die onderdeel uitmaakt van deze regels, in acht wordt genomen. Daarnaast is in artikel 10.4.2 opgenomen dat ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied – overgangszone groen woonmilieu' de bouwhoogte van nieuwe gebouwen met gestapelde woningen mag niet meer bedragen dan 15 meter. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
--	--	--	---

Testzone Unmanned Valley

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener verzoekt om de geplande permanente testzone voor Unmanned Valley volledig op het grondgebied van de gemeente Katwijk te situeren, aangezien dit als een exclusief initiatief van de gemeente Katwijk in samenwerking met het Rijksvastgoed bedrijf en de Provincie is geïnitieerd.	De mogelijkheid van een dronetestveld is vastgelegd in een bestuurlijke overeenkomst uit 2018. Bij die afspraken is een bijlage gevoegd met een indicatieve locatie van het testveld. Het klopt dat een deel van de figuur die de indicatieve locatie aanwijst op Wassenaars grondgebied ligt. De bestuurlijke afspraken maken een ligging van het testveld in de gemeente Wassenaar, de gemeente Katwijk of in beide gemeenten mogelijk. De definitieve locatie van het	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		testveld is in deze fase van de planvorming echter nog niet bekend. Als het dronetestveld in gemeente Katwijk gerealiseerd wordt dan kan zowel in de Mient Kooltuin als in het plangebied van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' gerealiseerd worden. Conform de eerdergenoemde bestuurlijke afspraken krijgt het testveld een maximale omvang van 500X500 meter. De aanwezigheid van dit testveld is in de gebiedsvisie voor de Mient Kooltuin allereerst voorzien voor de periode tot 2023. Bij een positieve evaluatie kan de locatie van het testveld verlengd worden tot 2028. Het testveld wordt een flexibele locatie die kan verschuiven als de woningbouwontwikkeling op Valkenhorst en ecologische waarden daar om vragen. Als na de evaluatie van Umaned Valley besloten wordt tot een permanente voortzetting daarvan, zal op Katwijks of Wassenaars grondgebied gezocht worden naar een plek voor het definitieve testveld.	
--	--	--	--

De topwoningen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener stelt dat de definitie van topwoningen te vaag wordt neergezet. In het bestemmingsplan moet onomstotelijk duidelijk worden gemaakt dat er sprake is en zal zijn van 500 topwoningen met een minimum kavelgrootte van 1500m². Kan dat niet dan moet de provinciale voorwaarde in werking treden en zal de buffer/groene zone	In de 'Notitie definiëren topmilieu op Planlocatie Valkenburg' van 4 augustus 2020 is geen definitie opgenomen waarin een prijs of kavelgrootte van woningen in het topmilieu is vastgelegd. Conform bestuurlijke afspraken worden er in het bestemmingsplan geen nadere eisen over de	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	alleen daarom al moeten worden vergroot met een door de provincie te bepalen oppervlakte.	minimale prijs van de woningen in het topmilieu dan wel over de kavelgrootte van die woningen opgenomen.	
2.	Indiener stelt dat het oncontroleerbaar is dat er 500 topwoningen in het plan zijn opgenomen die aan de minimale kavelgrootte voldoen.	Indiener wijst op kavelgroottes die weliswaar ooit genoemd zijn bij het maken van plannen over het topwonenmilieu maar die nu geen onderdeel zijn van het bestemmingsplan. Met andere woorden het bestemmingsplan bepaalt niet dat woningen in het zogenoemde 'top wonen milieu' op een kavel met een specifieke minimale dan wel maximale omvang moeten staan. Vanwege de in het bestemmingsplan vrij te kiezen kavelgrootte en de totale omvang van het plangebied is er voldoende ruimte om de 500 woningen in het 'top wonen milieu' te realiseren.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	Indiener stelt dat in het bestemmingsplan vastgelegd moet worden dat er van noord naar zuid zal worden gebouwd.	De ontwikkeling van Valkenhorst verloopt op een adaptieve manier. De ontwikkeling begint op gronden met de functie 'Woongebied – 1'. Hoe de ontwikkeling na de start verder verloopt is op dit moment nog niet bekend. Hoe, wanneer en op welk tempo er in deze ontwikkelingen gebouwd wordt is door het adaptieve karakter van de ontwikkeling niet te voorspellen. Om die reden kan nu niet meer duidelijk geboden worden over de fasering dan reeds gedaan in het ontwerpbestemmingsplan. De gemeente staat in ieder geval een aaneengesloten fasering van de ontwikkeling voor. Een	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		dergelijke fasering is opgenomen op bladzijden 100 en 101 van het door de gemeenteraad vastgestelde stedenbouwkundig raamwerk voor het plangebied. Overigens kan er pas gestart worden met ontwikkelen als voor de desbetreffende gronden een stedenbouwkundig raamwerk en kwaliteitsboek vastgesteld zijn en de inhoud van die documenten vertaald is in vastgestelde beleidsregels voor de beeldkwaliteit en de inrichting van de openbare ruimte in het plangebied. Hiermee is vastgelegd dat de ontwikkeling van Valkenhorst in ieder geval begint nabij de N206.	
--	--	---	--

De validiteit van stikstofdepositie

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener stelt dat door Katwijk voorgestelde interne en externe stikstofsaldering niet toelaatbaar is en niet wetenschappelijk falsificeerbaar is onderbouwd. Derhalve betwist de indiener dat de door Katwijk toegepaste interne en externe saldering ook Europees rechtelijk toelaatbaar is. Immers de stikstofvermindering zoals door de Commissie Remkes (08-06-20) is bepleit, vindt in het geheel niet plaats. De naastliggende duinen (Natura 2000-gebied) worden door de stikstofsaldering	Voor de stikstofberekening is gebruik gemaakt van rechtsgeldige vergunningen, conform de beleidsregels van de provincie en de landelijke overheid. Gelet hierop wordt de mening van indiener niet gedeeld. Voor deze ontwikkeling is geen externe saldering noodzakelijk en daarmee ook niet toegepast. De interne saldering heeft plaatsgevonden op basis van de landelijk wet- en regelgeving.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	niet beschermd. Het komt de indiener voor dat reken technisch een gewenste conclusie, die ongunstig is voor de duinen, sluitend wordt gemaakt.	Interne saldering vond plaats op basis van het uitgangspunt dat de planologische legale situatie, voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan gebruikt moet worden voor die saldering. Dit uitgangspunt is in acht genomen en paragraaf 3.1 van het onderzoek naar stikstofdepositie beschrijft wat die situatie precies omvat. Verder is, zoals wettelijk voorgeschreven, de meest recente versie van AERIUS-calculator (beschikbaar gesteld in januari 2022) gebruikt ten behoeve van het stikstofdepositieonderzoek.	
--	--	---	--

De juridische planinhoud

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	De indiener stelt dat er sprake is van een onaf en onvoldragen bestemmingsplan vanwege: 1. Weinig rechtszekerheid biedende beleidsregels die voor Woongebied -2 geheel ontbreken; 2. Ontwikkeling en stedenbouwkundige vormgeving niet voor burgers te beoordelen valt; 3. Onduidelijkheid over de randzone en daarbij behorende begrenzing en bouwmogelijkheden; 4. Onduidelijkheid over de definitie en dichtheden van topmilieu; 5. Ontbreken van beleidsregels in 'Woongebied – 2';	De beantwoording van vragen indiener is puntsgewijs onderstaand opgenomen: 1. Voor beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar paragraaf 3.3 onder 'beleid' punt 2; 2. Zoals in het bestemmingsplan is geborgd zal de stedenbouwkundige vormgeving voor Woongebied -2 nader worden bepaald. Het is voor burgers niet mogelijk plannen te beoordelen. 3. Voor beantwoording van deze zienswijze verwijzen wij naar paragraaf 3.1 onder 'verdichting en verstening' punt 2;	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	6. Beleidsregels kunnen zonder bezwaar of inspraak gewijzigd worden. Indiener stelt dat het plan op vele punten concreter gemaakt moet worden en dat pas daarna de echte bestemmingsplanprocedure kan starten.	4. Voor de definitie wordt verwezen naar artikel 1.103 van de regels van het bestemmingsplan. De dichtheid van deze woningen wordt nader uitgewerkt; 5. De beleidsregels 'Duurzaamheid' en 'Evenwichtig woningaanbod' zijn van toepassing op 'Woongebied -2'. De overige beleidsregels zijn van toepassing op 'Woongebied -2' maar worden verder uitgewerkt in het kwaliteitsboek. 6. Het gestelde van indiener is correct. Zoals in het antwoord onder 1 is aangegeven geldt dat in dit bestemmingsplan zo min mogelijk bepalingen opgenomen zijn in beleidsregels. Zie voor een nadere toelichting het antwoord waar naar verwezen wordt onder 1 in deze beoordeling.	
--	--	--	--

3.14. Zienswijze 14 Particulier (gemeentelijk registratienummer 57362)

Groen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan het bezwaar van de Stichting Valkenburg Groen volledig te ondersteunen om de (op het kaartje van de stichting) aangegeven strook niet tot woongebied maar tot groen te bestemmen. In aanvullen op voorgaande verzoekt de indiener om de oppervlakte van de groene buffer zone pro rata verder uit te breiden.	De zienswijze van de Stichting Valkenburg Groen en de beantwoording daarvan worden hier als ingelast en herhaald beschouwd. Met de groene zone zoals die voorzien is in de bestuurlijke afspraken tussen het	Op de verbeelding van het bestemmingsplan is de overgangszone weergegeven met de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied - overgangszone groen woonmilieu'. In de regels zijn specifieke bouw- en

		Rijksvastgoedbedrijf, de gemeente Wassenaar en de gemeente Katwijk is er sprake van een robuuste groene zone tussen de beide gemeenten. Vanwege de robuustheid van deze zone is het niet noodzakelijk de groene zone verder te vergroten. Wel is voor het overgangsgebied een aanduiding opgenomen op de verbeelding van het bestemmingsplan.	gebruiksmogelijkheden voor deze zone gesteld.
--	--	---	---

Testzone Unmanned Valley

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener verzoekt om de geplande permanente testzone voor Unmanned Valley volledig op het grondgebied van de gemeente Katwijk te situeren, aangezien dit als een exclusief initiatief van de gemeente Katwijk in samenwerking met het Rijksvastgoed bedrijf en de Provincie is geïnitieerd.	De zienswijze van de Stichting Valkenburg Groen en de beantwoording daarvan worden hier als ingelast en herhaald beschouwd.	Zie voor eventuele aanpassingen de zienswijze van de Stichting Valkenburg Groen in paragraaf 3.13.

3.15. Zienswijze 15 Vereniging van Vrienden van Wassenaar (gemeentelijk registratienummer: 56907)**Verkeer**

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat er geen sprake is van goed nabuurschap. Indiener doet een suggestie om dit te verbeteren door: Een harde toezegging dat Katwijk alles op alles zal zetten om de N441 afgewaardeerd te krijgen en al het gemotoriseerde verkeer uit de wijk via de N206 te leiden.	Het huidige stedenbouwkundige raamwerk voorziet geen ontsluiting voor regulier gemotoriseerd verkeer op de N441. Een dergelijke ontsluiting wordt derhalve ook niet mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'. Een ontsluiting op de N441 voor het openbaar vervoer is wel een optie.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

Groen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat er geen sprake is van goed nabuurschap. Indiener doet een suggestie om dit te verbeteren door: Een deel van het zuidelijk plangebied een groenbestemming te geven, waardoor de groene buffer breder wordt. De indiener ondersteunt het voorstel van de Stichting Valkenburg Groen om de door hen voorgestelde strook niet als woongebied maar als groengebied te bestemmen.	De zienswijze van de Stichting Valkenburg Groen en de beantwoording daarvan worden hier als ingelast en herhaald beschouwd. Met de groene zone zoals die voorzien is in de bestuurlijke afspraken tussen het Rijksvastgoedbedrijf, de gemeente Wassenaar en de gemeente Katwijk is er sprake van een robuuste groene zone tussen de beide gemeenten. Vanwege de robuustheid van deze zone is het niet noodzakelijk de groene zone verder te vergroten.	Op de verbeelding van het bestemmingsplan is de aanduiding opgenomen 'specifieke vorm van woongebied - overgangszone groen woonmilieu'. In artikel 10.2.1 is opgenomen dat, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied – overgangszone groen woonmilieu', bij het opstellen van het stedenbouwkundig raamwerk en de aanvulling van de beleidsregel 'Inrichting openbare ruimte', die onderdeel uitmaakt van de 'Beleidsregels Woongebied Valkenhorst', het ontwikkelprincipe zoals dat is opgenomen in een bijlage bij de regels, die onderdeel uitmaakt van deze regels, in acht wordt genomen. Daarnaast is in artikel 10.4.2 opgenomen dat ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied – overgangszone groen woonmilieu' de bouwhoogte van nieuwe gebouwen met gestapelde woningen mag niet meer bedragen dan 15 meter.

			Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
2.	Indiener geeft aan dat er geen sprake is van goed nabuurschap. Indiener doet een suggestie om dit te verbeteren door: een locatie van Unmanned Valley te vinden in de Mient Kooltuin en die zodanig te situeren dat deze geen belasting vormt voor het Wassenaars deel van de Groene Zone.	Als Unmanned Valley op Katwijks grondgebied doorontwikkeld wordt dan is er in het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' ruimte opgenomen in de functie 'Gemengd'. Voor de ontwikkeling van Unmanned Valley is ook een testveld nodig. In bestuurlijke afspraken uit 2018 is de grootte van dit testveld vastgesteld op maximaal 500x500 meter. Voor het testveld is een zoekgebied aangewezen dat zowel in de gemeente Wassenaar als de gemeente Katwijk ligt. De bestuurlijke afspraken maken een ligging van het testveld in de gemeente Wassenaar, de gemeente Katwijk of in beide gemeenten mogelijk. De definitieve locatie van het testveld is in deze fase van de planvorming echter nog niet bekend. Het dronetestveld kan zowel in de Mient Kooltuin, in het plangebied van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst', als in Wassenaar gerealiseerd worden. Conform de eerdergenoemde bestuurlijke afspraken krijgt het testveld een maximale omvang van 500X500 meter. De aanwezigheid van dit testveld is in de gebiedsvisie voor de Mient	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		Kooltuin allereerst voorzien voor de periode tot 2023. Bij een positieve evaluatie kan de locatie van het testveld verlengd worden tot 2028. Het testveld wordt een flexibele locatie die kan verschuiven als de woningbouwontwikkeling op Valkenhorst en ecologische waarden daar om vragen. Als na de evaluatie van Umanned Valley besloten wordt tot een permanente voortzetting daarvan, zal op Katwijks dan wel Wassenaars grondgebied gezocht worden naar een plek voor het definitieve testveld.	
--	--	--	--

Wonen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat er geen sprake is van goed nabuurschap. Indiener doet een suggestie om dit te verbeteren door: voorstel om te bouwen van Noord naar Zuid zoals aangegeven door Provinciale Staten.	De ontwikkeling van Valkenhorst verloopt op een adaptieve manier. De ontwikkeling begint op gronden met de functie 'Woongebied – 1'. Hoe de ontwikkeling na de start verder verloopt is op dit moment nog niet bekend. Hoe, wanneer en op welk tempo er in deze ontwikkelingen gebouwd wordt is door het adaptieve karakter van de ontwikkeling niet te voorspellen. Om die reden kan nu niet meer duidelijk geboden worden over de fasering dan reeds gedaan in het ontwerpbestemmingsplan. De gemeente staat in ieder geval een aaneengesloten fasering van de ontwikkeling voor. Een dergelijke fasering is opgenomen op bladzijden 100 en 101 van het door de gemeenteraad vastgestelde stedenbouwkundig raamwerk voor het	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		plangebied. Overigens kan er pas gestart worden met ontwikkelen als voor de desbetreffende gronden een stedenbouwkundig raamwerk en kwaliteitsboek vastgesteld zijn en de inhoud van die documenten vertaald is in vastgestelde beleidsregels voor de beeldkwaliteit en de inrichting van de openbare ruimte in het plangebied. Hiermee is vastgelegd dat de ontwikkeling van Valkenhorst in ieder geval begint nabij de N206.	
2.	Indiener geeft aan dat er geen sprake is van goed nabuurschap. Indiener doet een suggestie om dit te verbeteren door: voorstel om in het bestemmingsplan helder uiteen te zetten wat de specificaties zijn voor de zogenaamde 500 Topwoningen en hun locatie.	In overleg met de gemeente Wassenaar is voor de gronden gelegen aan de grens met de gemeente Wassenaar een overgangszone (groen woonmilieu) opgenomen op de verbeelding van het bestemmingsplan. Een ontwerpprincipe is in overleg uitgewerkt en er is naar aanleiding van deze zienswijze een bepaling toegevoegd aan lid 10.2.1 die verplicht tot naleving van dit ontwerpprincipe. Woningen in het zogenoemde 'top wonen milieu' kunnen in de overgangszone gerealiseerd worden. De overgangszone is echter niet exclusief bedoeld voor dit soort woningen. In de overgangszone kunnen ook woningen die geen onderdeel zijn van dit specifieke woonmilieu gerealiseerd worden, de overgangszone dient primair om een geleidelijke overgang tussen intensief	Op de verbeelding van het bestemmingsplan is de aanduiding opgenomen 'specifieke vorm van woongebied - overgangszone groen woonmilieu'. In artikel 10.2.1 is opgenomen dat, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied – overgangszone groen woonmilieu', bij het opstellen van het stedenbouwkundig raamwerk en de aanvulling van de beleidsregel 'Inrichting openbare ruimte', die onderdeel uitmaakt van de 'Beleidsregels Woongebied Valkenhorst', het ontwikkelprincipe zoals dat is opgenomen in een bijlage bij de regels, die onderdeel uitmaakt van deze regels, in acht wordt genomen.

		bebouwde delen van het plangebied en het buitengebied van Wassenaar te realiseren. Overigens is voor het topwonenmilieu bepaald dat de gemeente Wassenaar betrokken wordt bij de stedenbouwkundige uitwerking daarvan.	Daarnaast is in artikel 10.4.2 opgenomen dat ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van woongebied – overgangszone groen woonmilieu' de bouwhoogte van nieuwe gebouwen met gestapelde woningen mag niet meer bedragen dan 15 meter. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijziging van de beleidsregels of het MER.
--	--	--	--

3.16. Zienswijze 16 Wösten juridisch advies namens MOB (gemeentelijk registratienummer: 57354)

Stikstofdepositie

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Om de stikstofdepositie te mitigeren is gekozen voor de interne saldering van de emissie met de emissierechten van een tweetal veeteeltbedrijven en een glastuinbouwbedrijf binnen het plangebied. De indiener stelt dat deze bedrijven die inmiddels niet meer bestaan. De wijze waarop de voorliggende interne saldering is uitgevoerd is volgens indiener in strijd met de Europese regelgeving in het kader van de Habitatrichtlijn echter uitgevoerd volgens de nieuwe Nederlandse regelgeving, die deze saldering deels mogelijk maakt.	Voor bepalen van de toename van de stikstofdepositie als gevolg van het plan is een vergelijking gemaakt tussen de depositie afkomstig van de beoogde situatie en de emissie afkomstig van de referentiesituatie. Deze saldering is conform de vigerende Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland uitgevoerd. Uit deze berekening volgt dat er geen toename aan stikstofdepositie plaatsvindt op omliggende Natura 2000-gebieden. Intern salderen is op grond van wet- en regelgeving mogelijk. Conform die wet- en regelgeving vindt interne saldering plaats op basis van de planologisch legale situatie,	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan. In hoofdstuk 3 van het onderzoek naar stikstofdepositie is uiteengezet waar deze situatie uit bestaat. Uit dat hoofdstuk blijkt dat de bedrijven waarvan indiener stelt dat zij niet bestaan wel degelijk bestaan. De wijze waarop saldering plaatsvindt voldoet aan de landelijke regels, ook dit kan opgemaakt worden uit voornoemd onderzoek.	
2.	De indiener stelt dat de uitgangspunten van de AERIUS berekening ontoegankelijk zijn: - Antea Group heeft een 2.000 pagina's tellende AERIUS-berekening aan de passende beoordeling ten grondslag gelegd. De uitgangspunten van die berekening zijn ontoegankelijk. De berekening is niet verifieerbaar. De toelichting bij de berekening schept niet de noodzakelijke helderheid. Enkel is duidelijk dat emissies door wegverkeer worden weggestreept tegen (gesaldeerd met) emissies vanwege 3 agrarische bedrijven. - Onder meer zijn niet overgelegd: berekeningen van de deposities van de 3 afzonderlijke bedrijven exclusief saldering. - Er is geen kenbaar onderscheid gemaakt tussen de bouwfase (tijdelijke emissies) en de gebruiksfase (meer permanente emissies).	In januari 2022 is een nieuwe versie van AERIUS-calculator beschikbaar gesteld. In die nieuwe versie zijn de pdf-bestanden van de stikstofberekeningen minder omvangrijk omdat er minder informatie over wegverkeer getoond wordt in de pdf-bestanden (deze informatie is nog wel zichtbaar bij het digitaal inlezen van een berekening in AERIUS). Hiermee is de berekening kleiner en derhalve gebruiksvriendelijker geworden. De relevante berekeningen zijn bij het onderzoek naar stikstofdepositie gevoegd. Wij wijzen u erop dat in het pdf-bestand de uitgangspunten van de berekening handmatig gecontroleerd kunnen worden. Het is evenwel ook mogelijk op de berekening (zijnde het pdf-bestand) opnieuw in te laden in AERIUS-Scenario om de uitgangspunten van de berekening te verifiëren.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	- Voor de depositieberekening is uitgegaan van een gemiddelde uitstoot over 10 jaar bij de bouw van 560 woningen per jaar. Het plan wordt als het ware opgeknipt in 10 plannen/projecten om aan de stikstofregelgeving te kunnen voldoen. Naar indieners mening is dat onterecht en moet van het totaal van 5.600 woningen worden uitgegaan. - De depositieberekening beperkt zich tot de tijdelijke emissie door de bouw van de woningen. Maar er gebeurt meer dan alleen het bouwen van woningen. Ook de depositie veroorzaakt door de complexe en uitgebreide aanleg van de infrastructuur moet worden mee gerekend.	In de rapportage zijn de uitgangspunten ten behoeve van AERIUS-Scenario beschreven. Voor de uitgebreide onderbouwing van de verkeersuitgangspunten wordt verwezen naar het verkeersonderzoek bijgevoegd bij het bestemmingsplan. Indiener wenst berekeningen van de deposities van de afzonderlijke bedrijven exclusief saldering. Het is niet noodzakelijk deze afzonderlijke berekeningen beschikbaar te stellen. De berekening is breder dan de agrarische bedrijven in het plangebied en bevat bijvoorbeeld ook de bedrijvigheid in het hangaargebied. Daarbij zijn de bemeste percelen en de verdwijnende verwarmingsemissies meegenomen in de berekening. In de nieuwe stikstofberekeningen is wel onderscheid gemaakt in bouw- en gebruiksfase. De bouwfase (het bouw- en woonrijp maken zijn hier onderdeel van) is op grond van landelijke regelgeving vrijgesteld van de verplichting voor stikstofonderzoek uit te voeren. Om het effect van de voorgenomen ontwikkeling op beschermde habitatten zo diepgaand mogelijk te bepalen is besloten de bouwfase ook te berekenen in het stikstofonderzoek. De berekeningen van de bouwfase zijn bij het onderzoek toegevoegd.	
--	--	--	--

		Om negatieve effecten van de ontwikkeling van het 'Woongebied Valkenhorst' op beschermde habitatten te voorkomen hebben wij het onderzoek naar stikstofdepositie tevens gebruikt om de hoeveelheid woningen te bepalen die jaarlijks gebouwd kan worden zonder dat negatieve effecten op die habitatten optreden. Uit het onderzoek blijkt dat er maximaal 500 woningen per jaar gebouwd kunnen worden voor dergelijke negatieve effecten optreden. Naar aanleiding van dit deel van het onderzoek is in de regels van het bestemmingsplan bepaald dat er maximaal 500 woningen per jaar gebouwd mogen worden.	
3.	De indiener stelt dat de salderingsberekening niet ten grondslag kan worden gelegd aan het ontwerpbesluit omdat de uitwisseling van ammoniak en stikstofoxiden wordt toegelaten in AERIUS, terwijl het niet wetenschappelijk onderbouwd is dat de natuurlijke effecten van NH₃ en NO_x uitwisselbaar zijn. Daarnaast stelt de indiener dat de AERIUS-natuurwaardenkaart wetenschappelijk als achterhaald moet worden aangemerkt.	De berekening is uitgevoerd met het wettelijk verplicht programma AERIUS, voor de huidige berekening is de meest recente en wettelijk voorgeschreven versie van AERIUS gebruikt (versie 2021, beschikbaar gesteld in januari 2022) gebruikt.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
4.	De initiatiefnemer stelt dat per 1 juli 2021 de deposities vanwege de bouwphase vrij zijn gesteld van vergunningplicht. Indien een herberekening ten grondslag gelegd wordt aan het definitieve besluit met weglating van de emissies in de bouwphase dan neemt de gemeente volgens	Indieners opmerking over de vrijstelling wordt ter kennisneming aangenomen. In het ontwerpbestemmingsplan is gerekend met de actuele en het geldende AERIUS-rekenmodel. Indieners opmerking over de	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	indiener het risico dat reeds hierom het besluit onhoudbaar zal zijn. De indiener stelt dat de minister heeft aangekondigd het AERIUS-berekeningsmodel te zullen wijzigen. En dat om deze reden de huidige AERIUS-berekening niet representatief is.	wijziging in AERIUS is in acht genomen in de nieuwe berekeningen. Zoals reeds aangegeven is gerekend met de nieuwe versie van AERIUS en is de bouwfase meegenomen in de berekening.	
5.	De indiener stelt dat gasloos bouwen niet betekent dat er geen stikstof wordt uitgestoten en dat extra stikstofuitstoot meegerekend moet worden.	Volgens de rekenregels voor AERIUS-Calculator (instructie gegevensinvoer voor AERIUS-Calculator 2020) hebben nieuwbouw woningen die niet aangesloten worden op het gasnet geen NOx-emissie. In het onderzoek (paragraaf 4.3.2) is geen rekening gehouden met verwarmingsemissies. Wel zijn sfeeremissies zoals houtstook, barbecue, etc.) opgenomen in de berekening. Daarmee is wel naast gasloos bouwen wel gerekend met extra stikstofuitstoot.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
6.	De indiener stelt dat in de AERIUS-berekeningen de activiteiten van de bestemde 5 ha industriegebied niet zijn meegenomen. Ook de verkeersaanname voor de 1e Mientlaan kan niet juist zijn	De activiteiten die plaats mogen vinden op de vijf hectare aan bedrijventerrein in het plangebied zijn opgenomen in het verkeersmodel dat voor de ontwikkeling van het plangebied gehanteerd wordt. Nieuwbouw op het bedrijventerrein wordt, als gevolg van bepalingen in het Bouwbesluit 2012, ook zonder aansluiting op het gasnet gerealiseerd. De activiteiten die nodig zijn om de vijf hectare bedrijventerrein te realiseren zijn	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		gemodelleerd ten behoeve van de stikstofberekening die bij het ontwerpbestemmingsplan gevoegd is. De afname van verkeer op de 1e Mientlaan is te verklaren door de afsluiting van deze weg als gevolg van de realisatie van de RijnlandRoute. Als gevolg van die afsluiting gaat het verkeer een route zoeken door het plangebied. Voor het hangaargebied wordt gedurende de bouwperiode rekening gehouden met gasemissies (hiervoor is in het onderzoek een extra berekening gemaakt met de naam 'tussenfase', AERIUS-kenmerk berekening tussenfase: S586m3UJqj86), en wordt rekening gehouden met verkeersaantrekkende werking van het hangaargebied. Bovenstaande is nader uitgewerkt in het onderzoek stikstofdepostie.	
7.	De indiener stelt dat ten onrechte wordt uitgegaan van autonome daling van emissies afkomstig van voertuigen.	Uitgaan van de autonome daling van de emissie afkomstig van motorvoertuigen is conform de rekensystematiek van AERIUS. Indieners mening wordt derhalve niet gedeeld. Het vastleggen van een maximale jaarlijkse bouwstroom van maximaal 500 woningen in de regels van het bestemmingsplan zorgt (in combinatie met het verdwijnen van twee	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		agrarische bedrijven) voor een overschot aan saldo. In het eerste jaar is sprake van een stikstofemissie van de bouw van maximaal 500 woningen. In het tweede jaar is sprake van stikstofemissie van de bouw van maximaal 500 woningen en het gebruik van maximaal 500 reeds gerealiseerde woningen. Enzovoorts. De emissies van dergelijk bouwen en gebruiken worden intern gesaldeerd. Als gevolg van het overschot van saldo speelt de autonome daling van emissies afkomstig van voertuigen in essentie geen rol van betekenis in de stikstofberekening.	
8.	Indiener betwijfelt het gebruik van het NRM-model voor externe verkeerseffecten.	In het verkeersonderzoek dat bij het ontwerpbestemmingsplan gevoegd is, is de keuze voor de toepassing van het NRM-model gemotiveerd.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
9.	Indiener betreurt dat er geen gebruik is gemaakt van de emissiereductie die mogelijk gemaakt kan worden door afwaardering van de Wassenaarseweg	Het besluit voor de afwaardering van de Wassenaarseweg is geen onderdeel van onderhavig bestemmingsplan plan en derhalve niet meegenomen in de onderzoeken.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
10.	Indiener vraagt of er gebruik is gemaakt van het stikstofregister.	Er is geen gebruik gemaakt van het stikstofregistratiesysteem.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
11.	De indiener stelt dat bij de effectbeoordeling cumulatie met andere projecten zoals Duyfrak en de verdubbeling van de N206 betrokken moet worden.	Cumulatie komt pas aan de orde komen als de voorgenomen ontwikkeling een daadwerkelijk depositie-effect zouden veroorzaken. Van dit effect is geen sprake. Derhalve hoeft het aspect cumulatie niet	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		beschouwd te worden. Om toch aanvullend inzicht te krijgen in de effecten van de voorgenomen ontwikkeling is in de Passende beoordeling een cumulatietoets uitgevoerd (paragraaf 4.5). Uit de cumulatietoets blijkt dat er geen significant negatieve effecten optreden.	
--	--	--	--

Energie

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	De indiener stelt dat er het een ambitie is om de woonwijk energieneutraal te realiseren, maar dat dit niet geborgd wordt. Om deze reden zou er nog niet vanuit gegaan kunnen worden dat woningen gasloos gebouwd worden en geen emissie kennen	Sinds 1 juli 2018 verplicht het Bouwbesluit 2012 tot de bouw van woningen zonder gasaansluiting. Wij zijn daarom van mening dat wij er wel degelijk vanuit kunnen gaan dat nieuwe woningen in 'Woongebied Valkenhorst' zonder gasaansluiting gerealiseerd worden. Dit is immers een plicht die voortvloeit uit de regelgeving van het Rijk. Het energieneutraal maken van het bestemmingplan is een ambitie. Als deze ambitie niet gehaald, betekent dat niet dat de woningen niet gasloos kunnen zijn.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

Recreatiedruk

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	De indiener stelt dat betreding en eutrofiering leidt tot schade aan het kwetsbare habitatype kalkarme grijze duinen en dat deze schade niet snel herstelt.	Het is bekend – zoals ook in het document Herstelstrategie H2130B Grijze duinen (kalkarm), N.A.C. Smits & A.M. Kooijman, 2008, is aangegeven dat - op diverse plekken recreatie leidt tot vermessing en	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		bodemverdichting. Daarin is gesteld dat <i>“er zijn schattingen die aangeven dat jaarlijks ca. een miljoen honden de Hollandse duinen bezoeken, waarvan een niet onaanzienlijk deel los rondloopt, dus onaangelijnd.”</i> In het beheerplan voor het Natura 2000-gebied Meijendel & Berkheide is daarom ook al specifiek ingegaan op de huidige toegankelijkheid van het gebied voor honden om de effecten van betreding en eutrofiëring op de kwetsbare natuur te beperken. In het beheerplan is aangegeven dat er strikte regels zijn; van losloopgebied met opruimplicht, verplichte aanlijning tot verboden gebied. Bovendien geldt in de gemeente Katwijk, en ook in de gemeenten Den Haag en Wassenaar, overal een opruimplicht voor hondenpoep. Dit beleid is ook van toepassing voor de toekomstige bewoners. Daarnaast is het van belang dat in het plangebied, als uitvoeringsaspect, voorzien zal worden in een aantrekkelijke groene omgeving met voorzieningen om honden uit te laten. Toekomstige bewoners van het plangebied die een hond bezitten worden daarmee gestimuleerd om hun huisdier ook elders dan alleen in het Natura 2000-gebied uit te laten.	
2.	De indiener stelt dat een degelijk onderzoek naar recreatiedruk ontbreekt en suggereert aspecten voor een dergelijk onderzoek.	Zoals benoemd in de passende beoordeling is in het verleden onderzoek gedaan naar de effecten van recreatie op de duinen. In de passende beoordeling die bij het	In de passende beoordeling bij het bestemmingsplan zijn maatregelen ter beperking van de recreatiedruk benoemd.

		bestemmingsplan gevoegd is, zijn maatregelen onderzocht waarmee de recreatiedruk beperkt kan worden. Die recreatiedruk is overigens een bestaand gegeven en niet als zodanig geheel te wijten aan de ontwikkeling van het plangebied. Op grond van het beheerplan voor het Natura 2000-gebied kunnen dergelijke maatregelen uitgevoerd worden.	Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	--

3.17. Zienswijze 17 Particulier (gemeentelijke registratienummers: 55014 en 55015)

Openbaar Vervoer en verkeer N206

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat in het bestemmingsplan ten onrechte wordt aangegeven dat het plan voor het aspect verkeer uitvoerbaar is en verzoekt antwoord op de volgende vraag: De vrijliggende busbaan wordt in 2018 al in het Uitvoeringsprogramma Openbaar Vervoer (UP OV) Holland Rijnland; (actualisatie december 2018) genoemd zonder dat hierbij een relatie wordt gelegd met doorstromingsproblemen op de N206. Wat is nu het primaire doel van deze vrijliggende busbaan? Het creëren van een robuust R-net of het oplossen van een knelpunt als gevolg van een toename van autoverkeer?	Het primaire doel van de busbaan is om een robuust R-net te creëren.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Is inzichtelijk te maken welk effect de aanleg van de vrijliggende busbaan heeft op het verminderen van doorstromingsproblemen (het aantal bussen dat over de N206 rijdt is immers	De mogelijke doorstromingsproblemen op de N206 worden verwacht op kruispunten van de N206 met andere wegen. De invloed van een lijnbus op de verkeersregelininstallatie (hierna: vri) is vele malen groter dan een	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	significant kleiner dan het aantal auto's en vrachtauto's)?	auto. Wanneer een bus een vri nadert krijgt deze voorrang en worden alle overige verkeersrichtingen op rood gezet. Dit heeft gevolgen voor de doorstroming. Met de realisatie van de vrijliggende busbaan zal het overgrote deel van de bussen geen invloed meer uitoefenen op de vri waardoor de grootste verkeersstroom (nood-zuidrichting) langer op groen staat en hierdoor de doorstroming voor het overig verkeer verbetert.	
3.	Hoe groot is de toename van verkeer in de Molentuinweg als gevolg van de ontwikkeling van Valkenhorst?	In par. 3.3. van het verkeersonderzoek d.d. 29 maart 2021 is na te lezen dat ter hoogte van de Molentuinweg/Rijnstraat (thermometerpunt 14) het verkeersaanbod in 2030 ca. 11.800 motorvoertuigen per etmaal betreft. Met de realisatie van Valkenhorst zal dit naar verwachting toenemen met ca. 600 motorvoertuigen per etmaal (totaal 12.400).	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

Verkeer Molentuinweg

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat in het bestemmingsplan ten onrechte wordt aangegeven dat het plan voor het aspect verkeer uitvoerbaar is en verzoekt antwoord op de volgende vraag: In het kader van de reconstructie van de Molentuinweg is juist het uitgangspunt gehanteerd dat het verkeer gedoseerd door de	De genoemde reconstructie van de Molentuinweg valt buiten de scope van dit bestemmingsplan. De maatregelen die in het kader van de reconstructie worden uitgevoerd zullen ook functioneren na de realisatie van Valkenhorst. In de berekeningen die ten grondslag liggen aan deze maatregelen is namelijk uitgegaan van	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	Molentuinweg gaat en er voldoende tussenliggende tijd is om de uitritten veilig te kunnen verlaten. Welke maatregelen worden er genomen om ervoor te zorgen dat bewoners op de Molentuinweg hun uitrit veilig kunnen verlaten? Ook bij een toename van verkeer?	toekomstjaar 2030 incl. een woonwijk op het voormalige vliegveld. Met de realisatie van Valkenhorst zal het verkeer op de Molentuinweg (in 2030 ca. 11.800 motorvoertuigen per etmaal) naar verwachting toenemen met ca. 600 motorvoertuigen per etmaal (totaal 12.400). Doordat met de ontwikkeling van Valkenhorst de doorstroming op de kruising N206-Molentuinweg wordt verbeterd, worden er op dit punt geen knelpunten verwacht.	
2.	Indien er sprake is van een toename van verkeer, wat is dan het effect op de uitstoot van fijnstof en andere uitlaatgassen op en rond de Molentuinweg?	De toename van verkeer leidt nauwelijks tot toename van concentraties luchtverontreiniging. Dit is onderzocht in het luchtkwaliteitsonderzoek dat bij het ontwerpbestemmingsplan gevoegd is.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	Wat is de maximale verkeersintensiteit voor de Molentuinweg (uitgaande van weg die niet ontworpen is al gebiedsontsluitingsweg, 3 kruispunten met VRI's dicht op elkaar en in- en uitritten)?	De intensiteit en capaciteit van de Molentuinweg is beschreven in het verkeersrapport. De doorstroming op de kruisingen zijn dynamisch gemodelleerd. In het kader van het bestemmingsplan wordt niet een maximum verkeersintensiteiten per weg aangehouden. Onderzocht wordt of de verkeerssituatie verslechtert ten gevolge van het plan. Hierbij zijn de kruispunten maatgevend. Aan de hand van het verkeersonderzoek d.d. 29 maart 2021 wordt aangetoond dat de realisatie van Valkenhorst de verkeerssituatie niet	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		verslechtert wanneer de busbaan gerealiseerd wordt. Separaat aan het bestemmingsplan wordt door de gemeente in samenspraak met de bewoners wel gekeken naar maatregelen om de verkeerssituatie op de Molentuinweg te verbeteren. Deze maatregelen hebben tot doel het opstellen van voertuigen op de Molentuinweg zoveel mogelijk tegen te gaan door deze zoveel mogelijk aan de randen op te vangen. Dit project loopt maar valt zoals aangegeven buiten de scope van onderhavig bestemmingsplan.	
--	--	--	--

3.18. Zienswijze 18 Particulier (gemeentelijke registratienummers 55199 en 57313)

Ontwikkeling woongebied i.r.t. tot ander projecten

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener vraagt waarom de toekomstige uitbreidingen (het woongetal van +/- 2500 woningen die er op de Zijlhoek/ de Woerd nog bijkomen) niet worden meegenomen in de milieueffectrapportage, terwijl dit een zeer grote impact heeft op de omliggende regio.	De plannen voor eventuele woningbouw op de Zijlhoek/De Woerd zijn op dit moment nog niet concreet genoeg om aan onderzoek te onderwerpen. Het door indiener genoemde woningaantal wordt door ons niet herkend. Zodra deze plannen concreter worden kunnen hun (milieueffecten) onderzocht worden.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

N441

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
-----------	--------------	-------------	----------------------------

1.	Indiener vraagt aan te geven hoe de afwaardering van de N441 vice versa Katwijk/Wassenaar tot uitdrukking gaat komen.	Het huidige stedenbouwkundige raamwerk voorziet geen ontsluiting voor regulier gemotoriseerd verkeer op de N441. Een dergelijke ontsluiting wordt derhalve ook niet mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'. Een ontsluiting op de N441 voor het openbaar vervoer is wel een optie.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
----	---	--	---

Drones

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener vraagt wat voor type drones er gaan vliegen.	Deze vraag heeft geen betrekking op het bestemmingsplan en het plangebied. Daarnaast is moeilijk een inschatting te geven welk type drones er zullen gaan vliegen omdat de technologische ontwikkeling van drones in hoog tempo plaatsvindt. De gemeente kan hierdoor geen concreet antwoord geven op deze vraag. De borging van het type drones vindt niet plaats in het bestemmingsplan. Ten behoeve van het gebruik van Unmanned Valley heeft gedeputeerde staten een luchthavenbesluit genomen. De normen en voorwaarden uit dat besluit zullen in acht genomen worden tijdens de drone-activiteiten. Naleving hiervan voorkomt in ieder geval eventuele overlast voor indiener.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Indiener vraagt naar definitieve locatie en uitvliegroutes voor de drones.	De mogelijkheid van een dronetestveld is vastgelegd in een bestuurlijke overeenkomst	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging

		uit 2018. De exacte plaats van het testveld is bij het sluiten van die overeenkomst niet bepaald. Het dronetestveld kan zowel in de Mient Kooltuin als in het plangebied van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' als op Wassenaars grondgebied gerealiseerd worden. Ten behoeve van de ontwikkeling van Umaned Valley wordt rekening gehouden met een testveld van 500X500 meter. De aanwezigheid van dit testveld is in de gebiedsvisie voor de Mient Kooltuin allereerst voorzien voor de periode tot 2023. Bij een positieve evaluatie kan de locatie van het testveld verlengd worden tot 2028. Het testveld wordt een flexibele locatie die kan verschuiven als de woningbouwontwikkeling op Valkenhorst en ecologische waarden daar om vragen. Als na de evaluatie van Umaned Valley besloten wordt tot een permanente voortzetting daarvan, zal op Katwijks en/of Wassenaars grondgebied gezocht worden naar een plek voor het definitieve testveld.	van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	---	--

3.19. Zienswijze 19 Tankstations Jongeneel (gemeentelijk registratienummer: 56400)

Duurzaamheidsambitie

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener ziet in de benoemde functies niet (exact) terug hoe aan de duurzaamheidsambities op een adequate wijze invulling wordt gegeven en hoe daarvoor faciliteiten gecreëerd te worden.	Het bestemmingsplan zelf beschrijft een aantal ambities ten aanzien van duurzaamheid. De concretere eisen waar op het gebied van duurzaamheid aan voldaan moet worden zijn opgenomen in de	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		beleidsregels die uitleg geven aan onderdelen van de regels van dit bestemmingsplan. Daarin bieden we de nodige ruimte aan duurzame planvorming en inrichting op het gebied van mobiliteit. Ten aanzien van duurzaamheid geldt verder dat dit thema zich, mede vanwege het bovenwettelijk karakter, leent voor een verdere uitwerking in plannen voor de daadwerkelijke ontwikkeling van (delen van) het plangebied. Dat betekent dat dit aspect verder uitgewerkt wordt als er concrete woningbouwplannen voor één of meerdere (deel)gebieden gemaakt worden. De Katwijkse Agenda Mobiliteit geldt daarbij onder meer als toetsingskader.	
--	--	---	--

Energiestation

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan dat het meenemen van een energiestation meerwaarde heeft voor het bestemmingsplan. Indiener stelt voor om energiestation meenemen in de bestemmingsplanprocedure en hiervoor wellicht het plangebied aan te passen dan wel gelijktijdig het plan voor het energiestation op te starten waarbij uitdrukkelijk de synergie wordt gezocht tussen enerzijds een duurzame woonwijk en anderzijds een duurzaam energiestation.	Het bestemmingsplan zelf beschrijft een aantal ambities ten aanzien van duurzaamheid. De concretere eisen waar op het gebied van duurzaamheid aan voldaan moet worden zijn opgenomen in de beleidsregels die uitleg geven aan onderdelen van de regels van dit bestemmingsplan. Ten aanzien van duurzaamheid geldt verder dat dit thema zich, mede vanwege het bovenwettelijk karakter, leent voor een verdere uitwerking in plannen voor de daadwerkelijke ontwikkeling van (delen van) het plangebied. Dat betekent dat dit aspect verder	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		uitgewerkt wordt als er concrete woningbouwplannen voor één of meerdere (deel)gebieden gemaakt worden.	
2.	Indiener geeft aan dat het belangrijk is dat binnen het plangebied Valkenhorst geen mogelijkheden worden gecreëerd die het energiestation belemmeren in haar exploitatiemogelijkheden. In het conceptplan is namelijk gelezen dat er ook ruimte moet zijn voor het opwekken en distribueren van energie.	De mogelijkheid tot de opwekking en distributie van duurzame energie is in beginsel eerst en vooral bedoeld om energieopwekking met zonnepanelen mogelijk te maken op gronden die tijdelijk braak liggen. Dit betekent niet per definitie dat een plan voor een energiestation niet past in de regels van het bestemmingsplan. Wel wordt hier op voorhand aangegeven dat in het bestemmingsplan geen rekening is gehouden met de inpassing van een energiestation met een grote verkeersaantrekkende werking. Zodra u een concreet plan voor het energiestation aan ons voor kan leggen treden wij graag in overleg met u om te bespreken of en hoe het energiestation in het plangebied past. Past dat niet in het plangebied, dan zij wij ook bereid om met u na te denken over een andere locatie.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	Indiener geeft aan dat de parkeernorm omlaag kan indien het energiestation zorgt voor een goed aanbod van deel- en huurauto's.	In het ontwerpbestemmingsplan is het gemeentelijk parkeerbeleid in acht genomen. Dit parkeerbeleid biedt ruimte om bij innovatieve maatregelen zoals deelauto's een lagere parkeernorm toe te passen. Naleving van dat beleid wordt afgedwongen door de regels van het bestemmingsplan. Dit betekent dat er per ontwikkeling naar rato de benodigde parkeergelegenheid	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		gerealiseerd wordt. Daarmee is in het plangebied altijd sprake van voldoende parkeergelegenheid. Aanvullend op het voorgaande heeft de gemeente besloten om parkeerregulering in te voeren voor het plangebied, om parkeernormen verder te verlagen.	
--	--	--	--

3.20. Zienschwijze 20 Duin Architecten namens particulier (gemeentelijk registratienummer: 40779)

Bouw van een nieuwe woning

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener (een architectenbureau) dient een zienschwijze in namens diens opdrachtgever. Deze opdrachtgever heeft gronden in het plangebied verworven en is voornemens een woning op die gronden te realiseren. Deze woning moet een bestaande woning vervangen. Indieners opdrachtgever heeft een deel van de gronden waar de nieuwe woning voorzien is door middel van een grondruil in het bezit gekregen. Allereerst wijst indiener erop dat niet alle gronden die diens opdrachtgever in bezit heeft in het Chw-bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' de bestemming 'Woongebied 2' heeft gekregen. Een deel van de gronden is nog bestemd in het bestemmingsplan 'Landelijk	Naar aanleiding van dit onderdeel van de zienschwijze hebben wij de keuze gemaakt om de gronden van indiener uit het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' te halen. Dit betekent dat de plangrens van het vast te stellen bestemmingsplan zo verlegd wordt dat de gronden van indieners opdrachtgever geen onderdeel meer zijn van het plangebied van dit bestemmingsplan. In de navolgende delen van de beantwoording gaan wij in op de manier waarop we indieners initiatief mogelijk willen maken. Wij kiezen voor het buiten het plangebied laten van de gronden van indieners opdrachtgever zodat hij niet hoeft te	De plangrens op de verbeelding wordt zodanig aangepast dat de gronden van indieners opdrachtgever niet langer onderdeel zijn van het plangebied van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienschwijze geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	Gebied 1994'. Indiener verzoekt derhalve om de gronden die nu nog geen onderdeel uitmaken van het plangebied van het Chw-bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' alsnog onderdeel te maken van dat bestemmingsplan en hen als 'Woongebied 2' te bestemmen.	wachten met de ontwikkeling van zijn nieuwe woning tot er voor de gronden met de functie 'Woongebied – 2' een stedenbouwkundig raamwerk is vastgesteld en vertaald is naar vastgestelde beleidsregels. Dit kost de nodige tijd en het moment dat het opstellen van het stedenbouwkundig raamwerk begint is nog onbekend. Dit alles zou onnodig vertragend zijn voor indiener. Door de gronden buiten het plangebied te laten wordt tevens voorkomen dat de globale opzet van het bestemmingsplan aangevuld moet worden met specifieke regels voor één woning.	
2.	Ten tweede wijst beschrijft indiener mogelijke ontwerpen/concepten voor de nieuwe woning van diens opdrachtgever. Indiener benadrukt dat het ontwerp/concept dat door diens opdrachtgever als meest wenselijk beschouwd wordt niet past in de regels van het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied 1994'. Daarom verzoekt indiener tot aanpassing van het bouwvlak voor wat betreft de vorm, ligging en grootte van de toegestane bebouwing met dien verstande dat in lijn met het gestelde in onderdeel 1 deze wijzigingen doorgevoerd worden in de vast te stellen versie van het Chw-bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'. Daarmee ontstaat immers voor indieners opdrachtgever een perceel dat in één bestemmingsplan valt en de gewenste bouw mogelijkheden schept.	Dat de ontwerpen van indiener niet passen in het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied 1994' wordt door ons onderschreven. Wij bieden indiener en diens opdrachtgever aan om het initiatief mogelijk te maken met een afwijkingsprocedure zoals bedoeld in artikel 2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Daarmee wordt voor indieners bouwplan een omgevingsvergunning verleend mits aangetoond wordt dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Dit is onze inziens de snelste route naar het mogelijk maken van de wensen van indieners opdrachtgevers. Indiener heeft vooroverleg aangevraagd en integrale advisering gestart.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

3.	Tenslotte wijst indiener erop dat zijn opdrachtgever zo snel mogelijk wil beginnen met de bouw van de nieuwe woning en dus behoefte heeft aan een spoedige besluitvorming. Indiener constateert ook dat voor de gronden waar de woning van diens opdrachtgever voorzien is nog geen stedenbouwkundig plan opgesteld is. Omdat wachten tot de vaststelling van dit stedenbouwkundig plan ongewenst is, kan indiener nu niet anders dan plannen maken op basis van het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied 1994', wat weer beperkte bouwmogelijkheden biedt. Indiener wil graag weten of er mogelijkheden zijn om het deel van het plangebied waar de woning van diens opdrachtgever ligt voor te trekken bij de uitwerking/welke mogelijkheden er zijn om de door diens opdrachtgever gewenste woning te bouwen.	Wij kunnen ons goed voorstellen dat indieners opdrachtgever snel wil beginnen met de bouw van de nieuwe woning. Om die reden stellen wij dan ook voor om voor dit initiatief een afwijkingsprocedure te voeren omdat die in onze ogen tot de snelste route naar het mogelijk maken van het initiatief leidt. Dit maakt het voortrekken van de locatie van indieners opdrachtgever niet nodig.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
----	---	---	---

3.21. Zienswijze 21 Particulier (gemeentelijke registratienummers 55833 en 55834)

Zuidoostzijde (wonen)

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener vraagt of de mogelijke bouwhoogte van 30 meter aan de zuidoostzijde van het plan nader kan worden toegelicht.	Indiener wijst op een mogelijkheid tot het bouwen van gebouwen met een hoogte van 30 meter die geboden wordt in de functie 'Woongebied - 2. Die mogelijkheid is krachtens artikel 10.4.2, sub f van het ontwerpbestemmingsplan voorbehouden aan gebouwen voor gestapelde woningen. De maximale bouwhoogte van grondgebonden woningen bedraagt op basis	Dit onderdeel van de zienswijze leidt tot het aanwijzen van een overgangszone (aanduiding 'specifieke vorm van woongebied - overgangszone groen woonmilieu') aan de zuidoostkant van het plangebied op de verbeelding. In de regels van het bestemmingsplan wordt de bouwhoogte van

		van artikel 10.4.2, sub e van het ontwerpbestemmingsplan 13 meter. De maximale bouwhoogte van 30 meter is een algemene mogelijkheid die in de gehele functie 'Woongebied - 2' geboden wordt omdat bij het maken van het ontwerpbestemmingsplan niet bepaald kon worden waar er wel en geen gebouwen voor gestapelde woningen gerealiseerd worden. Dit omdat de functie 'Woongebied - 2' nog niet uitgewerkt is in een stedenbouwkundig raamwerk. In het op te stellen stedenbouwkundig raamwerk en het kwaliteitsboek voor deze gronden krijgt dit een plek. Het stedenbouwkundig raamwerk en het kwaliteitsboek gaan bij de vergunningverlening ten behoeve van de bouw van woningen op gronden met de functie 'Woongebied – 2' een kaderstellende rol spelen. Overigens is het niet de bedoeling dat deze 30 meter overal volledig wordt volgebouwd. De mate van overschrijding van de bouwhoogte van 13 meter wordt beoordeeld door een kwaliteitsteam aan de hand van de bepalingen in het nog op te stellen kwaliteitsboek. De regels worden op dit punt aangescherpt. In overleg met de gemeente Wassenaar is een overgangszone vormgegeven en vertaald in het bestemmingsplan. Naar aanleiding daarvan is de bouwhoogte voor gestapelde woningen in de overgangszone in	gestapelde woningen in deze overgangszone beperkt tot 15 meter. Daarnaast is een regeling opgenomen dat bij overschrijding van de bouwhoogte van 13 meter een beoordeling moet plaatsvinden door een kwaliteitsteam aan de hand van de bepalingen in het nog op te stellen kwaliteitsboek. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	---

		het vast te stellen bestemmingsplan beperkt tot 15 meter. De ligging van de overgangszone wordt aangeduid op de verbeelding van het vast te stellen bestemmingsplan. Hiermee wordt onder andere tegemoet gekomen aan indieners wens om de bouwhoogte aan de zuidoostzijde van het plangebied te beperken.	
2.	Indiener wenst dat in het bestemmingsplan een onderscheid in deelgebieden gemaakt wordt waarbij aan de zuidoostzijde van het plangebied tot een lager maximum mag worden gebouwd.	De maximaal toegestane bouwhoogte nabij de grens met Wassenaar is in overleg met de gemeente Wassenaar nader uitgewerkt en vastgelegd in de regels die het bestemmingsplan aan deze gronden stelt. Voor de beantwoording van dit onderdeel deze zienswijze wordt verwezen naar punt 1. Voor het overige gebied wordt dit nog nader uitgewerkt in raamwerk en kwaliteitsboek.	Voor de beantwoording van dit onderdeel deze zienswijze wordt verwezen naar punt 1.
3.	Indiener geeft aan dat het ontwerpbestemmingsplan vooral gericht is op 'Woongebied – 1' welke op een mooie hoogwaardige manier is uitgewerkt. Maar voor 'Woongebied – 2' wordt nog te veel ruimte gelaten voor een onwenselijke situatie in de toekomst.	Zoals in het antwoord op onderdeel 1 van de zienswijze al beschreven is moet voor de gronden met de functie 'Woongebied – 2' nog een stedenbouwkundig raamwerk en een kwaliteitsboek gemaakt worden. Die twee documenten gaan borgen dat de gronden met de functie 'Woongebied – 2' op net zo een hoogwaardige manier als de gronden met de functie 'Woongebied – 1' ontwikkeld worden.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

3.22. Zienswijze 22 Gasunie Transport Services (gemeentelijk registratienummer: 57315 en aanvulling 72922)

Aardgastransportleidingen op de verbeelding

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener wijst op een belemmeringenstrook van een gasleiding nabij het adres Achterweg 29 te Valkenburg die volgens indiener te smal is. Indiener verzoekt tot het aanhouden van de wettelijke breedte van deze belemmeringenstrook.	De locatie waar indiener op wijst ligt nabij de grens tussen onderhavig bestemmingsplan en het provinciaal inpassingsplan voor de RijnlandRoute. De ligging van de gasleidingen in het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' sluit aan op de ligging van de gasleidingen uit het provinciaal inpassingsplan.	Conform de aangeleverde kaarten is de belemmeringsstrook gewijzigd opgenomen op de verbeelding van het bestemmingsplan.
2.	Indiener wijst erop dat uit de verbeelding blijkt dat boven de gastransportleidingen ontwikkelingen plaats kunnen vinden. Dit is bijvoorbeeld het geval in de functies 'Groen', 'Verkeer' en 'Water'. Indiener geeft aan dat ontwikkelingen zich niet per definitie goed verdragen met de aanwezigheid van de gastransportleidingen. Daarom vraagt indiener om in overleg te treden met de tracébeheerder over de mogelijke consequenties van de ontwikkelingen voor de gastransportleidingen en om de maatregelen te bespreken die getroffen kunnen worden om hinder/gevaar tegen te gaan. Indiener kan niet instemmen met ontwikkelingen binnen de belemmeringenstrook totdat uit overleg met de tracébeheerder blijkt dat de ontwikkelingen gecombineerd kunnen worden met de aanwezigheid van de gastransportleidingen.	Indien nodig treden wij in overleg met de tracébeheerder. Wij danken indiener voor het doorgeven van de contactgegevens van deze beheerder. Naar aanleiding van dit onderdeel (en de navolgende onderdelen) van de zienswijzen voeren wij wijzigingen in de regels van het bestemmingsplan door om het belang en de veiligheid van de gastransportleidingen te borgen. De vestiging van kwetsbare objecten binnen de 1%-letaliteitsgrens van de gastransportleidingen wordt uitgesloten. De vestiging van deze objecten wordt ook uitgesloten in de eerstelijnsbebouwing gezien vanaf de locatie van de gastransportleidingen. Op basis van de leidinggegevens kunnen het groepsrisico 1%-letaliteitsgrens inzichtelijk gemaakt worden.	Naar aanleiding van deze zienswijze wordt de vestiging van kwetsbare objecten binnen de 1%-letaliteitsgrens van de gastransportleidingen uitgesloten. De vestiging van deze objecten is alleen toegestaan nadat uit onderzoek is gebleken dat dit vanuit veiligheidsoogpunt en leidingbelang gezien aanvaardbaar is. De Veiligheidsregio wordt betrokken in de beoordeling van het onderzoek. De vestiging van deze objecten wordt ook uitgesloten in de eerstelijnsbebouwing gezien vanaf de locatie van de gastransportleidingen. Deze beperkingen worden eveneens benoemd in de artikelsgewijze

			toelichting en hoofdstuk 5 van de toelichting van het bestemmingsplan. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	---

Regels

1.	Indiener geeft aan dat nieuwe activiteiten boven en in de gronden bestemd voor gasleidingen kunnen leiden tot onveilige situaties. Indiener stelt dat dit verboden moet worden binnen op de gronden die bestemd zijn voor de gasleiding. Indiener verzoekt de algemene randvoorwaarden aan te passen naar: <i>binnen de belemmeringenstrook van de gastransportleidingen met de functie 'Leiding-Gas' is het verboden om zonder schriftelijke toestemming van de leidingbeheerder de toegelaten activiteiten, zoals bedoeld in artikel X.1 [omschrijving van toegelaten functies en activiteiten] te verrichten</i>. Daarnaast dient te worden voldaan aan de bepalingen zoals vervat in de functie 'Leiding – Gas'. Tevens acht indiener de bepalingen in het ontwerpbestemmingsplan die het bouwen/gebruiken van kwetsbare objecten binnen de 10⁻⁶-risicocontour verbieden strijdig met het Besluit externe veiligheid buisleidingen.	Indieners suggestie voor aanvulling van de algemene randvoorwaarden wordt, in aanvulling op het voorgaande, overgenomen in het vast te stellen bestemmingsplan.	Indieners voorstel is overgenomen in de algemene randvoorwaarden van de functies die samenvallen met de functie 'Leiding – Gas'. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Indiener verzoekt de term 'bestaand gebruik' in artikel 1 van de planregels aan te passen. De term	Naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze wordt in artikel 1 toegevoegd dat	In artikel 1 van de regels wordt bepaald dat met het bestaande

	dient alleen van toepassing te zijn op legale situaties. Voorkomen dient te worden dat illegaal aanwezig gebruik van de gronden of bebouwing wordt gelegaliseerd.	het bestaande gebruik alleen betrekking heeft op legale situaties.	gebruik, de bestaande maten en de bestaande bebouwing gedoeld wordt op legaal gebruik, legale maten of legaal bestaande bebouwing. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	Indiener geeft aan dat de functie 'Leiding-Gas' in het ontwerpbestemmingsplan niet voldoet aan artikel 14 Besluit externe veiligheid buisleidingen en verzoekt het artikel aan te passen met tekstvoorstel zoals opgenomen in bijlage van de zienswijze.	Dank voor het toesturen voor de suggestie van een andere redactie en opzet van de regels voor de functie 'Leiding – Gas'. Wij constateren dat deze suggestie goed in te passen is in een 'regulier' bestemmingsplan. Het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' is echter een zogenoemd bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Het bestemmingsplan sorteert daarmee voor op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en maakt gebruik van de mogelijkheden die het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet biedt om regels te stellen die een bredere werking hebben dan (alleen) de goede ruimtelijke ordening die centraal staat in een 'regulier' bestemmingsplan. Gelet op de bredere reikwijdte van onderhavig ontwerpbestemmingsplan hebben wij bewust gekozen voor de redactie en de opzet van de regels zoals die vervat zijn in het ontwerpbestemmingsplan. We nemen indieners suggestie daarom niet één-op-één over. Wel nemen we de inhoud van	De regels van de functie 'Leiding – Gas' worden naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze zodanig aangepast dat zij aansluiten op de inhoud van het Besluit externe veiligheid buisleidingen. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		indieners suggestie over om de door indiener geconstateerde strijdigheid met het Besluit externe veiligheid buisleidingen weg te nemen.	
4.	Indiener geeft aan dat de planregels onderling tegenstrijdig zijn omdat er geen rangorde is aangegeven tussen functies zoals 'Leiding – Gas', Leiding – Water 1' en 'Waarde – Archeologie'. Indiener wil voorkomen dat er, zonder medewerking van de leidingbeheerder, (bouw)werken binnen de belemmeringenstrook worden gerealiseerd en verzoekt tot het opnemen van een samenloopregeling in hoofdstuk 3 van het bestemmingsplan om strijdigheden tussen de verschillende functies te voorkomen.	Naar aanleiding van dit onderdeel van de zienschwijze is de door indiener gevraagde samenloopregeling toegevoegd aan hoofdstuk 3 van de regels van het vast te stellen bestemmingsplan.	In hoofdstuk 3 (artikel 34) van de regels van het bestemmingsplan is een samenloopregeling toegevoegd. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienschwijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
5.	Indiener geeft aan dat de functie 'Leiding - Gas' op diverse locaties in het bestemmingsplan samenvalt met functies ten behoeve van archeologie zoals 'Waarde - Archeologie'. Omdat bij de aanleg van de leiding de grond reeds geroerd is, verzoekt de indiener om artikelen 15.2.1, 16.2.1 en 17.2.1 van het ontwerpbestemmingsplan zodanig aan te passen dat het verbod niet van toepassing is, indien: het gaat om onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen en werkzaamheden	Het verzoek van de indiener wordt niet ingewilligd. Bij werkzaamheden dient aangetoond te worden dat er inderdaad niet dieper of breder wordt gegraven dan de bestaande verstoringen. Hiervoor moet toch echt een archeologisch onderzoek (bureauonderzoek eventueel met verkennend booronderzoek) worden overlegd om dit te bepalen. Dit is met name vanwege twee zaken. 1. Er zijn delen binnen het bestemmingsplan waarvan we weten dat er zeer waardevolle	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	binnen bestaande tracés van kabels en leidingen waarbij niet dieper gegraven wordt dan de reeds uitgegraven diepte.	archeologie nog aanwezig is. 2. In de praktijk van werkzaamheden en zeker in het geval van vervanging van beplanting, kabels en leidingen is het bijna altijd zo dat toch onverstoorde grond wordt geroerd met de potentiële vernietiging van archeologische resten.	
6.	Indiener verzoekt in artikel 25 van het ontwerpbestemmingsplan op te nemen dat de gedoogplicht uit dat artikel niet geldt daar waar deze samenvalt met de functie 'Leiding – Gas'.	Naar aanleiding van deze zienswijze is een uitzondering op de gedoogplicht toegevoegd aan artikel 25.2 zodat de gedoogplicht niet geldt voor gronden met de functie 'Leiding – Gas'.	Aan artikel 25 is een uitzondering toegevoegd die gronden met de functie 'Leiding – Gas' uitzondert van de gedoogplicht. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
7.	Indiener stuurt diens beleid over het combineren van wind- en zonne-energie met gastransportleidingen. Indiener verzoekt om - daar waar noodzakelijk - in de beleidsregels op te nemen dat ontwikkelingen binnen de genoemde afstanden alleen mogelijk zijn na akkoord van de leidingbeheerder.	Naar aanleiding van deze zienswijze is in de beleidsregels opgenomen dat ontwikkelingen binnen de genoemde afstanden alleen mogelijk zijn na akkoord van de leidingbeheerder.	Naar aanleiding van deze zienswijze is in de beleidsregels (artikel 4.2.2) het beleid van de indiener over de realisatie van windturbines nabij gasleidingen van toepassing is verklaard. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan of het MER.
8.	Indiener verzoekt om in de algemene bouwregels te bepalen dat overstekende elementen van bebouwing, wanneer zij onderdeel zijn van een kwetsbaar object, niet toegelaten zijn in de functie 'Leiding – Gas' en de	Naar aanleiding van deze zienswijze wordt aan de algemene regels een bepaling toegevoegd die de aanwezigheid van overstekende elementen in de functie 'Leiding – Gas' verbiedt als deze elementen onderdeel zijn van een kwetsbaar object.	Naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze is bepaald dat overstekende bouwdelen slechts toegelaten zijn op gronden met de functie 'Leiding – Gas' als zij geen

	belemmeringenstrook van de desbetreffende leiding. Daarnaast verzoekt indiener om in de algemene bouwregels te verwijzen naar de functie 'Leiding – Gas'. Indiener geeft hierbij aan dat ter plaatse van de belemmeringenstrook ondergronds bouwen niet is toegestaan.	In de aanhef van de bepaling over het ondergronds bouwen in het ontwerpbestemmingsplan was al beschreven dat het ondergronds bouwen slechts toegelaten is daar waar het bestemmingsplan er geen verbod aan stelt. In de bepalingen van de functie 'Leiding – Gas' was in het ontwerpbestemmingsplan al verboden om te bouwen anders dan ten behoeve van de leiding. Ondergronds bouwen ten behoeve van andere functies was ter plaatse van de functie 'Leiding – Gas' daarmee in beginsel al verboden. Om nog duidelijker te maken dat er op gronden met de functie 'Leiding – Gas' niet ondergronds gebouwd mag worden, is naar aanleiding van deze zienswijze in de algemene bouwregels bepaald dat ondergronds bouwen ter plaatse van de functie 'Leiding – Gas' verboden is. Het verbod is derhalve geëxpliciteerd.	onderdeel zijn van een kwetsbaar object (artikel 28). Verder is naar aanleiding van dit onderdeel van de zienswijze is het ondergronds bouwen op gronden met de functie 'Leiding – Gas' verboden (artikel 28). Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	--

Toelichting

1.	In relatie tot de aandacht die het bestemmingsplan heeft voor de duurzame energievoorziening wijst indiener erop dat ontwikkelingen op het gebied van wind- en zonne-energie nabij gastransportleidingen negatieve invloed kunnen hebben op de veiligheid en leveringszekerheid van deze leidingen. Voor windenergieontwikkelingen geldt dat deze negatieve effecten op kunnen treden als	Dank voor de toevoeging. We nemen deze nuancering over in de toelichting van het bestemmingsplan.	Naar aanleiding van deze zienswijze wordt in hoofdstuk 5 van de toelichting beschreven dat het plaatsen van opwekkingsvoorzieningen voor windenergie binnen 245 meter van een gasleiding om overleg met de leidingbeheerder vraagt. Eveneens wordt in hoofdstuk 5 van de
----	--	--	---

	opwekkingsvoorzieningen op minder dan 245 meter van gastransportleidingen geplaatst worden. Voor zonne-energie-ontwikkelingen geldt dat negatieve effecten op kunnen treden als opwekkingsvoorzieningen op minder dan 200 meter van gastransportleidingen geplaatst worden. Indiener geeft aan dat initiatieven binnen deze afstanden besproken moeten worden met de leidingbeheerder.		toelichting beschreven dat het plaatsen van opwekkingsvoorzieningen voor zonne-energie binnen 200 meter van gastransportleidingen om overleg met de leidingbeheerder vraagt. Voor het overige leidt dit onderdeel van de zienswijze niet tot wijzigingen in het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	--	--

3.23. Zienswijze 23 Particulier (gemeentelijk registratienummer: 54083)

Groenstrook

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft aan het bezwaar van Stichting Valkenburg Groen te ondersteunen inzake de aangegeven strook niet tot woongebied maar tot groen bestemmen.	De zienswijze van de Stichting Valkenburg Groen en de beantwoording daarvan worden hier als ingelast en herhaald beschouwd.	Zie voor eventuele aanpassingen de zienswijze de Stichting Valkenburg Groen in paragraaf 3.13.

Aantal woningen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener verzoekt om de oppervlakte van de groene buffer zone pro rata verder uit te breiden als het aantal woningen in het totale gebied wordt verhoogd boven het oorspronkelijk overeengekomen aantal van 5000 woningen.	De zienswijze van de Stichting Valkenburg Groen en de beantwoording daarvan worden hier als ingelast en herhaald beschouwd.	Zie voor eventuele aanpassingen de zienswijze de Stichting Valkenburg Groen in paragraaf 3.13.

Unmanned Valley

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
-----------	--------------	-------------	----------------------------

1.	Indiener verzoekt om het zoekgebied voor een eventuele permanente testzone voor Unmanned Valley volledig op het grondgebied van uw gemeente te situeren.	De zienswijze van de Stichting Valkenburg Groen en de beantwoording daarvan worden hier als ingelast en herhaald beschouwd.	Zie voor eventuele aanpassingen de zienswijze de Stichting Valkenburg Groen in paragraaf 3.13.
----	--	---	--

3.24. Zienswijze 24 Particulier (gemeentelijk registratienummer: 57084/58099)

Samenhang Valkenhorst met ruimtelijke plannen in omgeving van Valkenhorst

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener stelt allereerst dat besloten is om het Valkenburgse Meer en omgeving geen onderdeel te laten zijn van het plangebied van onderhavig bestemmingsplan. Indiener vermoedt dat dit gedaan is om in het bestemmingsplan geen rekening te hoeven houden met de (negatieve) effecten van de ontwikkeling van Valkenhorst op de omliggende gronden en om planoverstijgende effecten niet te hoeven beoordelen. Dit acht indiener strijdig met de ambities die aan de ontwikkeling van Valkenhorst ten grondslag zijn gelegd en indiener acht het in strijd met zijn belang als inwoner van de nabij gelegen Leidse woonwijk Stevenshof. Dit laatste omdat indiener van mening is dat in het ontwerpbestemmingsplan onterecht te weinig aandacht besteed wordt aan het effect van de ontwikkeling van Valkenhorst op die woonwijk. Daarbij wijst indiener in het bijzonder op de effecten van windturbines die voorzien zijn nabij het Valkenburgse meer.	Dit bestemmingsplan is bedoeld om de ontwikkeling van het woongebied Valkenhorst mogelijk te maken. Als zodanig is het bestemmingsplan inderdaad gericht op de voorziene woningbouwopgave op de gronden van de voormalige Marine Vliegkamp Valkenburg en zijn gronden buiten de plekken waar woningbouw voorzien is inderdaad geen onderdeel van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'. In dit verband wijzen wij u erop dat het bevoegd gezag beleidsruimte heeft bij het bepalen van het plangebied van een bestemmingsplan en de bestemmingen in dat gebied (zie in dit verband de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ECLI:NL:RVS:2020:376, Schipluiden). In dit geval heeft de begrenzing van het stedenbouwkundig raamwerk als basis voor de plangrens gediend. Het stedenbouwkundig raamwerk heeft geen	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		betrekking op het Valkenburgse Meer en omgeving en die gronden maken derhalve geen onderdeel uit van het bestemmingsplan. De stedenbouwkundige opzet van gronden in het plangebied en de keuzes die gemaakt zijn bij het vertalen van die opzet naar bestemmingen met bijbehorende regels zijn beschreven in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan. Dat het bestemmingsplan gericht is op de woningbouwlocatie betekent niet dat er in de toetsing van het plan geen rekening gehouden is met planoverstijgende effecten. Allereerst besteedt het MER aandacht aan zogenoemde cumulatieve effecten van de ontwikkeling van Valkenhorst in samenhang met andere projecten. Een dergelijke toetst laat de milieueffecten van Valkenhorst in breder verband zien en is in die zin te zien als een integrale effectbeoordeling. Daarnaast wordt in de toelichting en dan met name in paragraaf 5.2 van het bestemmingsplan ingegaan op de effecten van het plan op de omgeving en andersom. Voor deze effectbeoordeling is gebruik gemaakt van het MER, specifiek voor het bestemmingsplan uitgevoerde onderzoeken en expertanalyse. Er heeft bij de totstandkoming van het ontwerpbestemmingsplan dus wel degelijk onderzoek naar de planoverstijgende	
--	--	---	--

		effecten van de ontwikkeling van Valkenhorst plaatsgevonden. Omdat indiener hier later in zijn zienswijze op terugkomt, wordt er bij de samenvatting en beantwoording van die punten waar nodig dieper ingegaan op de planoverstijgende effectbeoordeling. Indiener gaat later in zijn zienswijze dieper in op de (vermeende) effecten van de windturbines. In reactie op de samenvatting van die argumenten wordt bij de beantwoording dan ook ingegaan op de relatie tussen de windturbines nabij het Valkenburgse Meer en de ontwikkeling van Valkenhorst.	
--	--	---	--

Windturbines

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener stelt dat de windturbines (nabij Valkenburgse Meer) niet acceptabel zijn en uit de stukken moeten worden verwijderd. Dit vanwege de beperkte afstand tussen de voorziene locatie van de windturbines en de Leidse woonwijk Stevenshof (circa 300 meter volgens indiener). Vanwege die beperkte afstand vreest indiener te maken te krijgen met de negatieve effecten van windturbines. Energievoorziening kan ook duurzaam verlopen door aan te sluiten op het warmtenet	De zorgt van de indiener voor negatieve effecten vanwege windturbines op de Leidsche woonwijk Stevenshof wordt begrepen. Het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' maakt op gronden in het plangebied op bepaalde plekken de opwekking en het transport van duurzame energie mogelijk. De bouwregels van het bestemmingsplan zijn echter zo vorm gegeven dat het oprichten van windturbines onmogelijk is.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	(Rotterdam/Leiden) of door een soort van alliantie te sluiten met het windmolenpark voor de kust. Indiener geeft aan dat de beoogde windturbines buiten het plangebied van Valkenhorst zijn gelegen. Volgens de MER moeten deze windturbines voorzien in duurzame energie voor Valkenhorst en leveren daarmee een onmisbare bijdrage aan de ambitie voor het opwekken van de voor dit woongebied benodigde energie. Vanuit deze achtergrond zijn deze windturbines niet los te zien van het woongebied Valkenhorst in het kader van het aspect energie en derhalve benodigd in de effectbeoordeling.	Daarnaast is het Valkenburgse Meer niet als onderdeel / plangebied opgenomen in het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'. Het bestemmingsplan voorziet niet in de realisatie van windturbines. De indiener wijst op andere duurzame vormen van energie als alternatief voor energieopwekking met windturbines. Ten aanzien van dit punt geldt dat er weliswaar energie nodig is om Valkenhorst energieneutraal te maken (bijvoorbeeld voor de warmtekoudevoorziening) maar dat niet bepaald is in het bestemmingsplan dat deze energie opgewekt moet worden met windturbines. Energie kan ook opgewekt worden met zonnepanelen en ook het alternatief dat indiener noemt kan, onder voorwaarden, mogelijk zijn. Het is dus niet zo dat de windturbines die bij het Valkenburgse Meer voorzien zijn per se gerealiseerd moeten worden om Valkenhorst energieneutraal te maken.	
2.	Indiener geeft volgende punt van kritiek aan: De regelgeving richt zich op het plangebied en levert geen mogelijkheden om bouwwerken van 120 meter op te richten, terwijl de oostzijde van het plangebied ook voorkomt in de VRM als mogelijke plek voor het oprichten van windturbines. Als men wil voldoen aan de eis dat de energiebehoefte moet worden	Zoals aangegeven worden de windturbines niet met behulp van onderhavig bestemmingsplan mogelijk gemaakt. De eventuele realisatie van de windturbines vereist een separaat ruimtelijk besluit. In dat besluit zal de locatiekeuze en –uitwerking verantwoord worden. Over dat besluit zal, te zijner tijd, op de geëigende manier participatie en overleg plaatsvinden. Nu dit	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	gerealiseerd binnen het plangebied dan is deze plek onontbeerlijk, nog los of er andere plaatsen binnen het plangebied toepasbaar zijn.	bestemmingsplan de windturbines niet mogelijk maakt is het nu niet nodig om over dat specifieke onderwerp participatie en overleg te voeren. Ten aanzien van de energiebehoefte voor Valkenhorst zijn naast windenergie verschillende duurzame energiebronnen mogelijk (zonne-energie / bodemenergie). Windenergie is dus niet de enige optie om Valkenhorst energieneutraal te maken.	
3.	Het bevreemdt indiener dat er in paragraaf 6.5 van het MER aandacht wordt besteed aan de externeveiligheidsrisico's van de zandwinning terwijl niet ingegaan wordt op vermeende risico's als gevolg van de windturbines.	In tegenstelling tot wat indiener stelt gaat paragraaf 6.5 van het MER niet in op de externeveiligheidsaspecten van de zandwinning. Dit omdat de zandwinning niet leidt tot risico's op het gebied van externe veiligheid. De eventuele windturbines maken net als het Valkenburgse Meer geen onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'. Omdat er geen windturbines mogelijk worden gemaakt met dit plan gaat het MER bij het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' ook niet in op hun externeveiligheidsaspecten.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
4.	Indiener geeft volgende punt van kritiek aan in het MER (hoofdstuk 6.9 en 9) op onderdeel natuur: - Vleermuizen, (broed)vogels en rode lijstsoorten: aangegeven wordt dat het plangebied onderdeel uitmaakt van	Het bestemmingsplan voorziet niet in de realisatie van windturbines. Om deze reden is toetsing op effect van windturbines niet onderzocht en niet van toepassing.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	vliegroue voor vleermuizen tussen de duinen en Valkenburgse Meer. Indiener geeft aan dat de invloed van windturbines niet is meegenomen in de beoordeling.	Zoals indiener aangeeft klopt het dat een aantal rodelijstsoorten in het plangebied aanwezig is, zoals de soorten die indiener noemt. De rode lijst staat echter los van de Wet natuurbescherming. Een soort kan dus beschermd worden door de Wet natuurbescherming zonder op de rode lijst te staan of andersom. Opname van een soort op de rode lijst zegt dus niets over het wel/niet wettelijk beschermd zijn van die soort. Daarnaast geldt dat als een soort op enig moment in het plangebied aangetroffen is, dit niet wil zeggen dat de soort ook (vaste) rust- of verblijfsplaatsen in het plangebied heeft. Het is de gemeente bekend dat langs het gebied van de woningbouwontwikkeling een aantal vliegroutes voor vleermuizen liggen. De invloed van het plaatsen van mogelijke windmolens op vleermuizen en andere beschermde soorten zal in de procedure voor het mogelijk maken van de windmolens verder onderzocht worden.	
5.	Indiener stelt dat in het MER (paragraaf 6.11) de effecten van de windturbines op duurzaamheid al onderzocht en beoordeeld moeten worden. Indiener vindt dat de effecten van de windturbines in een gebiedsoverstijgend bestemmingsplan beoordeeld moeten worden. Onderhavig bestemmingsplan creëert volgens indiener een onomkeerbare situatie.	Het bestemmingsplan voorziet niet in de realisatie van windturbines. Om die reden is in het bestemmingsplan of het bijbehorende MER geen onderzoek gedaan naar de effecten van de windturbines op de leefomgeving. Dergelijk onderzoek is pas aan de orde als er een besluit voorbereid wordt dat de bouw en het gebruik van de windturbines mogelijk maakt. In het MER is	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		wel geanalyseerd welk effect de windturbines op de duurzaamheid van Valkenhorst hebben. Bij het maken van een bestemmingsplan is het bevoegd gezag vrij in zijn keuze voor een plangebied. Wij richten ons nu op het mogelijk maken van de ontwikkeling van 'Woongebied Valkenhorst'. Voor deze woningbouwontwikkeling is het realiseren van de windturbines niet nodig. Om die reden delen wij indieners standpunt dat een gebiedsoverstijgend bestemmingsplan ten behoeve van de windturbines en de woningbouwontwikkeling gemaakt moet worden niet. Als de windturbines op termijn met een separaat besluit mogelijk gemaakt worden, dan moet rekening gehouden worden met de op dat moment bestaande planologische situatie. Dat betekent dat als het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' dan is vastgesteld, er bij de plaatsing van de windturbines uitgegaan moet worden van een passende afstand tussen dit woongebied en de windturbines. Op eenzelfde manier moet rekening gehouden worden met een passende afstand ten opzichte van de woonwijk Stevenshof.	
6.	Indiener stelt dat in het MER (hoofdstuk 7) de effecten van de windturbines op hinder en gezondheid niet zijn meegewogen.	Het bestemmingsplan voorziet niet in de realisatie van windturbines. Om die reden is in het bestemmingsplan of het bijbehorende	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging

		MER geen onderzoek gedaan naar de effecten van de windturbines op de leefomgeving. In de gevoeligheidsanalyse is het effect van windturbines voor Valkenhorst wel beoordeeld. Effecten op andere woongebieden dienen onderzocht te worden bij verdere uitwerking van de plannen voor de windturbines.	van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
--	--	---	--

Toelichting van bestemmingsplan

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft volgende punt van kritiek aan: Artikel 5.2.6 is op verzoek van de Provincie toegepast om windturbines mogelijk te maken. Hiermee wordt sterk voorgesorteerd op mogelijk toekomstige procedures en wordt er nu al vanuit gegaan dat door de aanwezigheid van bestaande woningen in dit gebied, plaatsing van de windturbines zonder meer mogelijk is. Dit lijkt de indiener voorbarig en mogelijk de reden dat het effect van de windturbines niet in het akoestische onderzoek is meegenomen.	Waar indiener artikel 5.2.6 schrijft, bedoelt hij paragraaf 5.2.6. Deze paragraaf in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan gaat over externe veiligheid. Om te toetsen of het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst' niet evident onuitvoerbaar is, zijn de voor de ontwikkeling relevante externeveiligheidsaspecten getoetst in een specifiek onderzoek (bijlage 5 bij de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan). Paragraaf 5.2.6 vat dit onderzoek samen. De conclusie is dat externe veiligheid het realiseren van Valkenhorst niet belemmert en dat Valkenhorst zelf niet leidt tot onevenredig grote risico's voor de omgeving. Conform de gemeentelijke richtlijnen wordt in ieder bestemmingsplan een toetsing aan het	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		aspect externe veiligheid opgenomen. Het is nadrukkelijk niet zo dat deze paragraaf opgenomen is op verzoek/aanwijzing van de provincie. Het opstellen van een paragraaf over externe veiligheid is immers gebruikelijk in de bestemmingsplannen van de gemeente Katwijk. In paragraaf 5.2.6 van het ontwerpbestemmingsplan staat duidelijk dat de windturbines nabij het Valkenburgse Meer door middel van een separate procedure mogelijk gemaakt worden. Vanwege de afstand tot de voorziene locatie van de windturbines en de afstand tussen die locatie en reeds bestaande woningen is er op het gebied van externe veiligheid geen sprake van belemmeringen voor de realisatie van de windturbines als gevolg van de ontwikkeling van Valkenhorst. Deze toets gaat specifiek over externe veiligheid en niet, zoals indiener ook constateert, over geluid. Als het plan voor de windturbines concreter wordt moet in de separate procedure nader onderzocht worden hoe de windturbines gelet op de planologische en milieuhygiënische aspecten ingepast kunnen worden in de omgeving.	
2.	Indiener geeft volgende punt van kritiek aan: Bijlage 3 toelichting: in het Kwaliteitsboek wordt het ambitieniveau energie benadrukt met name een verwijzing naar de windturbines, die echter in alle stukken en visies buiten het plangebied	In het kwaliteitsboek staat nadrukkelijk dat energie voor Valkenhorst <i>waarschijnlijk</i> met behulp van windturbines opgewekt zal worden. Dit geeft al aan dat andere vormen van energieopwekking toepassing evenwel	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	zijn gesitueerd en daarbij het huidige plan onrechtmatig overstijgt.	ook mogelijk is. Het is dus niet zo dat het kwaliteitsboek voorsorteert op <i>alleen</i> het realiseren van windturbines.	
3.	Indiener geeft volgende punt van kritiek aan: Bijlage 8 toelichting: In de natuurtoets wordt het effect van windturbines op natuur (rode lichten en draaien van turbinebladen) niet behandeld. Indiener wijst op de aanwezigheid van natuurwaarden (weidegebieden, bossen en beschermde soorten al dan niet met foerageergebied) in gebieden ten westen van de A44. Volgens indiener is ten onrechte het effect van de windturbines op deze natuurwaarden niet onderzocht. Indiener heeft namelijk de indruk dat bij de effectbeoordeling niet verder is gekeken dan de gemeentegrens van Katwijk. In aanvulling op het voorgaande wijst indiener ook op het risico op verwonding/de dood van beschermde vogels als gevolg van de windturbines. Indiener voorziet door plaatsing van de windturbines ook een belemmering voor de bereikbaarheid van de groencorridor langs de RijnlandRoute voor vogels.	Het bestemmingsplan voorziet niet in de realisatie van windturbines. Om die reden is in het bestemmingsplan of het bijbehorende MER geen onderzoek gedaan naar de effecten van de windturbines op de leefomgeving. Dergelijk onderzoek is pas aan de orde als er een besluit voorbereid wordt dat de bouw en het gebruik van de windturbines mogelijk maakt.	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
4.	Indiener geeft volgende punt van kritiek aan: Bijlage 11 toelichting: Akoestisch onderzoek. In het akoestisch onderzoek wordt geen aandacht	Het bestemmingsplan voorziet niet in de realisatie van windturbines. Om die reden is in het bestemmingsplan of het bijbehorende	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging

	besteed aan de windturbines, alleen het weggeluid beoordeeld. Dus ook niet cumulatief. Indiener vindt dit onterecht omdat de gemeente Katwijk zich volgens hem verbonden heeft aan de realisatie van de windturbines. Daarom moet de gemeente in onderhavige bestemmingsplanprocedure de windturbines opnemen en onderzoek doen naar hun geluidseffect.	MER geen onderzoek gedaan naar de effecten van de windturbines op de leefomgeving. Dergelijk onderzoek is pas aan de orde als er een besluit voorbereid wordt dat de bouw en het gebruik van de windturbines mogelijk maakt. Gezien de afstand (ca 1 km) zijn geluideffecten op Valkenhorst niet te verwachten, cumulatie is dan ook niet aan de orde.	van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
5.	Indiener geeft voor Bijlage 18 (Samenvatting en beantwoording vooroverleg) aan dat de gemeente Leiden hiervoor niet is benaderd. Ook hebben de bewoners van de Stevenshof geen inspraak gehad. Indiener verkeert in de indruk dat de gemeente Katwijk de ontwikkeling buiten de gemeentegrenzen negeert.	De gemeente Leiden is door de gemeente Katwijk betrokken bij het vooroverleg. Het vooroverleg heeft plaatsgevonden met de partners zoals opgenomen in bijlage 18. Daarnaast is het plan ook toegestuurd aan de gemeente Leiden en andere buurgemeenten. De gemeente Leiden heeft geen formele vooroverlegreactie gegeven, maar heeft informeel gereageerd op het de regionale ambities en samenwerkingsvoornemens. Inspraak vindt plaats op basis van een zogenoemd voorontwerpbestemmingsplan. Dit is een vrijwillige en vormvrije stap in een bestemmingsplanprocedure. De Wet ruimtelijke ordening bepaalt namelijk niet dat het verplicht is om een voorontwerpbestemmingsplan te publiceren en open te stellen voor inspraak. Wel heeft het stedenbouwkundig raamwerk waarop het ontwerpbestemmingsplan is gebaseerd	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		een inspraakprocedure doorlopen. De eerste formele en verplichte stap in de bestemmingsplanprocedure is de publicatie van het ontwerpbestemmingsplan. Tegen dat ontwerpbestemmingsplan kan eenieder een zienswijze indienen. Indien er heeft van die mogelijkheid gebruik gemaakt. Omdat er geen voorontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd, is er geen inspraakmogelijkheid geboden. Zoals aangegeven mag het bevoegd gezag deze keuzes maken. We hebben regelmatig informeel overleg met gemeente Leiden over raakvlakken, grensgebieden en samenwerking. ook met Wassenaar (groene zone) en met Oegstgeest.	
6.	Indiener geeft volgende punt van kritiek aan: Reactie provincie 15 oktober 2020 op vooroverleg: "Het provinciale Omgevingsbeleid biedt, rondom het ten zuidoosten van het plangebied gelegen Valkenburgse Meer, de mogelijkheid voor het oprichten van windturbines. De provincie verwacht van de betrokken gemeenten dat het plaatsen van windturbines op deze locaties windenergie mogelijk wordt gemaakt. Gezien het gegeven dat dit een aangrenzend plangebied is, is hier nog een	De reactie van de provincie Zuid-Holland van 15 oktober 2020 is door de gemeente Katwijk beantwoord door aan te geven dat het bestemmingsplan niet voorziet in de realisatie van windturbines. Om deze reden is toetsing op effect van windturbines niet onderzocht en niet van toepassing. Indiener geeft aan dat de windturbines opgenomen dienen te worden in één bestemmingsplan. De windturbines zullen mogelijk gemaakt worden in een separate (navolgende) procedure. In deze procedure	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	nadere toelichting nodig van de mogelijke effecten dat dit voorontwerpbestemmingsplan heeft op de mogelijkheid tot realiseren van windturbines om het Valkenburgse Meer." Indiener stelt dat op basis hiervan het bestemmingsplan niet voldoende onderzocht is.	zullen de (milieu)effecten van de windturbines inzichtelijk worden gemaakt.	
--	---	---	--

MER, anders dan windturbines

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener geeft volgende punt van kritiek aan in het MER op onderdeel geluid: Indiener stelt dat voor woningbouw langs de Wassenaarsche Watering akoestisch onderzoek (industrielawaai) uitgevoerd dient te worden als gevolg van zandwinning in het Valkenburgse Meer.	In de toelichting (paragraaf 5.2.2) van het ontwerpbestemmingsplan is onderbouwd dat de afstand van het zandwinningbedrijf tot de plangrens voldoende is om te voldoen aan de richtafstanden voor bedrijven en milieuzonering en de daarbij behorende afstand voor (industrie)geluid. Verder is reeds in het ontwerpbestemmingsplan een bepaling opgenomen (artikel 33.2) die verplicht tot het uitvoeren van Industrielawaai-onderzoek in het geval van woningbouwontwikkelingen nabij (bijvoorbeeld) de hangaarzone. Het bestemmingsplan borgt daarmee al dat het onderzoek waar indiener op wijst uitgevoerd wordt.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Indiener meent dat het MER in paragraaf 6.9 stelt dat er geen sprake is van een directe binding van het plangebied met natuurgebieden, Natura 2000-gebieden of andere beschermde gebieden	Het klopt niet dat het plangebied geen binding heeft met beschermde gebieden. Er ligt immers Natuurnetwerk Nederland in het plangebied. Dit is te zien op figuur 6.47 in	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	op een afstand van minder dan 5,5 kilometer van het plangebied. Indien er wordt aangegeven dat het MER beschrijft dat het Valkenburgse Meer een functie heeft.	paragraaf 6.9 van het MER dat bij het ontwerpbestemmingsplan gevoegd is. Er liggen geen (delen van) Natura 2000-gebieden in het plangebied. Maar nabij het plangebied en op kortere afstand dan 5,5 kilometer ligt wel het Natura 2000-gebied 'Meijendel en Berkheide'. In het MER staat onder figuur 6.47 duidelijk dat het dichtstbijzijnde beschermde belangrijke weidevogelgebied op een afstand van 5,5 kilometer van het plangebied ligt. Vanwege die afstand geluid- of lichtverstoring door (de ontwikkeling van) het plangebied op de weidevogelgebied op voorhand uit te sluiten. Voor het overige gaat het MER in paragraaf 6.9 in op de effecten van de ontwikkeling van Valkenhorst op de overige beschermde gebieden. Uit die effectbeoordeling volgt dat er met inachtneming van spelregels sprake is van neutrale of beperkt negatieve effecten op natuurwaarden. Die beperkte negatieve effecten kunnen verder gemitigeerd worden. Derhalve is er geen sprake van onevenredig nadelig effecten van het voornemen op de natuurwaarden. Het Valkenburgse Meer heeft inderdaad een functie, meerdere zelfs. Het meer wordt onder andere gebruikt voor zandwinning en recreatie. Indien er wordt aangegeven dat het MER en die paragraaf gaat over flora en fauna. Op figuur 6.47 in die paragraaf is te	
--	---	---	--

		zien dat een deel van de oevers van het Valkenburgse meer onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland. Dit impliceert dat het Valkenburgse meer ook een natuurfunctie heeft.	
3.	Indiener heeft vragen bij een uitspraak in het MER over de ontwikkeling van een stiltegebied in de groene zone tussen Katwijk en Wassenaar (hoofdstuk 9.2 van MER). Indiener is van mening dat de geluideffecten van de zandwinning nog nader onderzocht moeten worden. Nu het volgens indiener ook zo is dat nog geen inzicht gegeven kan worden in de geluidbelasting van de voorziene windturbines is het aanwijzen van een stiltegebied voorbarig en onvoldoende onderbouwd.	Indiener wijst op een optimaliserende maatregel in het MER. Dit soort maatregelen zijn niet essentieel om belangrijk nadelige milieueffecten te voorkomen, maar zijn bedoeld om de kwaliteit van Valkenhorst en omgeving verder te vergroten. Het MER spreekt ook duidelijk van het eventueel aanwijzen van een officieus stiltegebied: een gebied waar het relatief gezien rustiger is dan in de rest van Valkenhorst en omgeving. De zandwinning in/aan het Valkenburgse Meer is een bedrijfsactiviteit in milieucategorie 4.1. De richtafstand voor dergelijke activiteiten (afstand tot waar geluid-, geur-, stofeffecten, etc. merkbaar zijn) is 200 meter. De afstand tussen de bestemming 'Bedrijf - Zandwinning' in het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied 2015' van de gemeente Wassenaar (de planologische titel voor de zandwinning) en de plek waar de groene zone voorzien is bedraagt meer dan 200 meter. Aangezien het MER stelt dat het officiële stiltegebied op een willekeurige plek in de groene zone gerealiseerd kan worden, kan de afstand tussen de zandwinning en het stiltegebied	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		gemakkelijk groter worden dan 200 meter. Er is dus, als er een stiltegebied aangewezen wordt, geen geluidseffect te verwachten van de zandwinning. Voor de windturbines geldt dat zij in een separate procedure mogelijk worden gemaakt. In die procedure kan bezien worden of er sprake is van geluideffecten op het eventueel aan te wijzen stiltegebied en kan daar een afweging over worden gemaakt. Nogmaals zij benadrukt dat hier sprake is van een officieus stiltegebied dat als optimaliserende maatregel ontwikkeld kan worden. Er hoeft dus geen toets van het geluideffect van de windturbines op dit stiltegebied plaats te vinden zoals dat wel zou moeten als er sprake is van een door de provincie aangewezen stiltegebied. Er ook niet voldaan te worden aan de regels die de provincie aan stiltegebieden stelt. Het gaat hier puur om het ontwikkelen van een plek die ten opzichte van de omgeving bezien rustiger/stiller is. Vanwege de afstand tussen de voorziene locatie van de windturbines en de groene zone kan niet op voorhand worden ingezien dat het geluidseffect van de windturbines zodanig groot is dat er geen sprake meer zal zijn van deze relatieve rust.	
4.	Indiener geeft aan dat zonder de windturbines onvoldoende energie wordt opgewekt om Valkenhorst te voorzien in de verwachte energiebehoefte. Indiener stelt dat de ontwikkeling van het Valkenburgse Meer dus	Het bestemmingsplan voorziet niet in de realisatie van windturbines. Om die reden is in het bestemmingsplan of het bijbehorende MER geen onderzoek gedaan naar de	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	onmisbaar is voor de energieopwekking woongebied Valkenhorst en dat woongebied Valkenhorst niet los in procedure kan worden gebracht zonder het onmisbare deel Valkenburgse Meer.	effecten van de windturbines op de leefomgeving. De doelstelling om Valkenhorst energieneutraal te maken is niet enkel afhankelijk van windenergie. In het bestemmingsplan is dan ook niet bepaald dat deze energie opgewekt moet worden met windturbines. Energie kan ook opgewekt worden met zonnepanelen en of WKO. Het is dus niet zo dat de windturbines die bij het Valkenburgse Meer voorzien zijn per se gerealiseerd moeten worden om Valkenhorst energieneutraal te maken.	
5.	De uitspraak dat de windturbines die zijn gelegen aan de zuidoostzijde van het plangebied, geen hinder door slagschaduw veroorzaken voor de woningen aan de oostzijde van het plangebied (Stevenshof), lijkt de indiener zeker voor de meest zuid gelegen windturbine een voorbarige en ongefundeerde conclusie, welke zeker niet onderbouwd kan worden.	Indiener wijst in paragraaf 9.3 op een beoordeling in het MER die gaat over het effect van de windturbines op Valkenhorst en probeert dit te koppelen aan de effecten op Stevenshof. De effecten op Stevenshof worden niet gebagatelliseerd in het MER. In het MER staat duidelijk dat de effecten van de windturbines in de daarvoor te doorlopen procedure nader beoordeeld moeten worden waarbij het effect in de gehele omgeving beoordeeld moet worden. Dit geldt onder meer voor het aspect geluid. Waar indiener stelt dat de windturbines geen slagschaduw veroorzaken voor woningen in Stevenshof geldt nadrukkelijk dat dit niet zo in het MER staat. In het MER staat dat gelet op de locatie van de windturbines ten opzichte van de positie van	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		de zon en Valkenhorst slagschaduw op Valkenhorst niet te verwachten is. Het MER beveelt nader onderzoek aan naar slagschaduw in het kassengebied tussen Valkenhorst en het Valkenburgse meer. Omdat de wijk Stevenshof aan de andere kant van de windturbines ligt ten opzichte van Valkenhorst zal, bij de procedure voor de windturbines, slagschaduwonderzoek plaats moeten vinden. De windturbines staan immers tussen de zon (aan de westelijke hemel) en Stevenshof en kunnen mogelijk slagschaduw veroorzaken. Dit is niet iets dat het MER ontkent. Los daarvan staat in het MER ook duidelijk dat slagschaduw voorkomen kan worden door windturbines uit te rusten met een stilstandvoorziening.	
6.	Indiener geeft aan dat in het MER (hoofdstuk 10.2) alleen een beoordeling is gegeven binnen de plangrenzen. Indiener geeft aan dat ook de gebieden buiten de plangrenzen (Valkenburgse Meer en de Stevenshof) in ogenschouw genomen dienen te worden. Specifiek geeft de indiener de locatie waar de windturbines nabij het Valkenburgse Meer komen aan.	Bij het maken van een bestemmingsplan is het bevoegd gezag vrij in zijn keuze voor een plangebied. Wij richten ons nu op het mogelijk maken van de ontwikkeling van 'Woongebied Valkenhorst'. Omdat wij ons specifiek richten op de ontwikkeling van een woongebied worden er in onderhavig bestemmingsplan geen windturbines mogelijk gemaakt.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

3.25 Zienswijze 25 Unmanned Valley (gemeentelijk registratienummer: 58424)

Deze zienwijze is op 3 december 2021 schriftelijk ingetrokken door indiener.

3.26 Zienswijze 26 Stichting Duinbehoud (gemeentelijk registratienummer: 58425)

Drones

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener dient mede namens Stichting Berkheide Coepelduynen en de Milieufederatie Zuid-Holland een zienwijze in die inhoudelijk overeenkomt met die van Wösten Juridisch Advies namens Mobilisation for the Environment (gemeentelijk registratienummer 57534).	De zienwijze van Wösten Juridisch Advies namens Mobilisation for the Environment wordt hier als ingelast en herhaald beschouwd. Voor de beantwoording van deze zienwijze wordt verwezen naar paragraaf 3.16.	Zie voor eventuele aanpassingen de zienwijze in paragraaf 3.16.
2.	In aanvulling op het gestelde onder 1. betreft indiener het dat de voorstellen die hij de afgelopen 14 jaar samen met de Stichting Berkheide Coepelduynen en de Milieufederatie Zuid-Holland op bestuurlijk niveau gedaan heeft niet vertaald zijn in het ontwerpbestemmingsplan.	De gemeente is niet bekend met bestuurlijke afspraken waarmee rekening gehouden dient te worden in het bestemmingsplan. De voorstellen van indiener worden ter kennisgeving aangenomen.	Dit onderdeel van de zienwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	In aanvulling op het gestelde onder 1 bestrijdt indiener de passende beoordeling voor zover die beschrijft dat er sprake zal zijn van een vermindering van de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied 'Meijendel & Berkheide'.	Uit de berekening blijkt dat de toename van stikstofdepositie minder dan 0,00 mol per hectare per jaar (zie onderzoek stikstof dat als bijlage is toegevoegd bij de toelichting van het bestemmingsplan).	Dit onderdeel van de zienwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
4.	Wederom in aanvulling op het gestelde onder 1 stelt indiener dat in de stikstofberekeningen het gemotoriseerd verkeer in de nieuwe wijk buiten beschouwing gelaten lijkt te zijn.	Het gestelde van de indiener is niet correct (zie onderzoek stikstof dat als bijlage is toegevoegd bij de toelichting van het bestemmingsplan).	Dit onderdeel van de zienwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

5.	Indiener vult punt 1 nogmaals aan en stelt dat Stichting Duinbehoud, Stichting Berkheide Coepelduynen en de Milieufederatie Zuid-Holland voorstellen hebben gedaan om tot een goede zonering te komen. Indiener is van mening dat er te weinig zekerheid is dat die zonering en eventuele andere mitigerende maatregelen uitgevoerd worden. Indiener vindt dat de uitvoering van deze mitigerende maatregelen nodig is om een uitvoerbaar bestemmingsplan vast te kunnen stellen en vindt dat uitvoering van die maatregelen op korte termijn geborgd moet worden.	Dit bestemmingsplan is geen regulier bestemmingsplan. Waar een regulier bestemmingsplan zijn grondslag vindt in de Wet ruimtelijke ordening, zijn op dit bestemmingsplan ook de mogelijkheden uit het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet van toepassing. Dat maakt dit bestemmingsplan een zogenaamd bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Van een dergelijk bestemmingsplan hoeft bij vaststelling niet aangetoond te worden dat het bestemmingsplan uitvoerbaar is. In plaats daarvan moet aangetoond worden dat een bestemmingsplan niet evident onuitvoerbaar is. Concreet betekent dit dat nog niet tot op detailniveau beschreven hoeft te worden hoe een functie gerealiseerd hoeft te worden. In de passende beoordeling die bij het bestemmingsplan gevoegd is, zijn maatregelen onderzocht waarmee de recreatiedruk beperkt kan worden. Die recreatiedruk is overigens een bestaand gegeven en niet als zodanig geheel te wijten aan de ontwikkeling van het plangebied. Op grond van het beheerplan voor het Natura 2000-gebied kunnen dergelijke maatregelen uitgevoerd worden.	In de passende beoordeling bij het bestemmingsplan zijn maatregelen ter beperking van de recreatiedruk benoemd. Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
6.	Tot slot en wederom in aanvulling op het gestelde onder 1 wijst indiener dat de voorgenomen verwijdering van het helofytenfilter ook betekent dat zeer bijzondere	Het helofytenfilter is door de provincie niet aangewezen als beschermde natuur. Compensatie als het filter verdwijnt is daarmee geen juridisch vereiste.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	natuur verloren gaat. Indiener is van mening dat die natuur in ieder geval gecompenseerd moet worden en kan niet in het ontwerpbestemmingsplan vinden hoe die compensatie plaats gaat vinden. Indiener wijst er daarbij op dat in het ontwerpbestemmingsplan beschreven is dat er natuurcompensatie plaats kan vinden in de groene zone maar vindt dat deze compensatie een concreet plan vereist dat vastleg hoe, waar en door wie de natuurcompensatie uitgevoerd wordt.	Voorafgaande aan werkzaamheden / ingrepen aan het helofytenfilter dient een natuurtoets uitgevoerd te worden. Op basis van deze natuurtoets worden voor eventueel aanwezige beschermde soorten passende maatregelen genomen en /of compensatievereisten benoemd. Dit plan heeft geen ruimtebeslag op beschermde natuur. Compensatie is daarmee niet nodig. De mogelijkheid tot compensatie in de groene zone is een algemene mogelijkheid om de natuur nog verder te versterken. Voor er compensatie plaatsvindt wordt hier uiteraard een concreet plan voor gemaakt dat bepaalt hoe, waar en door wie de compensatie plaatsvindt.	
--	---	--	--

3.27 Zienswijze 27 Wijkraad Stevenshof (gemeentelijk registratienummer: 57112/58485)

Plangebied en windturbines

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener dient een zienswijze in tegen het ontwerpbestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst', de bijbehorende milieueffectrapportage en de beleidsregels die uitleg geven aan onderdelen van het ontwerpbestemmingsplan ('Beleidsregels Woongebied Valkenhorst').	Het bestemmingsplan voorziet niet in de realisatie van windturbines. Om die reden is in het bestemmingsplan of het bijbehorende MER geen onderzoek gedaan naar de effecten van de windturbines op de leefomgeving. Dergelijk onderzoek is pas aan de orde als er een besluit voorbereid wordt	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	Indiener vreest voor een verslechtering van de fysieke leefomgeving ter plaatse van de Leidse woonwijk Stevenshof. Deze verslechtering treedt volgens indiener op als er windturbines nabij het Valkenburgse Meer, op circa 300 meter afstand van de wijk Stevenshof, gerealiseerd worden.	dat de bouw en het gebruik van de windturbines mogelijk maakt. Bij het maken van een bestemmingsplan is het bevoegd gezag vrij in zijn keuze voor een plangebied. Wij richten ons nu op het mogelijk maken van de ontwikkeling van 'Woongebied Valkenhorst'. Voor deze woningbouwontwikkeling is het realiseren van de windturbines niet nodig. Het bestemmingsplan maakt op gronden in het plangebied op bepaalde plekken de opwekking en het transport van duurzame energie mogelijk. De bouwregels van het bestemmingsplan zijn echter zo vorm gegeven dat het oprichten van windturbines onmogelijk is. Dit benadrukt nogmaals dat de windturbines geen onderdeel zijn van onderhavig bestemmingsplan. Als er windturbines nabij Stevenshof opgericht worden, kan dit inderdaad negatieve effecten op de woonwijk hebben. Nogmaals geldt dat dit bestemmingsplan daar niet in voorziet en dat in onderzoek ten behoeve van een separaat besluit dat de bouw en het gebruik van de windturbines mogelijk maakt onder meer ingegaan moet worden op de effecten van de windturbines op Stevenshof.	
--	---	---	--

2.	Indiener is van mening dat de berekeningen in het MER laten zien dat realisatie van de onder 1. genoemde windturbines noodzakelijk is om Valkenhorst volledig energieneutraal te maken. Aldus zijn de windturbines in de ogen van indiener onlosmakelijk verbonden met de uitvoerbaarheid van onderhavig bestemmingsplan. Om die reden moeten de windturbines volgens indiener opgenomen worden in het plangebied. Nu een juridisch planologisch kader voor de windturbines ontbreekt en zij buiten het plangebied van onderhavig bestemmingsplannen liggen, is er volgens indiener te weinig borging van de (economische) uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Indiener acht het ontwerpbestemmingsplan daarom strijdig met een goede ruimtelijke ordening. Daarbij stelt indiener dat de raad, bij eventuele vaststelling, handelt in strijd met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht volgens welk immers de raad bij de voorbereiding van een besluit de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen alsmede de uitkomsten van het daarvoor verrichte onderzoek vergaart.	Wij benadrukken nogmaals dat de windturbines of de gronden rondom het Valkenburgse Meer geen onderdeel zijn van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'. Ten aanzien van de energiebehoefte voor Valkenhorst zijn naast windenergie verschillende duurzame energiebronnen mogelijk (zonne-energie / bodemenergie). Windenergie is dus niet per se noodzakelijk om Valkenhorst energieneutraal te maken. Dit is een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Het gaat hier niet om een goede ruimtelijke ordening, maar om een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en om het ontwikkelen en behouden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving. Daarnaast moet aangetoond worden dat een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte niet-evident onuitvoerbaar is. Dit is een andere toets dan de uitvoerbaarheidstoets uit het Bro: die beschrijft immers dat aangetoond moet worden dat een bestemmingsplan binnen 10 jaar gerealiseerd kan worden. In dit geval moet aangetoond worden dat het niet onmogelijk is om de ontwikkeling te realiseren. Dat is het geval nu de benodigde (hulp)energie voor Valkenhorst ook op andere duurzame manieren dan met windturbines opgewekt kan worden. Dit	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
-----------	--	---	--

		blijkt ook uit het MER, dat noemt immers de windturbines als mogelijke opwekkingsvorm en niet als de enige opwekkingsvorm.	
--	--	--	--

Effectbeoordeling windturbines in MER

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener is van mening dat anders dan in het MER staat de windturbines geen autonome ontwikkeling zijn. Volgens indiener zijn de windturbines onlosmakelijk verbonden met de ontwikkeling van Valkenhorst. Daarom vindt indiener dat in het MER de gevolgen van de windturbines en alternatieven voor die windturbines breder en diepgaander geanalyseerd moeten worden. Indiener wijst er in het bijzonder op dat door de windturbines als autonoom raakvlakproject te beschouwen er geen volledige beoordeling van het effect van de windturbines op Stevenshof plaatsvindt. Indiener acht de effectbeoordeling onvolledig. Daarnaast vindt indiener dat het MER bij voorbaat uitgaat van de realisatie van windturbines en er geen alternatieve maatregelen onderzocht zijn waarmee de relevante duurzaamheidsdoelstelling ook behaald kan worden.	Er bestaan reeds lange tijd plannen voor de ontwikkeling van deze windturbines. Voor de ontwikkeling van Valkenhorst zijn windturbines niet per se nodig. Wel bieden zij, als ze gerealiseerd worden, kansen voor de verduurzaming van Valkenhorst. De windturbines worden daarnaast niet mogelijk gemaakt door dit bestemmingsplan. Om deze redenen zijn zij terecht als autonoom raakvlakproject beschouwd. Dit bestemmingsplan is alleen gericht op Valkenhorst. Dat verklaart de aandacht voor het effect van de windturbines op Valkenhorst en de beperkte aandacht voor de effectbeoordeling op Stevenshof. Omdat er wel sprake is van een autonoom raakvlakproject is in dit verband de effectbeoordeling niet onvolledig. Nogmaals zij opgemerkt dat het MER duidelijk aangeeft dat windturbines een mogelijkheid zijn om duurzame energie op te wekken voor Valkenhorst, maar ook aan toont dat andere vormen van opwekking	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		ook toegepast kunnen worden. Er is dus wel degelijk gekeken naar alternatieven voor de ontwikkeling van windturbines.	
2.	Onder verwijzing naar de 'Beleidsregels Woongebied Valkenhorst' stelt indiener dat onvoldoende onderbouwd is hoe de splitsing in 'hulpenergie' voor de warmtevoorziening en andere vormen van energieverbruik tot stand is gekomen. Indiener vindt ook dat ten onrechte niet onderbouwd wordt waarom er sprake is van een voorkeur voor energieopwekking in de directe omgeving.	Ambitie is een energieneutrale wijk. Dat betekent dat de wijk de eigen behoefte aan energie (gebouwgebonden en openbaar gebied, met uitzondering van mobiliteit) zelf duurzaam opwekt. Berekend is wat de totale energiebehoefte is en wat de mogelijkheden zijn voor opwekking in het woongebied. Daaruit rest nog een verschil. De verdeling in verschillende vormen van energie is vooral bedoeld als duiding van de omvang van het tekort. Dit heeft voor de beleidsregel geen bijzonder betekenis. De betreffende omschrijving in de toelichting van de beleidsregels is aangepast. De voorkeur voor aanvullende opwekking in de wijk of in de directe omgeving wordt ingegeven door de ambitie voor energieneutraliteit en de mogelijkheid om een directe relatie te kunnen leggen tussen herkomst en bestemming.	De beleidsregel 'Duurzaamheid' is op dit punt gewijzigd onder paragraaf 4.1. Toegevoegd is: <i>De ambitie is om 'Woongebied Valkenhorst' te ontwikkelen tot een energieneutrale wijk. Dat betekent dat de wijk de eigen energiebehoefte (grondgebonden en openbaar gebied, met uitzondering van mobiliteit) zelf opwekt. Ten behoeve van de planvorming is de totale energiebehoefte van de nieuwe wijk berekend. Eveneens is bepaald hoe veel energie in het in het plangebied opgewekt kan worden. Hiermee is beoogd de omvang van de energiestromen en het totale energiegebruik in relatie tot het – verbruik te bepalen.</i> Voor het overige geeft dit onderdeel van de zienswijze geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan of het MER.

Gebrek aan transparantie ontwikkeling VRM-locatie

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
-----------	--------------	-------------	----------------------------

1.	Indiener vindt dat in het MER onvoldoende duidelijk wordt hoe lang de plannen voor windturbines nabij het Valkenburgse Meer al in ontwikkeling zijn. Indiener vindt dat er sprake is van een onvolledige weergave van feiten nu het zoekgebied voor windturbines in het MER kleiner is dan het zoekgebied uit de Visie Ruimte en Mobiliteit van de provincie Zuid-Holland. De Wijkraad wijst op het ontbreken van transparantie m.b.t. de afwijking in het bestemmingsplan t.p.v. de overlap van het plangebied met de 'VRM-locatie' (Visie Ruimte en Mobiliteit van de provincie Zuid-Holland) aan het Valkenburgs Meer en daarop aansluitend het ontbreken van transparantie m.b.t. de in de MER aangegeven locaties voor windturbines op de oostoever van het Valkenburgs Meer. Omdat de uitwerking van de VRM-locatie aan het Valkenburgs Meer vooralsnog in een 'black box' plaats vindt zonder enige vorm van informatie of participatie is het voorbarig om de plannen aan voor windturbines de oostzijde van het Valkenburgs Meer als een autonome ontwikkeling te beschouwen.	De windturbines maken geen onderdeel uit van het planvoornemen van het MER. Dit valt buiten de ontwikkeling van Valkenhorst. In het MER is op hoofdlijnen onderzocht wat de invloed van windturbines op het plangebied van Valkenhorst kan zijn. Het MER is niet als autonome ontwikkeling beschouwd, omdat hiervoor nog een besluit genomen moet worden. Bij dit besluit worden de effecten van windturbines op de omgeving onderzocht en beoordeeld. Bij dit besluit wordt ook de definitieve locaties van de windturbines bepaald.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Indiener wijst op een overlap tussen het zoekgebied voor windturbines uit de Visie Ruimte en Mobiliteit en het plangebied voor onderhavig bestemmingsplan. Krachtens de bouwregels van dat bestemmingsplan zijn in dit overlapgebied geen windturbines toegestaan. Indiener acht dit strijdig met de Visie Ruimte en Mobiliteit.	Het gaat niet om zoekgebieden, maar om een totale hoeveelheid opwekking op een locatie. Daar wordt met het zoekgebied zoals dat in het MER weergegeven is (en waarvan realisatie niet mogelijk gemaakt wordt door het ontwerpbestemmingsplan) aan voldaan. Om die reden hoeft niet het hele zoekgebied gevrijwaard te worden. Er is geen sprake van strijdigheid met de VRM.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

3.	Verder stelt indiener dat de gemeente Katwijk zich geïmmiteerd heeft aan de ontwikkeling van windturbines nabij het Valkenburgse Meer zoals de Visie Ruimte en Mobiliteit die voorziet. Indiener vindt dat de gemeente onvoldoende duidelijk maakt waarom die windturbines aan de oostkant van het Valkenburgse Meer moeten komen en niet bijvoorbeeld aan de westkant van het meer. Verder wijst indiener op het tot nu toe uitblijven van mogelijkheden tot participatie of overleg met belanghebbenden over de ontwikkeling van de windturbines op de oostelijke oever van het Valkenburgse Meer. Indiener acht dit strijdig met artikel 3.6 van de Algemene wet bestuursrecht. Het ontbreken van transparantie over de ontwikkeling van de windturbines maakt het volgens indiener onmogelijk om hen als autonoom raakvlakproject te beschouwen.	Zoals aangegeven worden de windturbines niet met behulp van onderhavig bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Eventuele realisatie van de windturbines vereist een separaat ruimtelijk besluit. In dat besluit zal de locatiekeuze en –uitwerking verantwoord worden. Over dat besluit zal, te zijner tijd, op de geëigende manier participatie en overleg plaatsvinden. Nu dit bestemmingsplan de windturbines niet mogelijk maakt is het onnodig om over dat specifieke onderwerp participatie en overleg te voeren. Wij wijzen erop dat in de in juli 2014 vaststelde visie Ruimte en Mobiliteit van de provincie Zuid-Holland de ontwikkeling van deze windturbines al voorzien was, die visie wees namelijk een zoekgebied voor windturbines aan de noordoostkant van het Valkenburgse Meer aan. Sindsdien is het realiseren van deze windturbines steeds opgenomen in het provinciaal beleid. Tegen ontwerpversies van zowel de Visie Ruimte en Mobiliteit als tegen opvolgende beleidsdocumenten konden zienschwijzen ingediend worden. Verder is de ontwikkeling van de windturbines ook voorzien in het masterplan voor de locatie Valkenburg (2013) en het energieprogramma 2015-2020 van de gemeente Katwijk. Wij betwisten daarom indieners stelling dat transparantie	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
----	--	--	--

		ontbreekt. In al deze besluiten is de ontwikkeling van de windturbines immers beschreven.	
--	--	---	--

3.28 Zienswijze 28 Firan en Dunea Warmte en Koude (gemeentelijk registratienummer: 58746)

Aquathermie

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener (Dunea Warmte en Koude b.v. en Firan b.v.) vragen om de beoogde realisatie van aquathermiesystemen sterker in de regels van het bestemmingsplan te verwerken door de functie "beschermen" toe te voegen en vragen tevens om aandacht voor een afdoende aansluitplicht om de benodigde collectiviteit te waarborgen.	In vraag van indieners is opgenomen in de beleidsregels die uitleg geven aan het bestemmingsplan. In de beleidsregels zijn aanvullende bepalingen opgenomen. Daarnaast is in de toelichting opgenomen dat als er een collectief warmtenet is, dan wordt daarop aangesloten, behoudens een aantoonbaar duurzamer alternatief. Voor het plangebied wordt een Warmteplan opgesteld, waarin een aansluitplicht voor het aangewezen collectief warmtesysteem kan worden vastgelegd.	In de beleidsregels is in paragraaf 4.2.2. de bepaling g. opgenomen: 1. warmtenetten moeten voldoen aan het 'Warmteplan Valkenhorst'; 2. toepassing van warmte- en koude-opslag ten behoeve van warmte- en koudevoorziening moet voldoen aan het bodemenergieplan en het bodeminterferentieplan Daarnaast is in de toelichting van het bestemmingsplan (paragraaf 5.2.5) opgenomen dat als er een collectief warmtenet is, dan wordt daarop aangesloten, behoudens een aantoonbaar duurzamer alternatief. Voor het plangebied wordt een Warmteplan opgesteld, waarin een aansluitplicht voor het aangewezen collectief warmtesysteem kan worden vastgelegd.

			Voor dit onderdeel van de zienschwijze zijn geen wijzigingen in het bestemmingsplan of het MER doorgevoerd.
--	--	--	---

3.29 Zienschwijze 29 Stichting Keer Verkeer (gemeentelijk registratienummer: 59051)

Verkeer

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indiener is van mening dat de N441 (Katwijkseweg) vanaf de rotonde bij de Ingenieur G. Tjalmaweg tot aan Wassenaar afgewaardeerd moet worden tot een 30-km/uurweg. Verkeer dat afkomstig is uit Valkenhorst moet volgens indiener aangemoedigd worden om via de Ingenieur G. Tjalmaweg richting Leiden te rijden om vanaf daar de N44 of de RijnlandRoute te nemen. Indiener vindt dat in het ontwerpbestemmingsplan onvoldoende duidelijk staat dat de N441 afgewaardeerd wordt tot een 30-km/uurweg.	De N441 is geen onderdeel van het plangebied, dus er kunnen geen uitspraken over worden gedaan/regels over worden gesteld. Er is geen ontsluiting voor regulier gemotoriseerd verkeer van Valkenhorst op de N441 voorzien. Verkeer van en naar Valkenhorst wordt al via de RijnlandRoute geleid. De gemeente Katwijk is geen beheerder van de N441, dat is de provincie. De gemeente kan het snelheidsregime niet veranderen.	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
2.	Indiener beschrijft dat er ooit sprake was van een verbinding tussen Valkenhorst en de N441. Deze verbinding zou ter plaatse van Hotel Wassenaar aansluiten op de N441. Indiener vreest voor een verkeersaantrekkende werking van deze verbinding en wil niet dat de verbinding tot stand wordt gebracht.	Het plan voorziet nu niet in een verbinding voor regulier gemotoriseerd verkeer tussen Valkenhorst en de N441. Met dit bestemmingplan wordt een dergelijke verbinding dus niet tot stand gebracht.	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.
3.	Indiener is de mening toegedaan dat de verkeersparagraaf in het ontwerpbestemmingsplan onvoldoende inzicht geeft in de gevolgen van de ontwikkeling van	In het kader van het bestemmingsplan is onderzocht wat de verkeerseffecten van Valkenhorst zijn. Deze verkeerseffecten worden gecompenseerd door o.a. de	Dit onderdeel van de zienschwijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

	Valkenhorst voor het verkeer op middellange en lange termijn. Indien er niet wordt gekeken naar de Regionale Strategie Mobiliteit van de regio Holland-Rijnland die onder andere de ontwikkeling van zogenoemde 'hubs' voor het openbaar vervoer voorziet. Indien er wordt gekeken naar de Regionale Strategie Mobiliteit van de regio Holland-Rijnland die onder andere de ontwikkeling van zogenoemde 'hubs' voor het openbaar vervoer voorziet. Indien er wordt gekeken naar de Regionale Strategie Mobiliteit van de regio Holland-Rijnland die onder andere de ontwikkeling van zogenoemde 'hubs' voor het openbaar vervoer voorziet.	realisatie van een busbaan. Deze maatregel is dan ook als randvoorwaarde gesteld. Andere maatregelen zijn dan ook niet aan de orde. Er is op dit moment geen concreet voornemen voor een lightrailverbinding. Daarnaast kan de gemeente Katwijk een dergelijke verbinding niet alleen realiseren. Het aanhouden van de planvorming voor Valkenhorst tot de plannen voor de lightrailverbinding concreet worden, levert te veel vertraging op gelet op de urgente woningbouwontwikkeling. Als de lightrailverbinding ooit concreet wordt, kan alsnog bezien worden of en hoe deze in/nabij het plangebied kan halteren.	
--	---	---	--

3.30 Zienswijze 30 Gemeente Leiden (gemeentelijk registratienummer: 59316)

Algemeen

Onderdeel	Samenvatting	Beoordeling	Aanpassing bestemmingsplan
1.	Indien er wordt gekeken naar de Regionale Strategie Mobiliteit van de regio Holland-Rijnland die onder andere de ontwikkeling van zogenoemde 'hubs' voor het openbaar vervoer voorziet. Indien er wordt gekeken naar de Regionale Strategie Mobiliteit van de regio Holland-Rijnland die onder andere de ontwikkeling van zogenoemde 'hubs' voor het openbaar vervoer voorziet. Indien er wordt gekeken naar de Regionale Strategie Mobiliteit van de regio Holland-Rijnland die onder andere de ontwikkeling van zogenoemde 'hubs' voor het openbaar vervoer voorziet.	Hartelijk dank. Uw positieve reactie sterkt ons in de verdere procedure. Met het plan zoals dat nu voorligt kan Valkenhorst in onze ogen een betekenisvolle kwantitatieve en kwalitatieve bijdrage leveren aan het vervullen van de woningbehoefte in de Leidse regio.	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

2.	Indiener onderschrijft de zienswijze van de regio Holland-Rijnland (zie paragraaf 3.7). In aanvulling op de zienswijze van de regio Holland-Rijnland zijn voor indiener de verbindingen tussen Valkenhorst de stad Leiden van belang. Die verbindingen zijn gekoppeld aan de ontwikkeling van het gebied Zijlhoek/de Woerd en omgeving en aan de omgeving van het Valkenburgse Meer. Indiener ziet voor deze locaties voor een op de verdere ontwikkeling van life sciences gerichte gebiedsontwikkeling. Het realiseren van aantrekkelijke langzaamverkeersverbindingen is een belangrijk uitgangspunt voor deze gebiedsontwikkeling. Initiatiefnemer benoemt de verkeersbelasting op de Voorschoterweg (met name het vrachtverkeer) als punt van zorg als gevolg van alle toekomstplannen voor dit gebied.	De zienswijze van de regio Holland-Rijnland wordt hier als ingelast en herhaald beschouwd. Voor de beantwoording van deze zienswijze wordt verwezen naar paragraaf 3.7. Wij zijn met uw gemeente zowel op bestuurlijk niveau als op ambtelijk niveau in overleg om de samenwerking tussen onze gemeenten te verstevigen, zeker waar het gaat om verbindingen en gebiedsontwikkelingen op/nabij de grenzen tussen onze gemeenten. De thema's die indiener noemt zijn onderdeel van deze overleggen.	Zie voor eventuele aanpassingen de zienswijze in paragraaf 3.7.
3.	Indiener hecht veel belang aan de energietransitie en wil op dit dossier graag samen met de gemeente Katwijk optrekken. Indiener verzoekt tot het geven van duidelijkheid over het effect van de plaatsing van windturbines nabij het Valkenburgse Meer op de gezondheid en veiligheid in de gemeente Leiden.	Ook voor dit punt geldt dat onze gemeenten samenwerken aan de Transitievisie Warmte. Als er concrete plannen zijn voor aanvoer van restwarmte uit de regio Rotterdam kunnen we op dit vlak samenwerken. De windturbines nabij het Valkenburgse Meer maken geen onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Woongebied Valkenhorst'. Dit betekent dat wij de effecten van deze windturbines op de fysieke leefomgeving niet onderzocht hebben in dat bestemmingsplan, De windturbines worden door ons met dit	Dit onderdeel van de zienswijze geeft geen aanleiding tot wijziging van het bestemmingsplan, de beleidsregels of het MER.

		bestemmingsplan immers niet mogelijk gemaakt. Ten behoeve van de realisatie en het gebruik van de windturbines zal op termijn een separaat besluit genomen. Onderzoek ten behoeve van dat besluit moet aantonen tot welke effecten de windturbines in (onder meer) Leiden en Valkenhorst leiden.	
--	--	--	--

4. Overzicht wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen

In de beantwoording van de zienswijzen in hoofdstuk 3 is een aantal wijzigingen in het bestemmingsplan en de beleidsregels doorgevoerd. In kolom 4 van de tabellen in hoofdstuk 3 is weergegeven hoe en waar de wijzigingen zijn doorgevoerd.

5. Ambtshalve wijzigingen

Als gevolg van de ingediende zienswijzen worden de in hoofdstuk 3 en 4 genoemde wijzigingen in het bestemmingsplan en de beleidsregels doorgevoerd. Daarnaast worden de ambtshalve wijzigingen uit de navolgende tabel in het bestemmingsplan en de beleidsregels doorgevoerd.

Tabel 5.1 Ambtshalve wijzigingen

Onderdeel	Wijziging
Toelichting	- In paragraaf 5.1.4.6 is de Regionale omgevingsagenda Holland Rijnland (vastgesteld 30 juni 2021) toegevoegd. - In paragraaf 5.1.4.7 is de Regionale strategie mobiliteit toegevoegd. - In paragraaf 5.1.4.8 is de RES-regio Holland Rijnland toegevoegd. - In paragraaf 5.1.5.1 is de geactualiseerde omgevingsvisie verwerkt. - In paragraaf 5.1.5.11 is de Erfgoedvisie en de erfgoedverordening Katwijk toegevoegd. - Aanpassing beschrijving van doorlopen procedure. - Aanpassing beschrijving toetsing en beoordeling beleidsregels. - Herstel van kennelijke verschrijvingen en overige ondergeschikte aanpassingen.
Bijlagen bij de toelichting	Geen ambtshalve wijzigingen.
Regels	- Toevoegen van artikel 19: Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied – 2. - Herstel van kennelijke verschrijvingen en overige ondergeschikte aanpassingen.
Bijlagen bij de regels	Geen ambtshalve wijzigingen.
Verbeelding	- Toevoegen dubbelbestemming voor artikel 19: Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied – 2. - Herstel van kennelijke verschrijvingen en overige ondergeschikte aanpassingen.
Beleidsregels	- Toevoegen bijlage 1 bij beleidsregel 'Duurzaamheid'. - Aanpassing beschrijving van doorlopen procedure. - Aanpassing beschrijving toetsing en beoordeling beleidsregels. - Herstel van kennelijke verschrijvingen en overige ondergeschikte aanpassingen.